

ПОЛИТИКИН

ЗАБАВНИК

БРОЈ

1198

4

динара

13.12.1974. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА XXXV

НА
СТРАЖИ
СТОЈИМ
И ПИТЕ
БРОЗИМ...

ЗНАМ ЈА ВАС!
НИСТЕ ВИ
ЉУБОПИТЉИВИ
НЕГО ПИТО-
ЉУБИВИ!

ЈА САМ
ВЕГЕТАРИ-
ЈАНАЦ!

КОМПЛЕТАН
СТРИП
РИП
КИРБИ

Дрлеу

Веровати или не!

ПРОДАВЦИ БЕЛОГ ЛУКА

У НЕКИМ КРАЈЕВИМА ЕГИПТА НОСЕ СВОЈУ РОБУ НА ГЛАВИ КАО РАСКОШАН ШЕШИР.

РИБАРИ

ИЗ МИСОРЕ (ИНДИЈА) ЗА СВАКО ОТИСКИВАЊЕ НА МОРЕ ГРАДЕ НОВ ЧАМАЦ ПОВЕЗУЈУКИ ПО 6 СТАБАЛА.

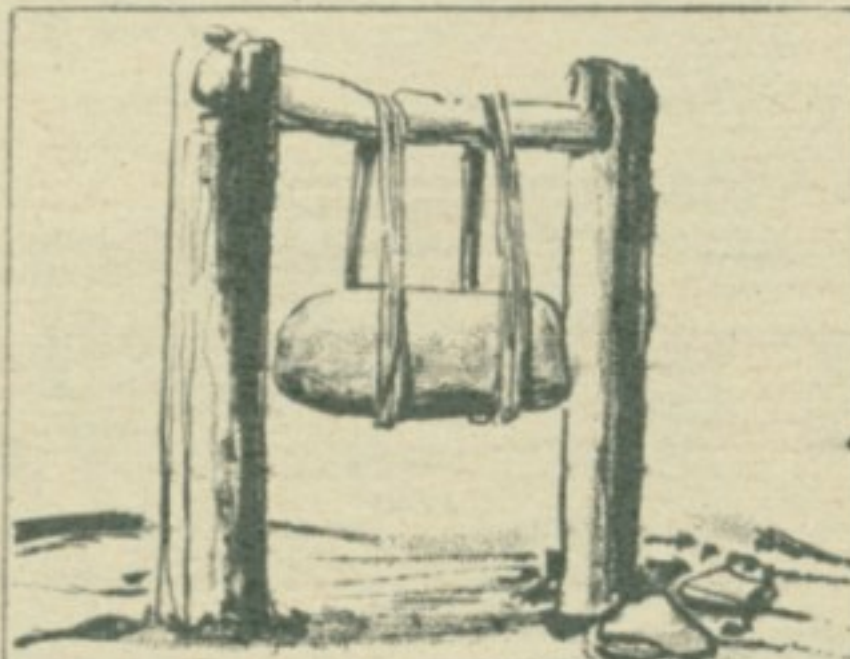

ЖЕНЕ

ИЗ ИНДИЈСКОГ ПЛЕМЕНА БОНДО НОСЕ НАКИТ ТЕЖАК И ПО 15 КИЛОГРАМА.

ВРХОВИ СТРЕЛА

КОЈЕ УПОТРЕБАВАЈУ ПРИПАДНИЦИ ПЛЕМЕНА ГАУА СА НОВИХ ХЕВРИДА НАЧИЊЕНИ СУ ОД ОШТРИХ РЕПНИХ БОДЛИ РИБА РАЖА.

МНОГЕ ЦРКВЕ У ЕТИОПИЈИ УМЕСТО ЗВОНА ИМАЈУ КЛЕПЕТАЛО — КОМАД БАЗАЛТНЕ СТЕНЕ ПО КОЈЕ СЕ УДАРА КАМЕНОМ.

НА ЈЕДНОМ СТРУКУ ПАРАДАЈЗА

У БАШТИ ФРЕНТА ВЕТЕРОЛОСТА ИЗ МЕТУНА (САД) САЗРЕЛО ЈЕ У ТОКУ СЕЗОНЕ 350 ПЛОДОВА.

1198/2

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● први мундири појавили су се у време француског владара Луја XIV.

● у Њујорку је недавно кажњен цокеј који је свог коња опремио електронским уређајем и тако га „вештачки“ подстицао на већу брзину.

● батист је добио име по свом проналазачу Батисту Шамбреју, уметнику-ткачу који је у 13. веку први израдио врлоfino и густо ланено платно.

● стручњаци за припитомљавање животиња установили су да је дивљег тигра много лакше припитомити него оног који је рођен у зоолошком врту.

● иако има већ 16, година, што је за коња прилична старост, кобила „Симона“ победила је на светском јахачком првенству у скоковима за 1974. годину у Хикстеду. Њен власник, Хартвиг Штенкен из Мелендорфа, код Хановера, сматра да ће

„Симона“ не само учествовати већ и победити на Олимпијским играма у Монреалу 1976. године.

● Шуберт је компоновао музику на 80 Гетеових песама.

● понекад слонове граде бране од стабала, грана, трупаца и бусења да би зајазили воду и себи начинили базен за купање.

● израз „гримаса“, који означава искривљено лице, постао је

од старе германске речи „гримизон“, што значи „бити бесан“.

● у првом светском рату учествовало је 36, а у другом 61 држава.

● до француске револуције право да гаје голубове имали су само племићи.

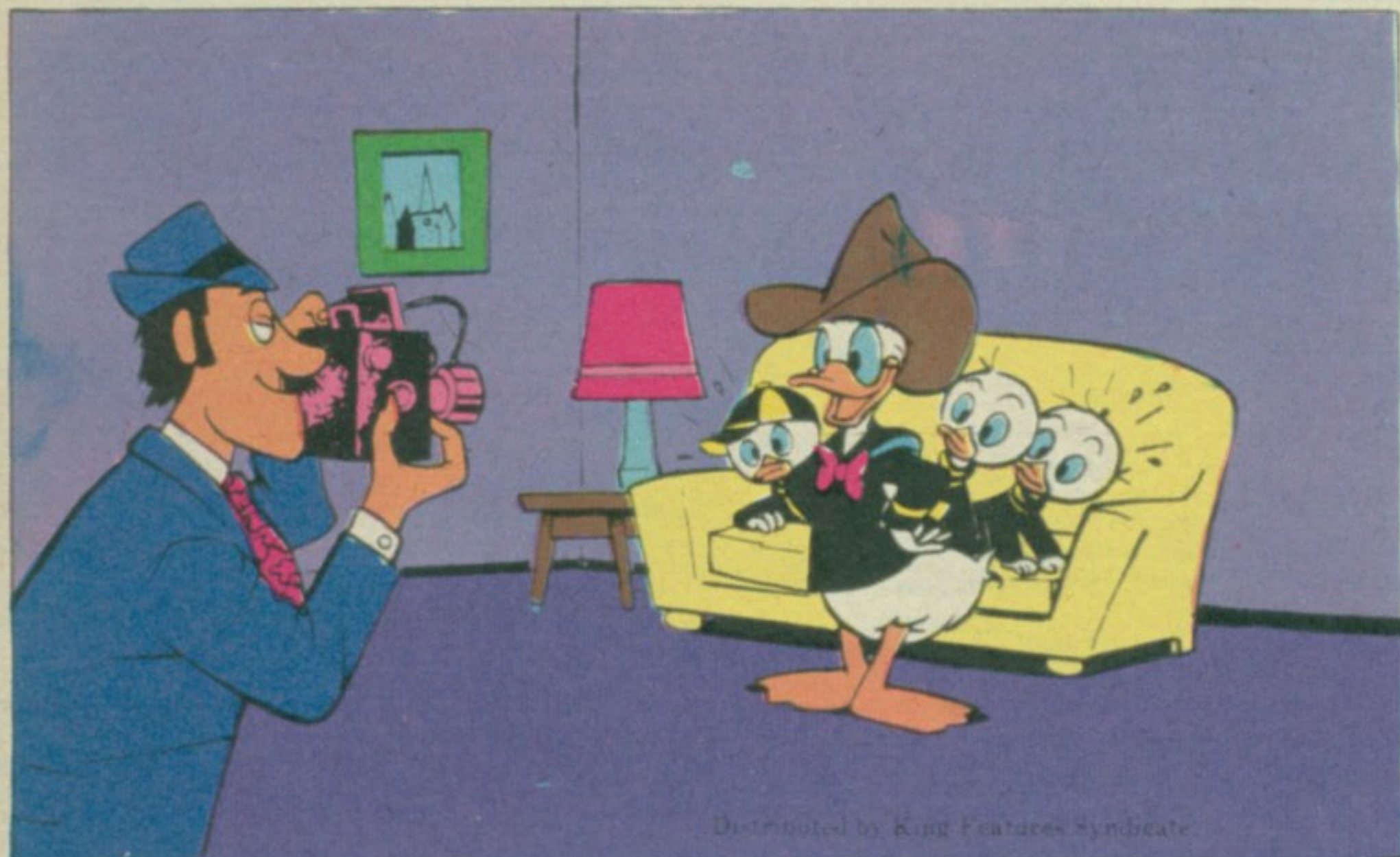
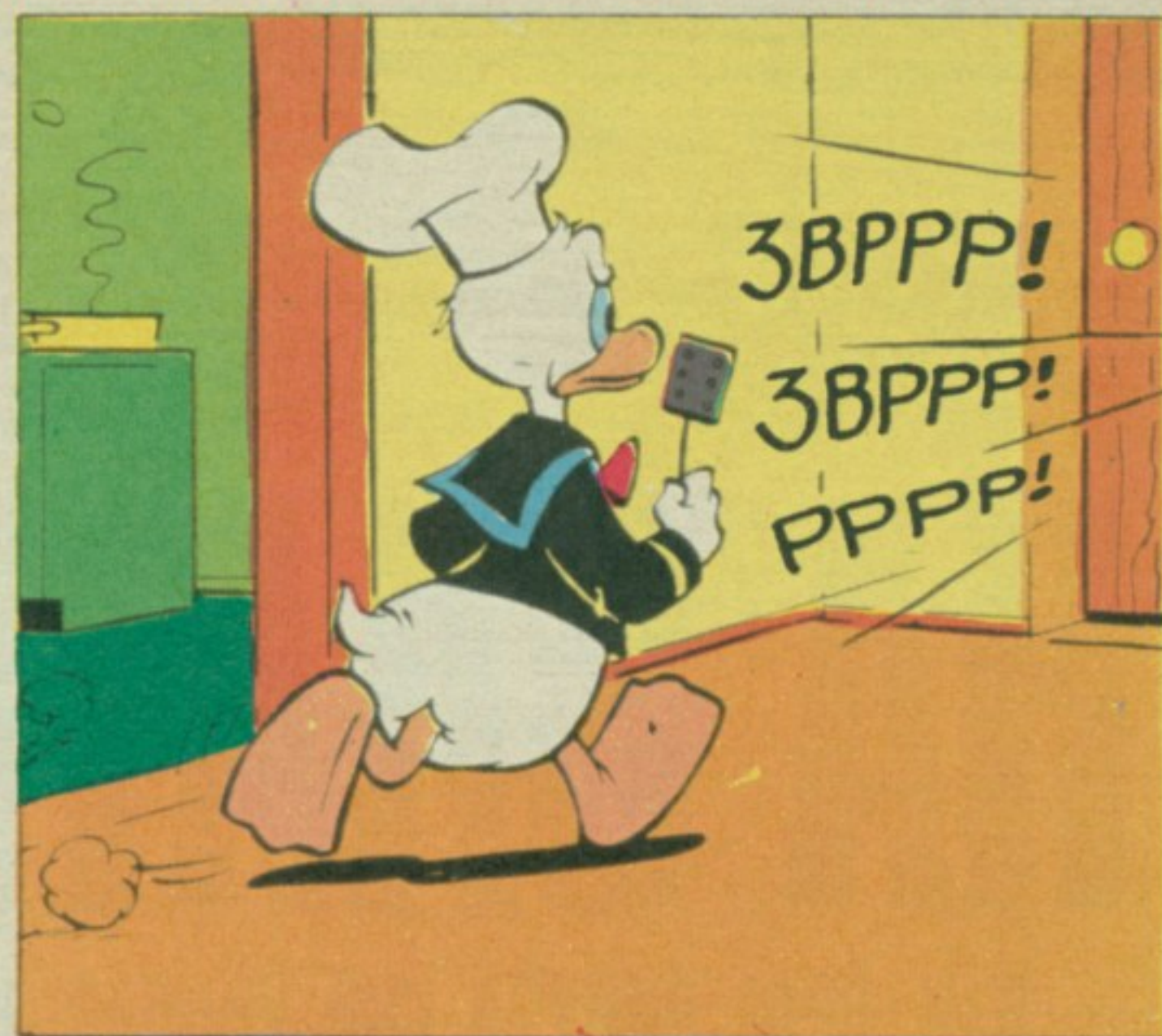
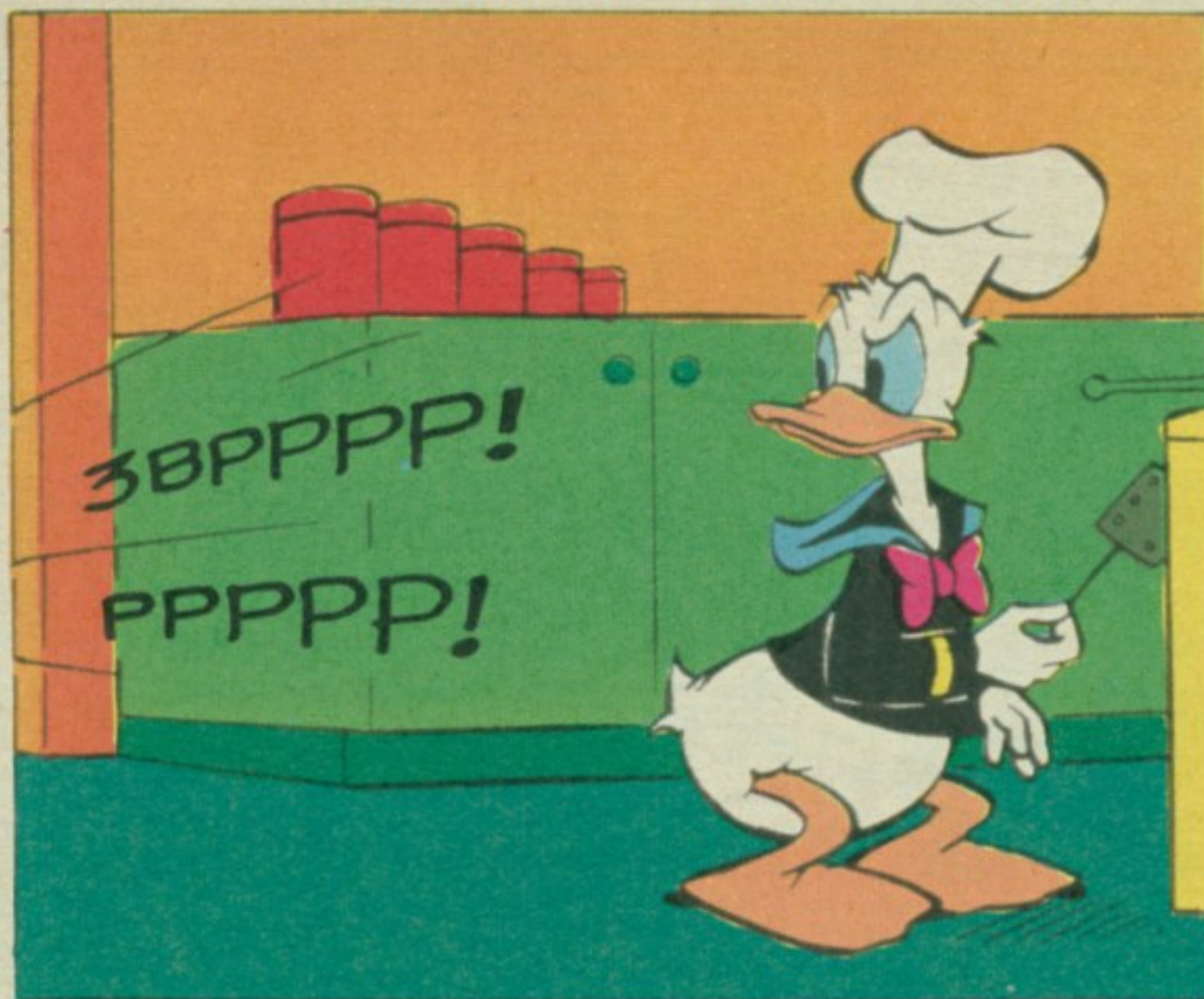

● Ајфелова кула у Паризу има 1710 степеника.

WALT
DISNEY

ПАЈА ПАТАК

ДВОБОЈ НА ЗЛАТНОМ РОУ

— Или ћеш повући све увреде што си их изговорио на рачун моје земље, или се брани — рекао је дечак снажном војнику и извукао мач.

У време кад се овај двобој одиграо, Душан Немањин није имао ни пуних тринаест година. Није био ни цар, ни краљ, па чак ни престолонаследник. Његов деда краљ Милутин, освајач који је подигао Србију до најмоћније државе на Балкану, био је у исто време себи-чан, безобзиран и свиреп. Чврсто је држао престо а кад се син Стефан усудио да му се супротстави, ослепио га је и протерао у Цариград.

Стефан је провео у овом граду „много година са мало слугу, лишен славе и светлости очију“, како каже књига, а крај њега растао је и мали Душан маштајући како ће једнога дана постати краљ и показати овим надменим Византинцима ко је он. Јер, многи од њих нису пропустили прилику да га увреде.

РАШЧАНИ СУ КУКАВИЦЕ!

Душан је у изгнанству теже подносио увреде које су се односиле на његову земљу Србију, односно Рашку, него оне личне. Цариградски Грци у његовој околини знали су то и избегавали кавгу са снажним и преким дечаком. Јер, мада је имао свега два наест година, био је снажно грађе, развијен као да му је најмање шеснаест. Једном је на мртво име пребио неког манастирског момка који се грубо понео према његовом слепом оцу. Други пут је голорук одбранио игумана кога су напали пљачкаши и од тада му је старешина манастира дозволио да носи мач.

Једног дана у манастир је из Солуна стигао неки Маврикије, људина од човека. Био је војник по професији, крупан, сав од мишића. Ко зна зашто, тек од првог дана, кад је сазнао ко су слепи човек и

његов син, почео је да их вређа. Говорио је да су Рашчани велике кукавице, да беже чим виде византијско копље. Разуме се, у исто време није имао довољно речи да се нахвали Византинаца, а посебно самог себе. Толико је истицао своје личне подвиге да му је мало ко и веровао.

Догодило се једног преподнева у манастирском дворишту, док је Душан стављао облоге на очи свог оца који није био сасвим слеп, да је Маврикије поново започео своју серију погрда. Душану је крв журнула у лице али није могао да остави оца. Но, чим је био готов, припасао је мач и пришао гомили беспосличара која се окупила око брбљивог Маврикија.

— Је ли овај магарац опет пио? — упитао је Душан једног момка.

— Не, кир Стефаносе, — учтиво му је одговорио овај. — Сасвим је трезан јер нема новца да купи вина. — Дечак је тада одлучно пришао Маврикију и рекао му на грчком:

— Повуци све што си рекао о мом народу и извини се! — Војник, прекинут у пола реченице, забезекнуто се загледао у њега, а онда се грохотом насмејао.

— Хо! Хо! Ха! Ха! Чујете ли људи шта овај петлић говори. Уображава да је порфиригенит, а у ствари је копронимус! — (Порфиригенит је у Византији царски син који се родио у порфирној, црвеној дворани Блахернејске палате, а копронимус најтежа увреда, значи онај који је рођен на ђубрету).

Душан је на то тргао мач и кратко рекао:

— Брани се!

РАЗЛИЧИТА ТАКТИКА

— Врати ту играчку у корице! — презриво му је добацио Маврикије и даље се смејући. Али, он се

Душан се нашао притеран уза зид у опасном углу. Маврикије је замахнуо да зада последњи ударак

грдно варао. Душанов мач никако није био играчка. Био је то сиријски мач од дамаског челика који је још Сава, Немањин син, касније прозван Свети Сава, донео са свог путовања у Палестину.

— Склоните се да изађемо места — довикнуо је Душан присутнима.

Ниједног тренутка није се бојао за себе. Баратао је мачем од своје осме године и једва је чекао да овог хвалисавца научи памети.

Маврикије који још није довољно озбиљно схватио дечака исукао је мач намеравајући да му драчком дерне уста кратку али ефикасну лекцију. Уосталом, и ако га прободе, нико овде неће заплакати за тим туђинцем. Започео је серијом јаких удараца од којих би сваки без сумње расплутао Душана да га је нешто погодио. Али, дечак их је све вешто дочекивао и одбијао својим мачем.

Борци су, одмах се видели, имали различиту тактику. Душан је у почетку решио само да се брани, док је Маврикије желео да што пре оконча дуел. А имао је и план како ће то постићи. Душану иза леђа, отприлике на петнаестак корака, налазио се један угао и Маврикије је све снаге усмерио да дечака ту сатера и докусири.

Душан као да му је ишао наруку. Допуштао је да га Маврикије и даље засипа кишом удараца, док се парирао и полако узмицао, али право према оном углу. Гомила је с напетом поштом посматрала борбу уверена да неће имати дуго да чека крај. По свему

судећи изгледало је да ће Маврикије ускоро триумфовати.

У БЕЗИЗЛАЗНОМ УГЛУ

У себи, солунски војник се чудио. Није могао да дође себи. Зар је могуће да овог дерана још није успео ни да окрзне? Али, и даље је веровао да ће га савладати. Погледао је дечаково нежно лице, беле руке и насмејао се. Смањило је број удараца јер је био сигуран да је победа његова. Али, Душан није мислио тако. Чуо је како његов противник тешко дише, после петнаест минута на сртања био је уморан. То су могли очекивати сви они који су знали да је Маврикије у последње време више млатио језиком по

крчмама него мачем на бојишту.

Али, у међувремену Душан се нашао притеран у онај опасан угао. Маврикије је замахнуо да зада страховит ударак, али је дечак успео да га одбије. Кад је дошао ред на њега, замахнуо је водоравно у висини Маврикијевог врата и да овај није инстинктивно тргао главу уназад, био би то крај. Душан се окренуо као чигра и ситуација се наједном изменила. Из грла посматрача зачуо се узвик. Сад се Солунац нашао у безизлазном положају и он је морао да се брани.

Међутим, Душан се није журио да докусири противника. Он се тек загрејао. (И

касније кад је био славан човек, цар Грка и Срба, истицао се висином и снагом у гомили дворјана и војника и био човек такве физичке снаге да га нико у двобоју није могао победити).

Али, Маврикије је ипак био ратник и успео је да се прибере. Схватио је своју грешку. До тада је ударао како стигне, сад ће се борити по свим правилима мачевања.

Душан је то једва дочекао. То је била борба која му је одговарала.

Почела је битка на живот и смрт. Мачеви су севали, фијукали. Маврикије је превазишао себе, али Душан је сад нападао си-

ловито. У публици су се све чешће чули повици:

— Еугенос! Еугенос Стефанос! (Живео! Живео Стефан!)

У једном тренутку Маврикије је успео да се осврне и погледа колико му је слободног простора остало. Врло мало. А Душан, видећи то, повукао се два до три корака и тако смањио притисак на непријатеља! Гледаоци су бурно поздравили племенитост младог мачеваоца. Али, Маврикије је искористио ову милост. Нагло је навалио на Душана настојећи да потисне свог противника. Но, овог пута се преварио.

Узалуд је покушао на све начине, бодући, секући, ко-

сећи и како све не! Без успеха! Душан је остао као укопан на свом месту, није узмицао нити се примицао, ни за педаљ. А Маврикије се само бранио. Дисао је шумно као ковачки мех, покрети су му постали тромији. Дечак је могао без много напора да га среди са два-три ударца. Али, он то као да није хтео. Није га ни ранио мада је имао прилике.

АПЛАУЗ У МАНАСТИРСКОМ ДВОРИШТУ

Гомила посматрача расла је. Чак су и неки млађи

калуђери дошли да виде ово чудо. И тада, у једном тренутку, вешти дечак је муњевито врхом свога мача избио оружје из Маврикијеве руке. С металним звуком мач је треснуо о поплочано манастирско двориште. Наступио је мук. Маврикије је био изненађен, али остао је да стоји мирно. Кукавица није био. Чекао је мирно свој крај.

Тада се Душан сагнуо, узео Маврикијев мач за врх сечива и једним вештим хицем бацио га у манастирска дрвена врата. Мач се обрнуо у ваздуху неколико пута и оштрим врхом дубоко зарио у дрво. Учинио је то исто и са својим мачем. Челик се зарио тик поред мача непријатеља.

То је био знак да је Ду-

шан поштедео живот човеку који га је увредио!

Зачуо се буран аплауз. Предњачили су калуђери којима се, изгледа, највише допао овај дуел.

— Ника Стефанос! (Стефанова победа) — изговорио је Маврикије прилазећи Душану и извињавајући се дечаку за све узреде које је изговорио на рачун Рашке. Дечак му је опростио...

Ускоро се Стефан Дечански вратио у Србију. Отац Милутин га је помиловао и дао му једну област на управљање. А касније, кад је Стефан постао краљ, у време његове десетогодишње владавине, Срби су заратили с Бугарима. Дошло је до одлучујуће битке код Велбужда. Главномандујући српских снага био је престолонаследник Душан. Његова војска потукла је Бугаре до ногу.

У тој бици погинуо је и највернији Душанов дворјанин, исти онај солунски Грк Маврикије са којим се као дечак некада мачевао на Златном Рогу у Цариграду и поклатио му живот.

ВАЗДУХОПЛОВИ

ИТАЛИЈА

ДВОКРИЛЦИ С АПЕНИНА

ПРВИ СВЕТСКИ РАТ

Италија је једна од првих земаља на свету која је почела да развија авио-индустрију. Већ 1912. године имала је 72 авиона од чега је 28 употребила у борби с Турцима код Триполиса. Фабрике „Фиат“, „Капрони“, „Маки“, „Савоја“, „Ансалдо“, „Бреда“ и друге произвеле су од 1914. до 1918. године око 20.000 авиона, 38.000 авионских мотора и мањи број хидроавиона и дирижабала. Од 1934. године нагло расте производња бомбардера, а 1936. Италија постаје са својих 3.400 авиона и 3.600 пилота највећа ваздухопловна сила. После капитула-

ције у другом светском рату, а по одредбама Мировног уговора из 1947. године, Италија може да поседује само 350 авиона.

АНСАЛДО А-1 БАЛИЛА

Ловац, једносед, са краћим крилима, брз, покретљив, сличан француским ловцима СПАД и ЊЕПОР. Израђиван је у фабрици „Ансалдо“ и то као одбрамбени ловац-пресретац. Укупно је произведено 150 оваквих авиона.

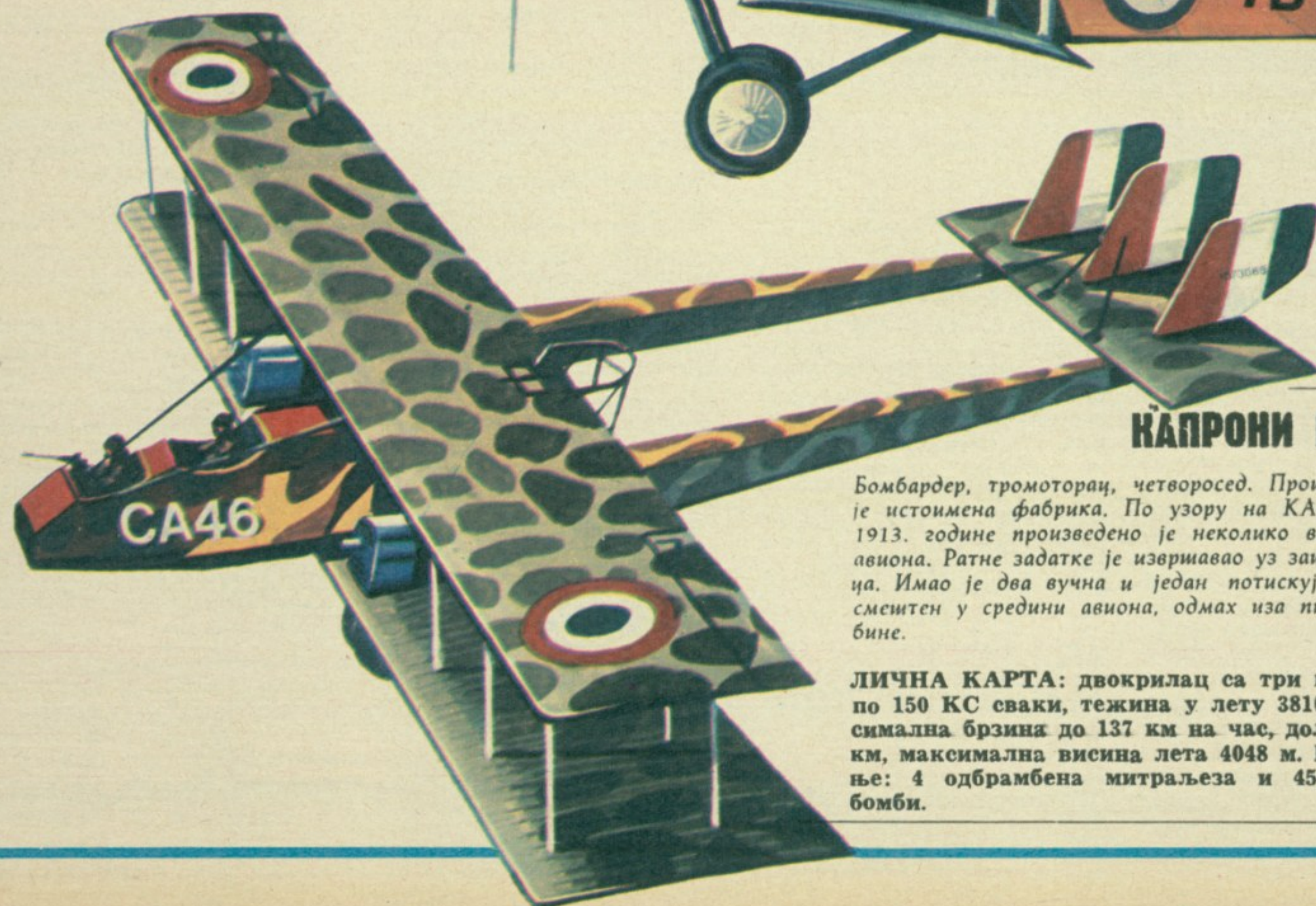
ЛИЧНА КАРТА: двокрилац са мотором од 220 КС, тежина у лету 885 кг, максимална брзина 224 км на час, долет до 330 км, максимална висина лета 5.800 м. Наоружање: 2 пилотска митраљеза.

СИА 7Б И 9Б (САВОЈА)

Употребљаван је као бомбардер, ловац и извиђач а коришћен је и за обуку пилота у Сједињеним Америчким Државама. Конструисали су га Савоја и Вердучио. У Италији је израђено 635 оваквих авиона у неколико верзија. Једну, побољшану, под именом ЦЕЛЕСТИНО РОЗАТЕЛИ са ознаком Р-2 производио је и „Фиат“.

ЛИЧНА КАРТА: двокрилац са два члана посаде и мотором од 300 КС, тежина у лету 1674 кг, максимална брзина до 198 км на час, долет до 590 км, максимална висина лета 6000 м. Наоружање: 2 митраљеза, пилотски и турелни.

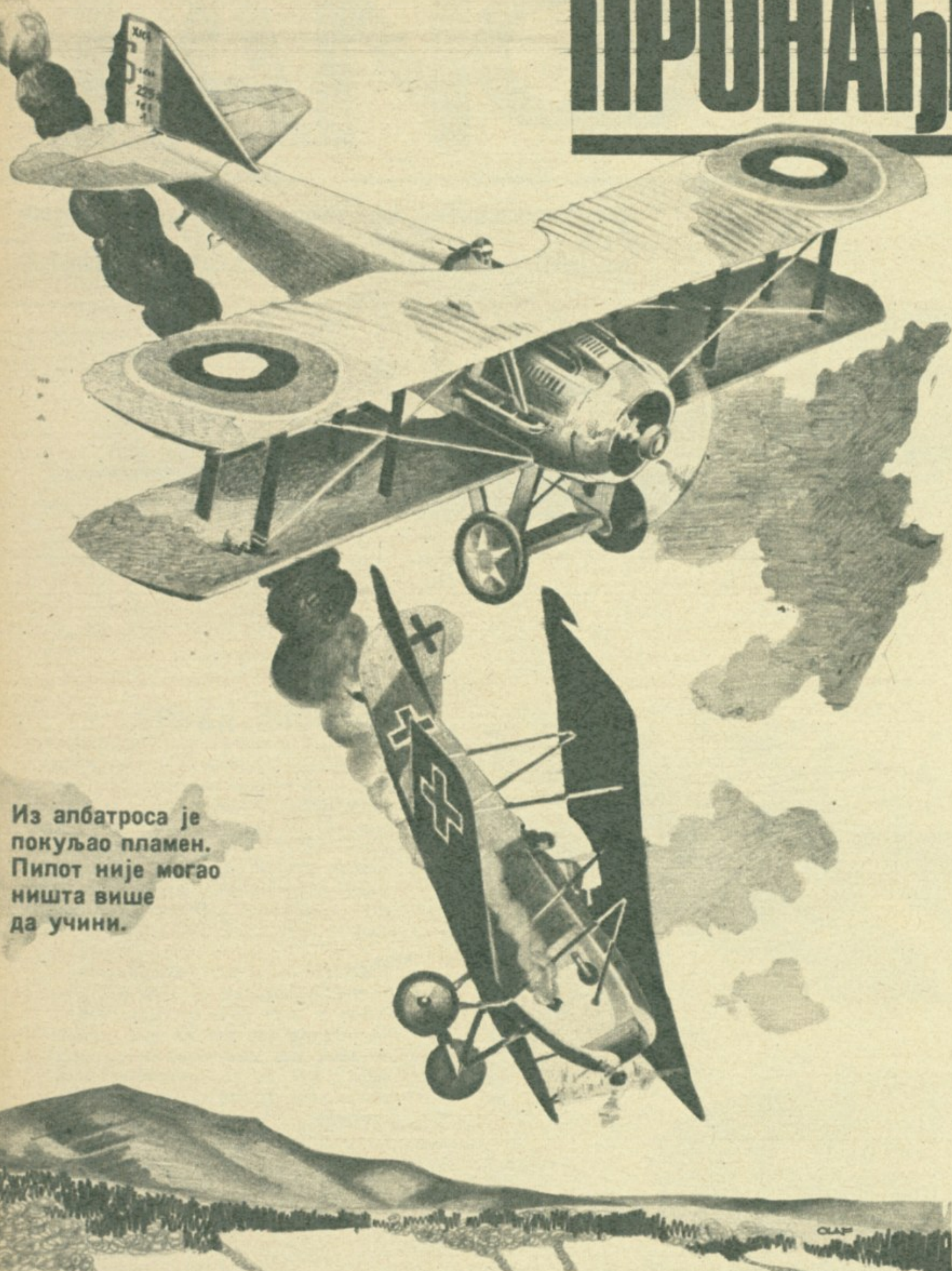

КАПРОНИ ЦА-33

Бомбардер, тромоторац, четворосед. Производила га је истоимена фабрика. По узору на КАПРОНИ из 1913. године произведено је неколико верзија овог авиона. Ратне задатке је извршавао уз заштиту ловаца. Имао је два вучна и један потискујући мотор смештен у средини авиона, одмах иза пилотске кабине.

ЛИЧНА КАРТА: двокрилац са три мотора од по 150 КС сваки, тежина у лету 3810 кг, максимална брзина до 137 км на час, долет до 430 км, максимална висина лета 4048 м. Наоружање: 4 одбрамбена митраљеза и 454—600 кг бомби.

ПРОНАЂИТЕ КАПЕТАНА!

Из албатроса је покуљао пламен. Пилот није могао ништа више да учини.

Копренаста магла лењо се вукла над долином реке Пиаве. У рововима дуж италијанско-аустријског фронта кишница се готово свуда задржала после великог пљуска који се сручио претходног дана. Војници укаљани блатом узалуд су, у предању између борби, тражили суво место у рову како би могли да седну и одморе се.

Био је први дан маја 1916. године. Вихор првог светског рата био је на врхунцу. Италија се борила против Аустро-Угарске на страни савезника.

МОМЧЕ, СЛАБ СИ!

Пилот италијанског ратног ваздухопловства потпоручник Франциско Барака сматрао је небо из свог њупорта. Био је то обичан патролни лет који је обављао скоро свакодневно. Иако нигде није

видео ништа сумњиво, обузела га је нека необјашњива слутња да лет неће проћи мирно и да га неко прати.

Дао је гас и направио заокрет. Учинио је то у последњем тренутку јер је већ био на пушкомету од аустријског албатроса који му се прицуњао иза леђа.

— Момче, сами смо, а ја сам бољи од тебе! Овога пута нећеш добро проћи! — љутито је узвикнуо иако је знао да га непријатељски пилот не може чути.

Одвек је поштовао витезове у ваздуху, пилоте који побеђују вештином. Подмукле нападаче је презирао и сада је у њему почео да кључа бес.

— Ево ме, долазим! — хукнуо је у дланове и протрљао их неколико пута, а онда десном руком поправио шал обавијен око врата.

Брзо баратајући командама, Барака је подигао свој двокрилац изнад Аустријанца који је вештим маневром успео да избегне опасан напад одозго, очекујући да ће га Барака баш на тај начин напасти. Међутим, овај то није на-

меравао. Направио је круг изнад њега, удаљио се мало и изненада обрушио у празан простор.

Противнички пилот није разумео шта Барака намерава. Било му је јасно тек неколико секунди касније, али више ништа није могао да учини. Чим је Барака дошао у исти ниво са Аустријанцем нагло је исправио авион у водораван положај и нашао се иза његових леђа. Док му је прилазио, обасипао га је митраљеском ватром.

Аустријски пилот је покушао да окрене авион у правцу Бараке који је то једва чекао јер је непријатељ у тренутку заокрета поставио свој авион бочно.

Нови Баракин рафал као киша је обасуо пилотску кабина албатроса. Следећи је изрешетао резервоар за бензин. Албатрос је плануо и велика буктиња суновратила се према земљи.

Франциско Барака славио је још једну победу.

Годину дана касније храбри италијански пилот имао је већ 16 ваздушних победа. Априла 1917. добио

је високо одликовање. Следећег дана је унапређен у чин капетана и постављен за команданта — Седамнаесте ескадриле. Пре подне је присуствовао малој свечаности коју су му другови приредили поводом његовог унапређења а по подне оборио и осамнаести непријатељски авион. У то време већ су га звали витезом ваздушних висина.

ПОПУТ ОЛУЈЕ

Тридесета Баракина жртва био је немачки фокер који је завршио у високом грању неког дрвета на падинама Кабарлабе.

Када је белгијски краљ био у посети Торину, желео је да види и познатог пилота. Честитао је Бараки на храбрости и пожртвовању и предао белгијско одликовање.

Франциско Барака је у то време већ био познат Европи. Међутим, свакодневно летење га је исцрпљивало. Нудили су му одмор, али је одбио. На једвита је пристао да буде пробни пилот у Ансалдовој фабрици авиона у Торину, и то само неколико месеци док се испита нови авион балила.

Када се вратио у ескадрилу био је пресрећан. Свеж и одморан упуштао се у ваздушне борбе попут олује. Аустријски пилоти су га се плашили и бежали од њега.

Деветнаестог јуна 1918. године у штаб 91. ескадриле, у коју је нешто раније прекомандован, стигло је наређење да три авиона узлете у патролу до Монтеле и да митраљирањем помогну напад италијанског Седмог пешадијског пука.

Узлетели су капетан Барака и поручници Оснафи и Константинови. Летели су педесет метара изнад зем-

ље и рафалима из митраљеза косили непријатељску пешадију.

ТОПОВИМА НА АВИОНЕ

Изненада, из високог, густог жбуња огласили су се топови. Тешка зрна погођала су три италијанска авиона, али на срећу ниједно зрно није закачило труп летелица већ само платно којима су била облепљена њихова крила.

Авиони су покушавали да се извуку из унакрсне ватре. Свако је то чинио на свој начин, и свако је био забављен самим собом. Када се поручник Оснафи попео тако високо да је био ван домета топова, погледом је обухватио простор око себе тражећи Бараку и Константинови. Али, њих није било. То је могло да значи само да су оборени.

Оснафи се вратио на аеродром и саопштио пуковнику Пицу да капетан Барака више није жив. Такав херој не сме да остане несахрањен, помислио је пуковник коме је Барака бис и изузетно драг.

— Чим се Аустријанци повуку са терена где је Баракин авион пао, одмах потражите његово тело и донесите га овамо. Сахранићемо га са свим војним почастима! — наредио је скупљеним пилотима.

Истог дана Баракино тело је пронађено поред олујине његовог авиона.

Б. П.

BAЗДУХОПЛОВИ

ИТАЛИЈА

ФИАТ

ДРУГИ СВЕТСКИ РАТ

МАКИ Ц-202 ФОЛГОРЕ

Ловац, једносед, један од најбољих италијанских ловачких авиона. У ствари то је нешто измењен МАКИ Ц-200 из 1940. године. Италијани су почели да га употребљавају у рату 1941. и за следеће две године у „Фиату“ је произведено 1500 МОДЕЛА Ц-202. Био је врло покретљив.

ЛИЧНА КАРТА: нисокрилац са мотором од 1075 КС, тежина у лету 2937 кг, максимална брзина 595 км на час, долет до 765 км, максимална висина лета 11.350 м. Наоружање: 4 митраљеза: два, калибра 12,7 мм и два, калибра 7,7 мм.

КАПРОНИ ЦА-313

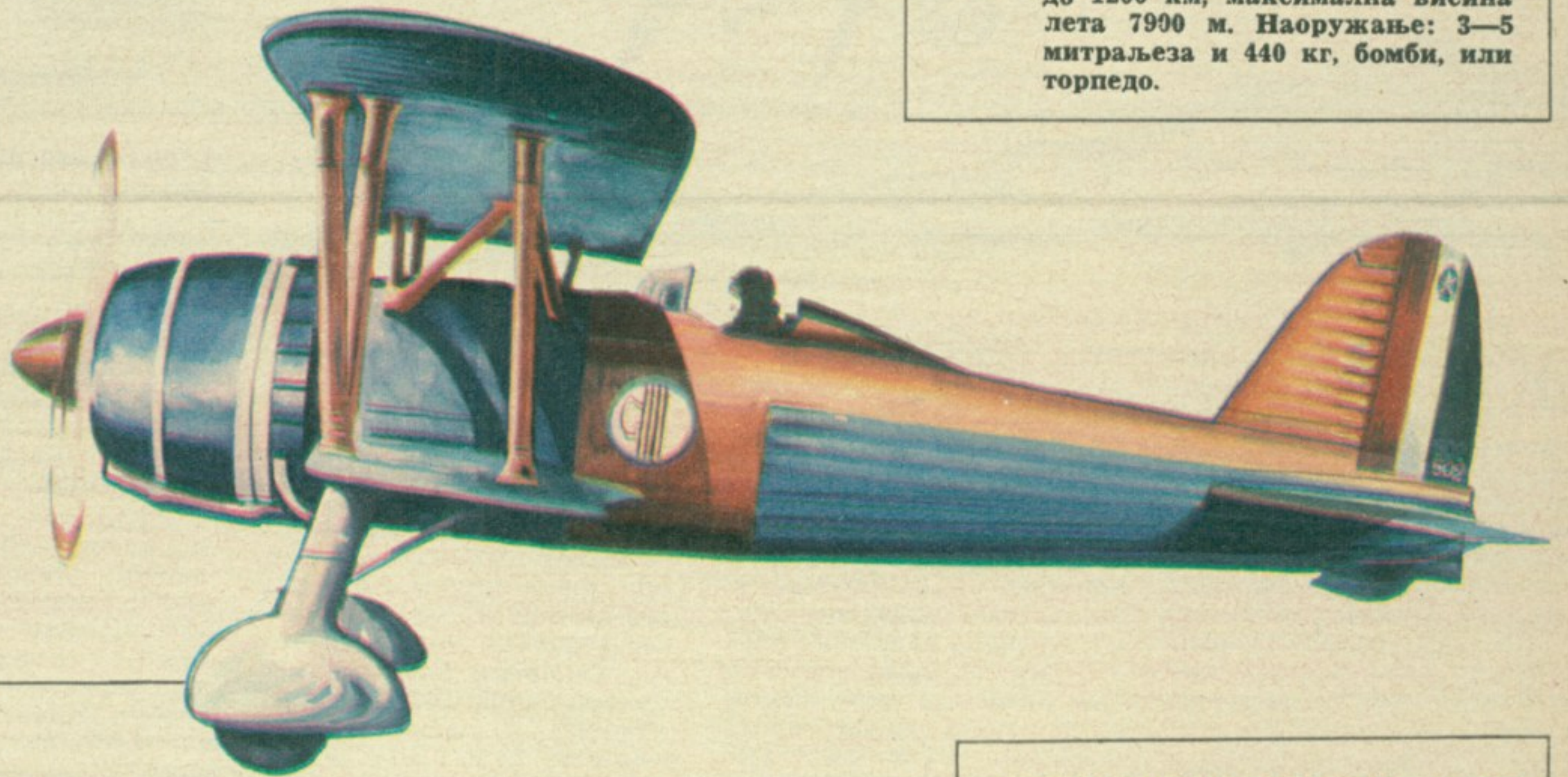
Двомоторни бомбардер који је осим бомби на копно, бацао у море торпеду. Чезаре Палавичини га је конструисао за четири члана посаде. Први модел је израђен још 1936. године. Сматра се да је истоимена фабрика произвела око 1000 оваких бомбардера, од чега је мањи број продат другим земљама.

ЛИЧНА КАРТА: нисокрилац са два мотора од по 1000 КС, тежина у лету 6800 кг, максимална брзина 445 км на час, долет до 1200 км, максимална висина лета 7900 м. Наоружање: 3—5 митраљеза и 440 кг, бомби, или торпеду.

ФИАТ ГР-42 ФАЛКО

Ловац за ноћна и ловац-бомбардер за дневна дејства. Конструисао га је 1939. године инжењер Розатели. Произвођен је у фабрици „Фиат“ за потребе Италије, али и других земаља.

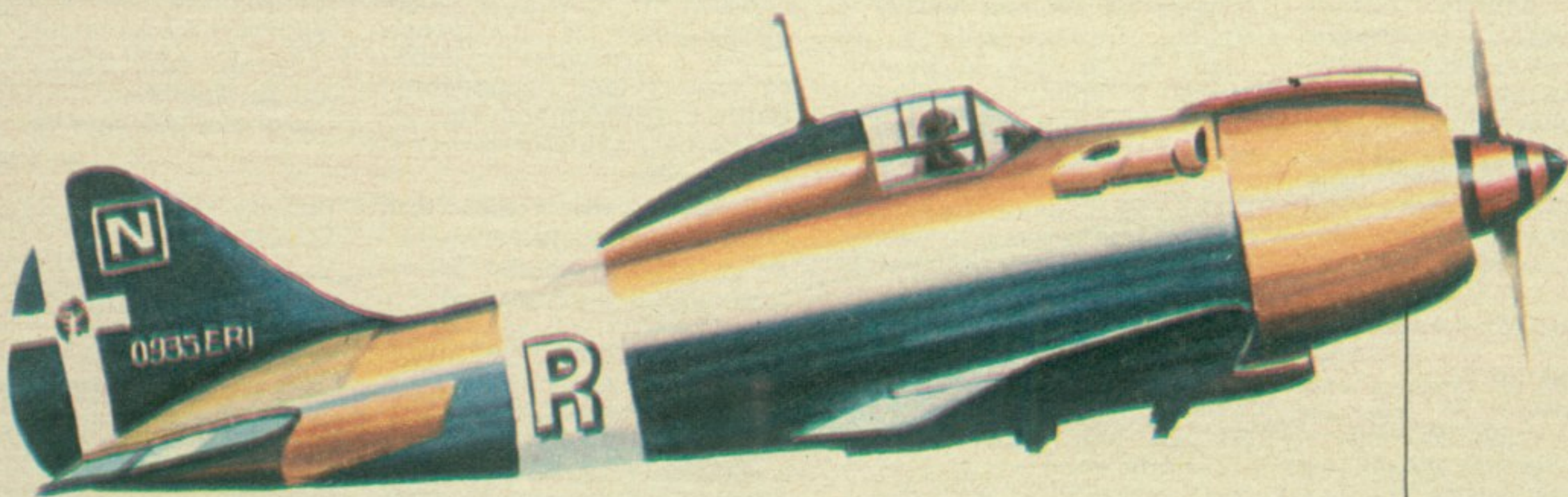
ЛИЧНА КАРТА: двокрилац, једносед са мотором од 840 КС, тежина у лету 2283 кг, максимална брзина 430 км на час на висини од 5500 м, долет до 775 км, максимална висина лета 10.200 м. Наоружање: 2—4 митраљеза, или 2 митраљеза и 200 кг бомби.

РЕЂИАНЕ Р-2002 АРИЕТЕ

Ловац и ловац-бомбардер, једносед. Произвођен је у великим серијама и био далеко слабији од савезничких авиона. Конструисали су га Роберт Лонги и Антонио Алеси. Италија га је продавала Шведској, Мађарској и другим земљама. Први модели израђени су крајем 1937. и почетком 1938. године. Касније су од њега настале и друге верзије.

ЛИЧНА КАРТА: нисокрилац са мотором од 1175 КС, тежина у лету 3240 кг, максимална брзина 525 км на час, долет до 1100 км, максимална висина лета 10.500 м. Наоружање: 4 митраљеза, 650 кг бомби или торпеду које је носио испод трупа.

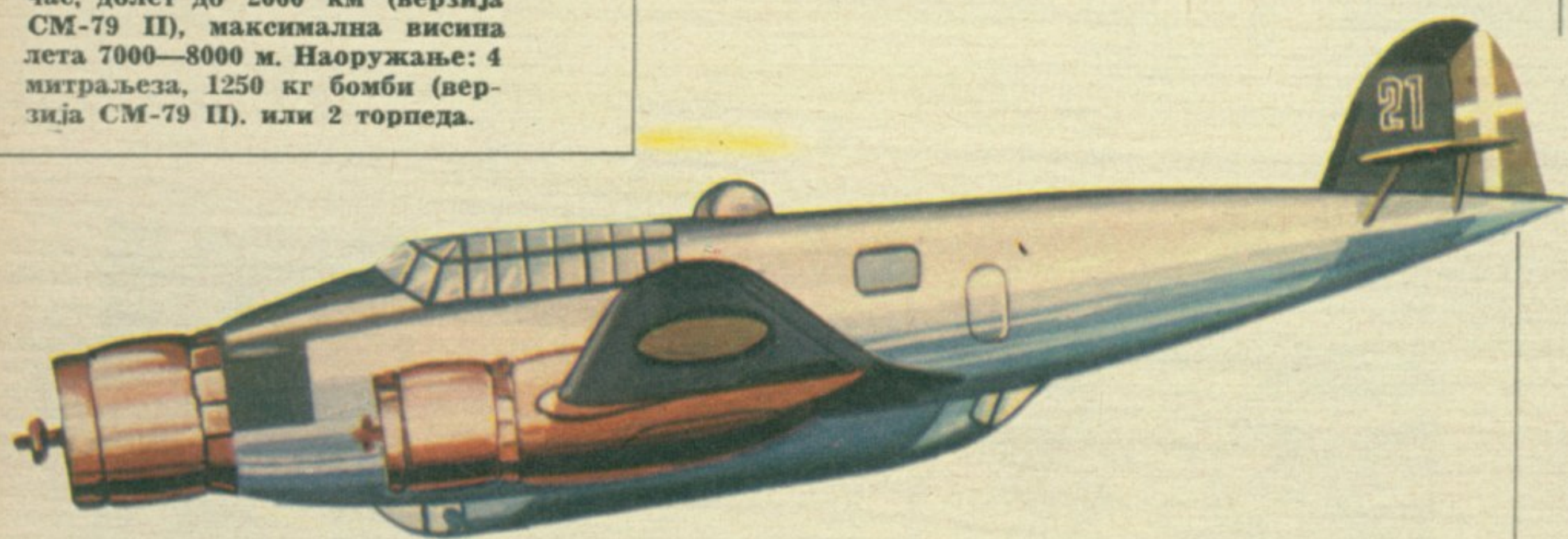
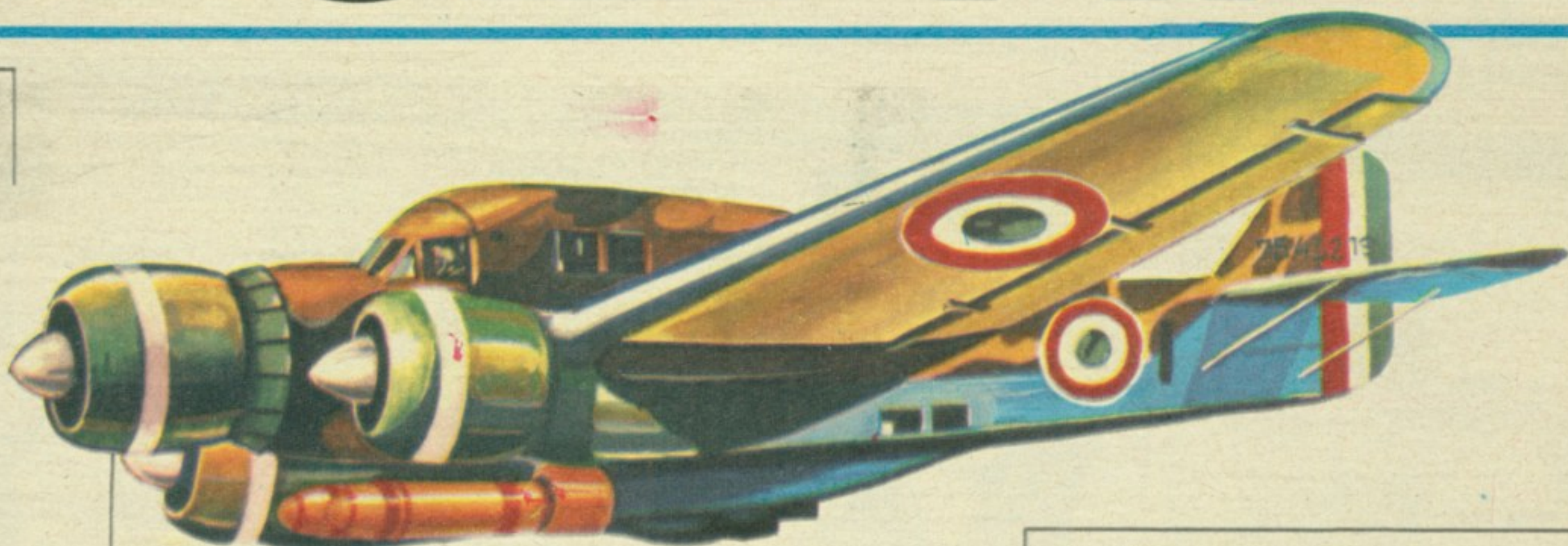

У ВАЗДУХУ

САВОЈА МАРКЕТИ СМ-79 СПАРВИЕРО

Тромоторни бомбардер настао од путничког типа авиона из 1937. године. Имао је четири члана посаде и на задатке је обично имао у пратњи ловаца. Верује се да је 1940. године на небу летело 594 САВОЈА 79.

ЛИЧНА КАРТА: нискокрилац са три мотора од по 950—1000 КС, тежина у лету 11.300—12.480 кг, максимална брзина 435 км на час, долет до 2000 км (верзија СМ-79 II), максимална висина лета 7000—8000 м. Наоружање: 4 митраљеза, 1250 кг бомби (верзија СМ-79 II), или 2 торпеда.

КАНТ АЛЧИОНЕ 3-1007

Бомбардер за дневна и ноћна дејства. Израђиван је у три верзије по моделу из 1930. године. Конструисао га је инжењер Филип Запата. На ратне задатке имао је само у пратњи ловаца. Осамдесет оваквих бомбардера учествовало је са немачким авионима у нападу на Лондон, али су их Енглези оборили изнад града.

ЛИЧНА КАРТА: нискокрилац са пет чланова посаде и три мотора од којих је сваки имао по 1000 КС, тежина у лету 12.750—14.600 кг, максимална брзина 428 км на час, долет до 2000 км, максимална висина лета 8000 м. Наоружање: 4 митраљеза, 2200 кг, бомби, или торпедо.

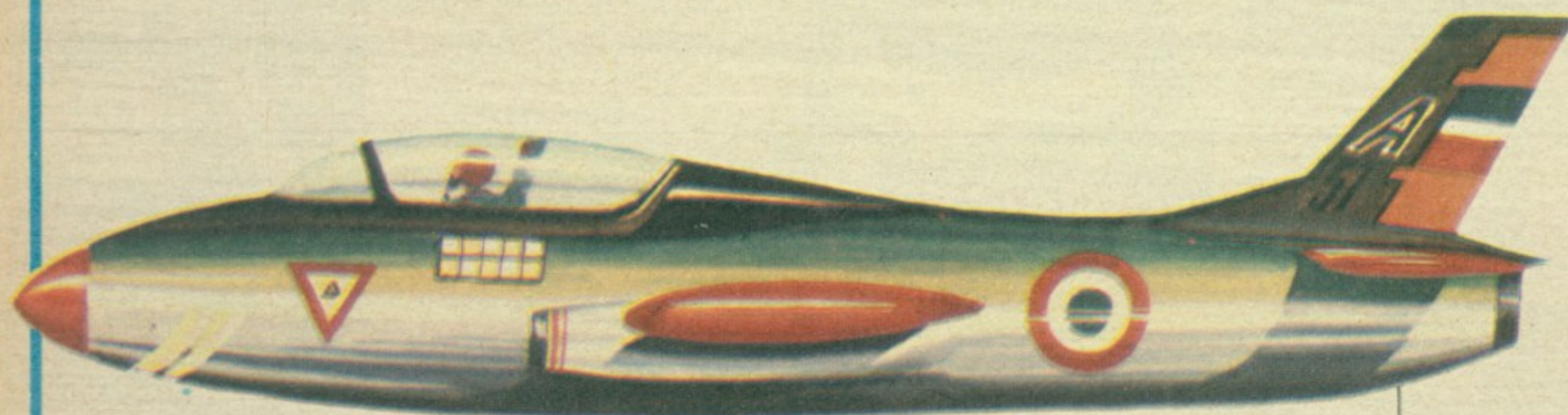
САВРЕМЕНИ АВИОНИ

ПОЛЕЋЕ СА ЛИВАДЕ

ФИАТ Г-91 Р

Млазни ловац, једносед, подесан и као ловац-бомбардер за пружање подрике. Може да полеће и са травнате писте. Опремљен је електронским уређајима. Израђује се само у серијама.

ЛИЧНА КАРТА: нискокрилац са млазним мотором од 2270 кг потиска, тежина у лету 5202—5680 кг, максимална брзина 1076 км на час на висини од 1600 м, долет до 620 км. Наоружање: 2 топа или 4 тешка митраљеза, 250 кг бомби или ракете.

МАКИ МБ-326 Г

Млазни борбени авион за обуку пилота који се израђује као ловац и ловац-бомбардер. Производи се од 1957. године. Опремљен је електронским уређајима.

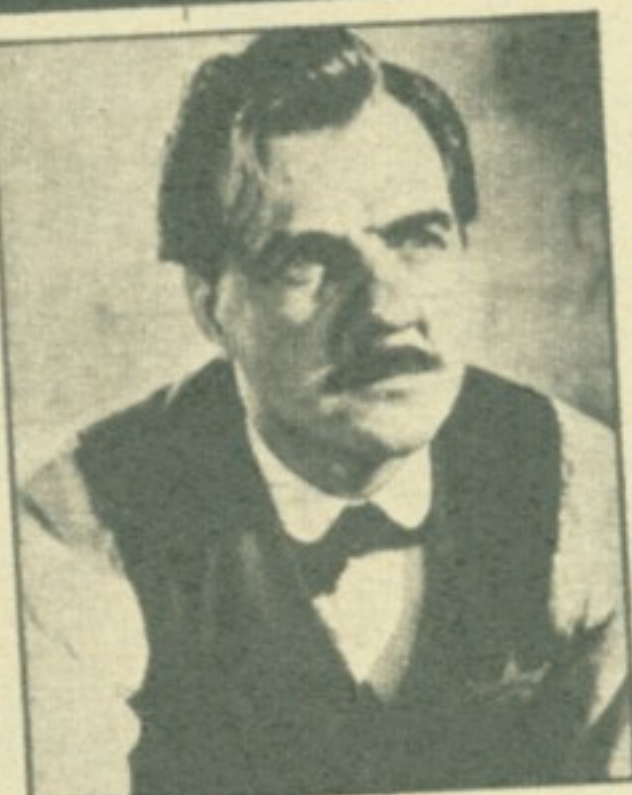
ЛИЧНА КАРТА: нискокрилац, једносед, или двосед са млазним мотором од 1547, а нове верзије и до 1814 кг потиска, тежина у лету 5216 кг, максимална брзина 867 км на час, долет до 649 км (са резервним резервоарима и до 2000 км), максимална висина лета 12.500 м (модел ГБ и до 14.325 м). Наоружање: 2 митраљеза а код нових верзија још и 2 топа калибра 30 мм, напалм бомбе, ракете и обичне бомбе, све у различитим комбинацијама. Верзија ГБ може да понесе чак и 1800 кг бомби или ракете у тој тежини.

ЈЕСЕН ЧЕЈЕНА

Решите овај филмски квиз и докажете да познајете филмску уметност. На свако од ових 14 питања дата су по три одговора од којих је само један тачан. Ако их знате, честитамо! А ако, пак, нисте филмска сvezналица, одговори су на страни 31.

1. Ово је сцена из филма „Дон и Мери“ у коме главну улогу играју данас веома познати глумци:
- Џули Кристи и Доналд Сатерленд
 - Миа Фароу и Дастин Хофман
 - Барбра Стрејсенд и Роберт Редфорд

2. Глумац на слици је наш земљак. У америчким филмовима игра од 1947. године. Међутим, постаје познат тек филмом Елија Казана „На кеју“ — снимљеном 1954. године. То је:
- Гидра Бојанић
 - Карл Малден
 - Гојко Милетић

3. Према роману Анри Шаријеа „Лептир“ — снимљен је истоимени филм. Насловну улогу у филму играо је:
- Стив Мек Квин
 - Рок Хадсон
 - Ив Монтан

4. Цртани филмови омиљена су разонода и деце и одраслих. На цртежу је позната личност једног таквог филма. То је:
- професор Балтазар
 - господин Мату
 - инспектор Радиша

5. У нашем филму „Ужичка Република“ режисера Жике Митровића играло је и двоје глумаца на слици. То су:
- Борис Бузанчић и Војидарка Фрајт
 - Угљеша Којадиновић и Љубица Јовић
 - Борис Дворник и Лела Маргетић

6. Совјетски серијски филм „Седamnaest тренутака пролећа“ доживео је огроман успех. Недавно је приказан и на нашој телевизији. Главну улогу у њему игра:
- Инокентије Смоктуновски
 - Вјачеслав Тихонов
 - Сергеј Бондарчук

7. Као партнерка Ентони Квина главну женску улогу у чувеном италијанском филму „Улица“ („La Strada“) играла је незабољавна:
- Ава Мањани
 - Силвана Мангано
 - Ђулијета Масина

8. Познати амерички режисер страха и ужаса Алфред Хичкок волео је да снима са одређеним типом жене. Једна од њих је и ова глумица, тумач главне улоге у филму „Птице“. Она се зове:
- Грејс Кели
 - Ким Новак
 - Типи Хедрен

9. На слици су два позната редитеља. Десно је Шпанац Карлос Саура а лево Француз...
- Франсоа Трифо
 - Клод Шаброл
 - Жан-Лик Годар

10. Ово је један из старе плејаде америчких глумаца (породом Румун). Недавно је преминуо. Играо је углавном улоге грубијана. Међу познатијим филмовима су: „Мали Цезар“, „Јесен Чејена“, „Кућа мржње“, „Острво Лаого“. То је:
- Едвард Робинсон
 - Спенсер Траси
 - Ерих фон Штрохајм

11. Од наших глумица које снимају у иностранству највише успеха постигла је:
- Бисера Вукотић
 - Беба Лончар
 - Оливера Катарина

13. Према роману америчког писца Тео дора Драјзера снимљен је филм „Место под сунцем“. Главне улоге играли су:
- Монтгомери Клифт и Елизабет Тејлор
 - Џејмс Дин и Натали Вуд
 - Ентони Перкинс и Барбара Перкинс

14. Северноамерички филмски редитељ (1880—1960) из почетног периода немог филма. Аутор многобројних кратких комедија — бурлески са Мак Свеном, Фатијем и Чарли Чаплином. То је:
- Мак Сенет
 - Сесил В де Мил
 - Вастер Китон

12. Сцена је из филма „Мадам д...“ који је снимљен 1952. године. Главне улоге играла су два француска глумца (Шарл Воаје и Данијел Дарије) а трећи је један од најпознатијих италијанских глумаца и режисера. Зове се:
- Федерико Фелини
 - Микеланђело Антониони
 - Виторио де Сика

ЖИВОТИЊЕ КОЈЕ НЕСТАЈУ

ЗАБАВНИКОВА ЕНЦИКЛОПЕДИЈА

За последње две хиљаде година изумрло је око сто различитих врста сисара. Сада изумире једна врста сисара годишње. Научници сматрају да таква судбина чека још око 250 до 300 врста. Представљамо вам најугроженије.

ШПАНСКИ РИС је врста краткодлаке пегаве мачке. Веома је редак и данас се може наћи још само неколико стотина примерака у природном резервату Цото Донана око реке Гвадалкивир. Знатно се разликује од осталих великих мачака: има малу главу са чуперцима, длаке на ушима, снажно тело спљоштено на боковима, високе ноге и кратак реп, обично кус. Тело му је обрасло густим, меким крзном које се на лицу продужује у „браду“. Иако је био познат још старим народима људи нису успели да га припитоме и ако се од женке не одузме првих дана после окота, веома је насртљив и спасан и устремљује се противнику право у очи. За разлику од осталих мачака напада први.

ТРОПСКИ ТУЉАН или монах припада врсти малих, мрких фока које живе у топлим водама Средоземља, око Гибралтарског мореуза, дуж западне обале Африке до острва Бисаго, као и крај Канарских острва и Мадере. Данас је то веома ретка животиња мада су је помињали још стари Грци и Римљани. Женка је обично већа од мужјака, глава јој је јајаста, њушка кратка, очи крупне и тамне а уво се распознаје само по малом троугластом израштају. Горња усница је дебела и и обрасла крупним, мало таласастим чекињама, врат кратак а тело, почев од рамена па до репа, готово једнолично сужено. На предњим, кратким ногама има на свим прстима канце, док на стражњим, широким, недостају канце на два прста. Реп је закржљао.

Милан Ковачевић:

Телевизијски путописац Милан Ковачевић пропутовао је с камером све континенте света сем Антарктика и доживео многа узбуђења. Ипак, највише се уплашио Мијајлове јаме у близини Деспотовца.

СНИМЦИ НАД ПОНОРОМ

Далеко од тога да му је било први пут да се спушта под земљу. Као телевизијски репортер и дугогодишњи планинар Милан Ковачевић силазио је бар у петнаест пећина. Од свих њих само је Постојна била уређена за посетиоце. Ући у остале била је права авантура. Ресавску пећину открио је заједно са екипом спелеолога коју је предводио професор Јован Петровић, снимао је неприступачне и непријатне Церовачке пећине у Велебиту од којих свака иде у дубину преко километар, Хрустовачку код Санског Моста, Ваганску код Јања... И, зато кад је маја све године, припремајући емисију о Јужном Кучају, чуо од мештана за Мијајлову јаму, није много размишљао. „Јама к'о јама“, помислио је и направио план за сутрашњи рад: прорачунао ујутро, снимити ту јаму, а онда наставити главни посао, обићи шуме и понорнице Јужног Кучаја.

Али, десило се да је Ковачевић изгубио у Мијајловој јами део дан, а лако се могло догодити да изгуби и нешто много више.

ХОЋЕМО ЛИ, ДРАГАНЕ?

Кад је тог јутра Ковачевић стигао до јаме, био је изненађен. Очекивао је неку врсту процепа, вододеру, кањон, а угледао огромну провалију у облику левка, широку при врху сигурно 40 метара. Међутим, јама се одмах сужавала на свега три-четири метра и нестајала у мрачном бездану...

Радници из рудника Ресавице који су му јуче обећали помоћ још нису били готови с послом. Мучили су се да поставе чекр, котур и уже без чега се спуштање и извлачење није могло ни замислити. Око њих, како то већ обично бива кад телевизија нешто снима, искупила се група посматрача. Међу њима нашли су се и неки који су учествовали у првој експедицији коју је пре десетак година организовао Савез бораца. Тада је претражено до јаме и сахрањени посмртни остаци стотине не

виних жртава које су четници за време рата побили и бацили у овај понор.

— То је много незгодна јама — рекао је један од учесника експедиције. — Дубока је 118 метара, што смо тада измерили према ужету, а спуштање траје ужасно sporo. Пола сата доле и исто толико за повратак. — Ковачевићу је већ тада било јасно да ће утрошити више времена него што је предвидео, али још се надао да ће стићи да испуни план за тај дан.

Међутим, инсталација за спуштање, постављена на брзину, никако да проради како треба. Уже није клизило преко котура већ стругало по осовини и сви напори мајстора да то поправе остали су безуспешни. Ако хоће данас да снимају, немају другог избора. Морају кренути с овом несигурном справом. Милан је погледао свог сниматеља:

— Слажеш ли се, Драгана, да сиђемо? — Драган Кулишић, који већ годину

дана снима емисију „Караван“, само је стиснуо зубе и климнуо главом.

— Он је млађи од мене читавих 25 година — смешка се Ковачевић — и ваљда је помислио кад могу ја, може вала и он.

ЛАЦИ СЕ КОЛЕБА

За крај ужета везане су једна изнад друге две корпе сличне онима на дечијем рингишпили. (Ту су људи с Телевизије имали да седну и отисну се у понор мрачан и пун неизвесности. Али, тада се показало да за њих двојицу има превише опреме: ако један понесе гломазну камеру, други два тешка акумулатора за осветљење, онда нема ко телефон неопходан за договарање с снима горе. Шта сад? Није било времена за размишљање и Ковачевић се досетио. Окренуо се према најгласнијем од некадашњих учесника. Боки Лацију, који се нашироко

распричао о некадашњим тешкоћама и успесима.

— Да ли бисте нам ви понели акумулаторе? — предложио му је. Лаци, који је иначе кино-оператер у Деспотовцу, наједном је спласнуо и почео да тражи изговор. Те оне инсталације разије била је много солиднија, те све је ово импровизација, што је уосталом и било тачно. Но, кад се један млађи човек пријавио да му прави друштво Лаци одлучи да ипак крене у јаму.

УЖЕ ЈЕ СВЕ ТАЊЕ!

Њих двојица пошли су први поневши акумулаторе и, наравно, телефон. Спуштање у Мијајлову јаму трајало је заиста пола сата, а враћање и више. Нешто због котура који није радио како ваља а и због жице телефона која је стално запињала и запетљавала се. Кад су се два добровољца вратила на површину, подне је већ давно било прошло!

Ред је дошао на „филмације“. Још једном је Ковачевић упитао Кулишића хоће ли доле, а овај му је одговорио:

— Силазимо, па шта буде. — Није ни мени било нимало пријатно — признаје Милан Ковачевић — али „Караван“ не би био оно што јесте кад бисмо одустајали пред сваком већом препреком... Већ на самом почетку наишле су тешкоће. С корпама се нисмо могли навући до средине левка, па да се нормално спуштамо већ смо морали да

се сместимо на ивицу јаме и сами одбацимо на средину. При том је најгоре било што горе није имао ко да командује. Једни су тврдили да треба овако, други саветовали сасвим супротно. Срећа наша да је наишао директор „Рембаса“ и, као ауторитет, преузео командовање. Сад се бар знало ко се слуша.

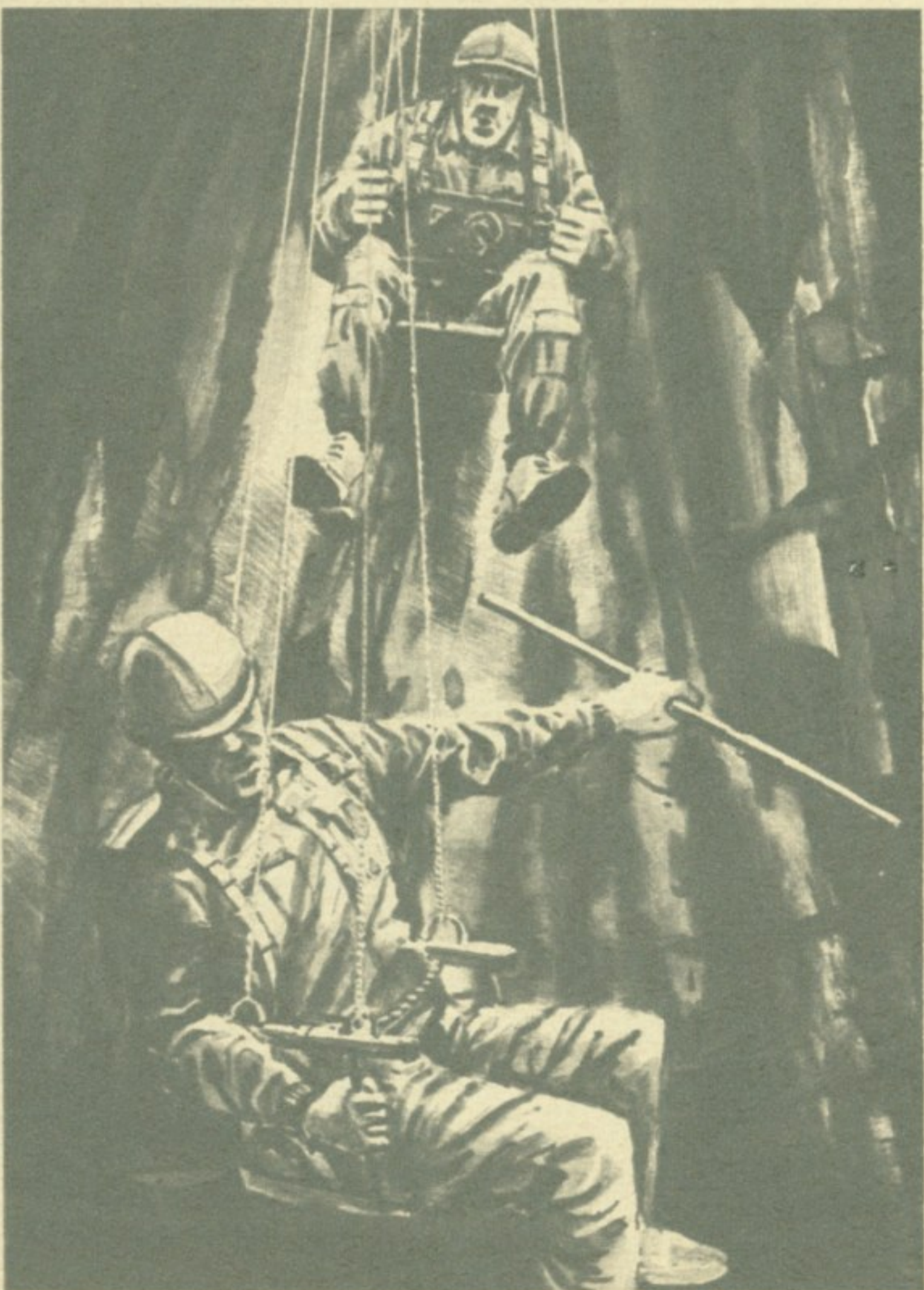
Најзад се спуштамо. Погледао сам сниматеља — био је блед. И гледаоци који су на својим екранима у понедељак 23. септембра у 20.30 часова, на I програму РТ Београд, пратили ову емисију „Каравана“ могли су по првим снимцима приметити да је био узбуђен. Први кадрови у корпи која се љуљала тамо-амо нису били богзна какви и тек касније ће се поправити.

Ни са мном није било боље. Челично уже на коме смо висили, веома акустично, непрекидно ми је одзивљало у ушима и тај језив звук опомињао ме је да се оно горе од трења полако тањи, тањи и у једном тренутку може се и прекинути...

Ово нису биле једине муке двојице истраживача.

СТАНИТЕ! ВРТИМО СЕ!

Још док су били на површини њих су упозорили да услед напрезања уже хоће у једном тренутку да се окреће и управо зато је Ковачевић повео једну подужу мотку да се одбија од зидова и спречи увртање. Али, изненада је наишло нагло проширење, он није

МОЈА ТРИ СТРАХА

УДАРИЋЕМО У БАЛВАНЕ!

могао да досегне зид јаме и корпе су почеле да се обрћу лудачком брзином. Завртелу им се у глави.

— Станите! Вртим се — јавио је Ковачевић телефоном. Одмах су зауставили спуштање, али су се корпе и даље обртале као чигре и то до одређене тачке у једном правцу, а онда у супротном. Постало је неиздржљиво и Милан је повикао у слушалицу:

— Спуштајте нас што пре!

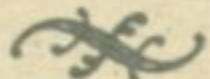
Ошамућени од вртоглавог обртања укруг најзад су се нашли на дну Мијајлове јаме. Од спољног света овде се видео само мали отвор горе. На њих је лило као из кабла. Сигурно је горе ударио пролећни плусак, помислили су да би тек касније схватили да то капље и слива се са зидова јаме.

Светлост је упаљена. Отпочело је снимање. Само стење, стење и вода. Један костур се беласао. То се сигурно какво неопрезно го ваче у потрази за травом оклизнуло...

ШТА СЕ НИЈЕ ВИДЕЛО НА ТВ

Спуштање се срећно завршило, снимање је успело. Сад још само да се врате.

— Али баш тај повратак испао је најгори — каже Милан Ковачевић. — Није било једноставно извући нас са толике дубине. Људи крај чекрка, мада их је било довољно да се смењују, сваки час су застајали да се одморе а ми смо у оним корпицама висили у мрклом мраку, над провали јом. И кад смо већ помислили да је дошао крај наших мукама, кад смо већ стигли до врха, искрсле су највеће неприлике. Како да нас из средине левка извуку до ивице јаме. Да невоља буде већа у међувремену је директор „Рембаса“ стишао и сад су опет сви имали своја мишљења шта је најбоље чинити. Уз то, чекајући на нас сатима да се вратимо људи су помало пијучкали (разуме се, то се није видело на телевизији), па се више нико ни са ким није могао да сложи. Неки су почели да нам добацују ксепце и тек после неколико покушаја ми смо успели да их дохватимо...

После пуна четири часа проведена у понору, уморни и ошамућени, стајали су на чврстој земљи. Смркавало се. Били су мокри до испод пазуха, а никакве могућности да се пресвуку. Срећом, нашле су се неке новине, па су се обојица испод мокре одеће обложили хартијом од главе до пете и нешке кренули према најближем месту, напуштеном рубарском насељу Равна Река.

И ниједан није добио ни јавицу!

В. Смиљанић

Догодило се то у лето 1965. Спуштали смо се сплавом низ Тару већ три дана, хранили се рибом коју упецамо, спавали под шаторима. Последњег дана, кад смо већ били изашли из кањона, приметили смо у реци прве балване. Овде је то једини начин да се посечена стабла из шу-

ме „транспортнују“ даље. Понекад се дешавало да се дебла заглаве, запетљају и стану. С тим у вези постојао је један стари занат. Људи, звали су их трифари, имали су тежак задатак да „цапинима“ распетљавају балване који су се закачили. То је веома опасан посао јер се никад не

зна на коју ће страну ослобођено дрво да јурне. Тог дана срећом није било закрчења на реци и наш сплав безбедно је пловио под вештом руком крманоша. И тада, кад смо се већ налазили на два-три километра од места где је наша експедиција имала да се заврши, одједном се иза окуке

појавило пет-шест стубова који су штрчали из воде. Искосили су се према обали и ми смо тачно ишли на њих!

На сплаву је настала мала паника. Мој добар познаник, књижевник и ловац, природњак и истраживач Драгош Стевановић први је скочио у немирну воду. За њим сниматељ „Каравана“ Милан Душковић а ја, који сам одувек био спортиста и сматрао да имам добре рефлексе, не искачем. Ваљда сам нешто размишљао, учинило ми се да су сви они ближе крају сплава, па нећу стићи да скочим — тек остао сам. Крманош, један члан екипе и ја ишли смо право на балване и више се ништа није могло поправити.

Но, имали смо велику срећу: балвани нису били чврсто усидрени и ми смо прошли кроз њих као кроз сир. Све ово није трајало више од три-четири секунде, али ја сам их добро упамтио по големом страху...

Зауставили смо се на око 200 метара низводно да примимо оне који су у ствари поступили и паметније и правилније. Драгош је грдио на сав глас, а Душку који се бацио у воду с камером, испао је акумулатор.

АВАНТУРА НА "ПОРЕРУ"

Снимао сам један од првих „Каравана“. Звао се „Светионичари“. На пут смо пошли у не може бити незгодније време, у јануару, кад су овде буре честе. Кренули смо са Корчуле према нашој најистуренијој тачки у Јадрану, Палагружи, у старом броду „Порер“ који светионичарима на пустим острвима једном месечно доноси храну и пошту.

...Управо смо завршили снимање на Палагружи кад се капетан брода, мада је време било лепо и сунчано, наједном узнемирио.

— Барометар је нагло пао! — рекао нам је. — Треба да пожуримо.

И заиста, није прошло ни двадесет минута, а дигла се страшна бура. Шта се тада дешавало, нисам кадар списати. Под налетом ветра стари брод је шкрипао, таласи су се, као у роману, преливали преко палубе и крова. Како је „Порер“ издржао тих педесетак миља, ни сад ми није јасно.

Ноћ се спуштала кад смо стигли надомак луке Убли на Ластову. А Ластово, то вам и није острво већ пра-

ви архипелаг од гребена, острваца и стења, па му није нимало једноставно прићи. Поготову што наш брод није имао светла.

У једном тренутку чули смо препирку: капетан је тврдио да треба да идемо десно, а крманош лево. Како знати ко је у праву кад је испред нас мркли мрак. Тада смо се ми присетили да имамо фризолед — тако ми на телевизији зовемо акумулаторско осветљење које је врло јако али траје свега неколико минута. Уперили смо напред јак млаз светлости и на свега десетак метара улево угледали гребен! У праву је био капетан! Направили смо нагли заокрет и избегли судар.

Ево нас најзад у Ублима, на чврстом, у топлоту. Али, заправо, тек сам се ту уплашио. Све време док је бура трајала ја сам у ствари био миран. Као дете веровао сам: па ту су морнари, они знају шта раде! И тек кад сам те исте поморце видео при светлости, бледе од страха и дрхтавих руку, и кад смо на пристаништу чули да је истог

дана код Макарске потонуо брод „Кармен“ и утопила се три морнара, мене је на-

кнадно спопала права грозница од оног што нам се могло догодити.

Кад сам био мали, желео сам да postanем архитекта као мој ујак. У гимназији сам мислио да ћу бити ни мање ни више, него књижевни критичар, али то мојој мајци никако није изгледало довољно солидно занимање. И тако — уписао сам грађевинску технику и све време рата се издржавао као некакав надриинженер. Дуго сам био новинар, углавном спортски, а сад сам на крају „караванџија“. Многима тај посао изгледа врло једноставан... И до-бро је што тако изгледа...

На фотографији 14-годишњи Милан Ковачевић као члан загревачке „Конкордије“. Тада је скакао увис 170 цм. Године 1937. трчао је 100 метара за 11,2 секунде, у време кад је светски рекорд држао Џеси Овенс с резултатом 10,2 секунде.

DIK
BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

ЕМИЛОВЕ ДИВЉЕ ЈАГОДЕ

Хабл није више осећао глад, али је трпео несносне болове. Шћућурен уз стену плакао је готово целу ноћ.

Још као дечак Емил Хабл је волео планинарење. Увек кад није морао да иде у школу одлазио је до планина у близину Беча, верао се по њима и скупљао биљке за свој хербаријум. Веће успоне по Аустријским Алпима савлађивао је са искусним планинарима, али је потајно чезнуо да планинари сам, без ичије помоћи.

Средином јуна Хабл, сада већ деветнаестогодишњи младић, је обавестио родитеље да иде у посету неком другу из оближњег села и да ће тамо остати два дана. Како је село било у брдима, узео је своју планинску опрему и кренуо на бечку железничку станицу. Сео је у воз и изишао на једној станици у подножју планине Рекс. Желео је да се попне на њу потпуно сам иако је знао да је најискуснији планинари гледају с подозрењем. Посета другу била је само изговор за његове родитеље!

НА ИЗМАКУ СНАГЕ

Пошто је преспавао ноћ у хотелу, Хабл је рано ујутро кренуо на падине планине. Док ју је гледао онако огромну, са стеновитим обронцима, срце му је поигравало од притајене радости.

У почетку успона није наилазио на тешкоће јер је пут био обележен зеленом бојом. Међутим, што се више пео, траг се постепено губио. Последње кише спрале су боју, али Хабл то није приметио.

Био је већ далеко одмакао кад је наишао на две циновске стене које су му се испречиле на путу. Могло је да настави пењање једино ако савлада једну од њих и Хабл је изабрао ону леву.

Забијајући гвоздене клинове у глатку површину стене успео је да се попне десетак метара кад је схватио да даље неће моћи. Стена је била окомита и клизава; морао је да се врати.

Док се полако спуштао, Хабл је већ размишљао да покуша преко друге стене. Одједном, осетио је да се камен под његовом ногом покренуо и он је изгубио равнотежу. Успео је само да се ухвати чврсто обема рукама за клин и остао да виси над понором!

Открљају се низ планину, мислио је, и ни тело ми неће пронаћи. Оних десетак метара до подножја стене није га толико плашило колико стрмина испод ње. Кад падне, ко зна где ће се зауставити.

Грчевито се држао за клин, али га је снага већ издавала. Тежина тела вукла га је доле и стисак шака све је више попуштао. А онда су се прсти опружили и он је полетео у понор.

— Неее — крикнуо је тако снажно да је планина одјекнула.

Несрећа се догодила око 7,30 ујутро. Хабл је неколико часова лежао у несвести. Кад је дошао себи, готово да није могао да поверује да је жив. Погледао је своје подепано одело и крв која је текла из изранављеног тела. Покушао је да се подигне, али га је пресекао страховит бол у десној нози. Тек тада је приметио да му је кост испод колена сломљена и да је један њен део пробио кожу. Штрчао је као крај преломљеног штапа.

НЕЋЕ ДУГО ИЗДРЖАТИ

За планинара који залута у планини таква повреда значи лагано умирање. Хабл је то знао и није се надао помоћи. Ипак, почео је да дозива, али није вредело. Најзад је промукао и пао у очајање. Цео дан остао је да лежи на том месту.

Предвече почела је да пада киша која се убрзо претворила у прави пљусак. Иако му је сваки покрет задавао страховит бол, Хабл је одлучио да покуша да се спусти низ планину. Ако остане ту, неће дуго издржати а он је желео да живи!

С муком је прикупио мало гранчица и маховине, привукао уза се цепин и отклонио полако делове одеће на месту где му је нога била преломљена. Уз врисак вратио је крајеве преломљене кости на своје место, а затим уз ногу ставио дршку цепина, обложио маховином и гранчицама и преко тога повезао прво каишем па шалом. Кад је учврстио сломљену ногу сав у зноју, легао је на мокру земљу. Волови су га исцрпили и у једном тренутку учинило му се да ће се поново онесвестити.

Кад је прикупио мало снаге, пузећи кренуо је низ планину. Спуштао се сантиметар по сантиметар све док није доспео до стрме литице. Била је то за њега још једна непремостива препрека.

Мрак се већ био ухватио и Хабл је потражио колико-толико погодно место где ће провести ноћ. Сада га је нога још више болела и није

могао ока да склопи. Једва је дочекао да сване и тада решио или да сиђе или да погине!

Тек кад је унаоколо приметио мноштво дивљих јагода, схватио је колико је гладан. Пузао је по тлу и брао их док није мало утолио глад. Тада је кренуо низ литицу и требало му је више од једног часа да је спусти. У подножју литице лежао је једно време непомично јаучући од бола, али морао је даље.

Предвече поново је брао дивље јагоде и јео их. Да није њих, мислио је, несносни болови и глад потпуно би га савладали. Овако, глад га више није мучила, али га је нога болела. Плакао је готово целу ноћ.

КРАЈ ПРВИХ КУЋА

Следећег јутра био је толико исцрпљен да се једва мицао. Оштре стене су га израђавиле и сав је био у крви. Због тога није

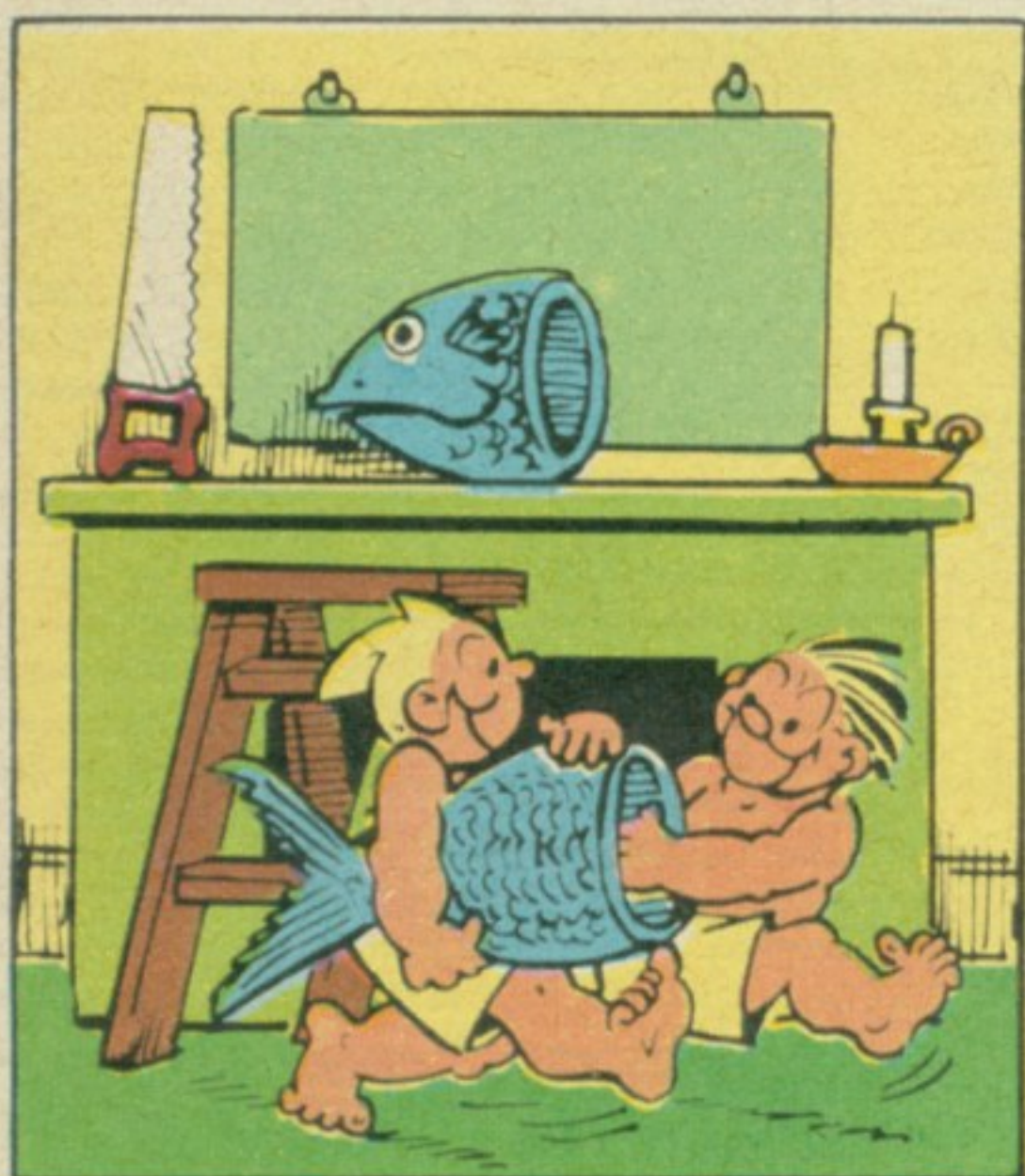
више могао да се спушта у седећем положају већ је морао да легне на леђа и да се рукама отискује низ каменито тле. Обрадовала га је киша која је по подне почела да пада. Њом је утолио жеђ, али онако мокар ноћу је цвокотао од хладноће. Ипак, први пут откако је сломио ногу те ноћи успео је да заспи.

У зору наставио је мукотрпно спуштање. Кад је доспео до првих кућа у подножју планине Рекс, Хабл се онесвестио. Био је сав у ранама, на крају људских моћи. Пробудио се у болници.

— Ако мислите да ћу се одрећи планинарења, онда се варате! — рекао је окупљеним новинарима. — Можда је — како кажете — мој подвиг јединствен у свету и ја немам намеру да га поново изведем — насмешио се — али имам намеру да се слатко наспавам и то одмах, ако дозволите!

Д. П.

ШРАФКО

Рип Кирби:

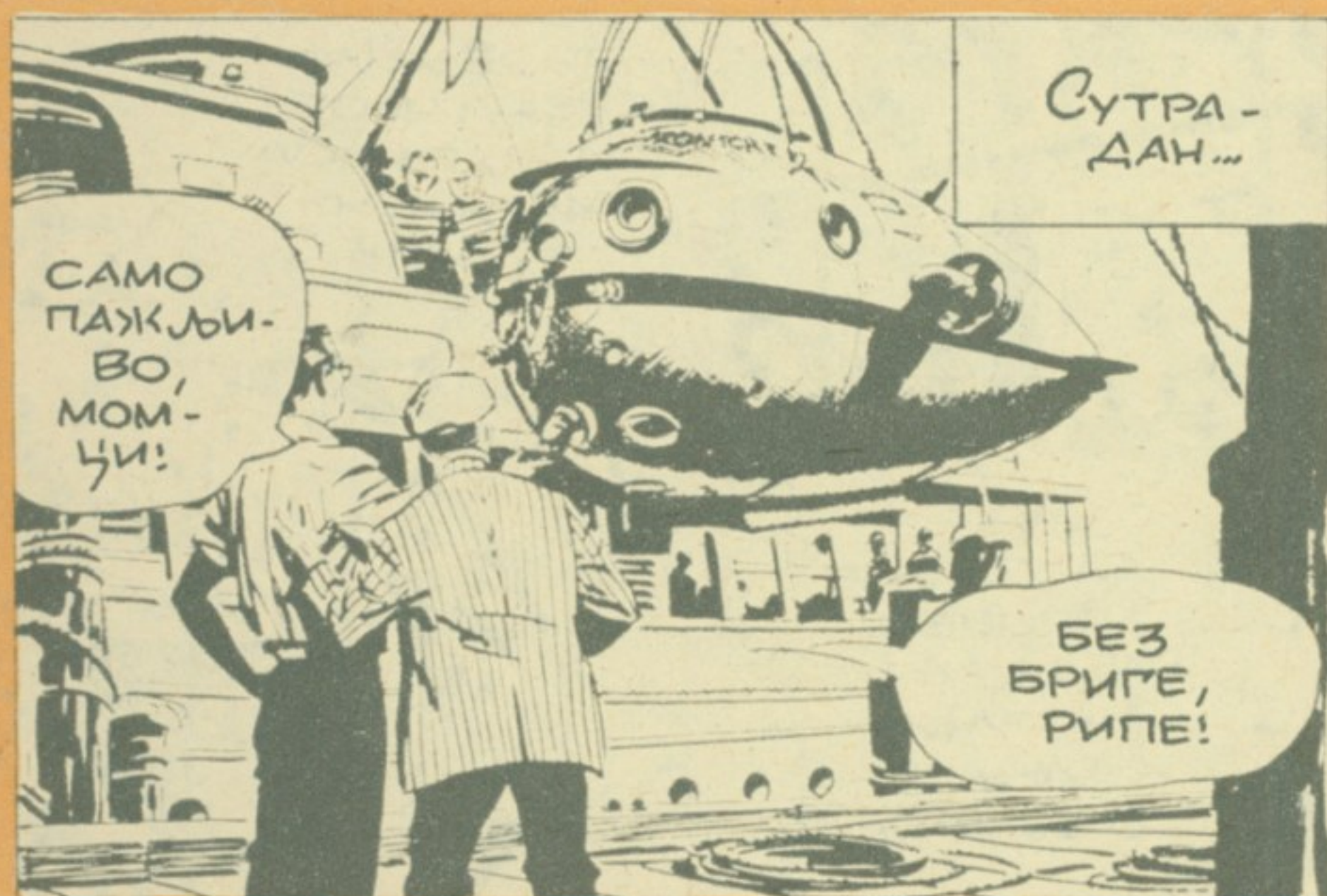
МОНИКА I

И ОСТАЛИ
БЕ ДОКИ
НА РЕД!

МАЛА ПОДМОРНИЦА СЕ ПРИБЛИЖА-
ВАЛА СА ИСПРУЖЕНИМ
„КАЊАМА“...

ПРОФЕ-
СОРОВА
ЖРТВА
УЗА-
ЛУД
СЕ
ОТИМА-
ЛА...

ШТА ТИ
САД
ВРЕДИ
ЗЛАТО
КОЈЕ
СИ ОД
МЕНЕ
УКРАО?

ТАКО ЈЕ МИР-
НО, ТИХО!
ДА ЧОВЕК НЕ
ПОВЕРУЈЕ ДА
ЈЕ ОВУДА НЕ-
КАД ВОДИО
ГЛАВНИ ПОМОР-
СКИ ПУТ!

ПРИМ
ЈЕ
ОДГУРЊУО
БЕЖИ-
ВОТНО
ТЕЛО...

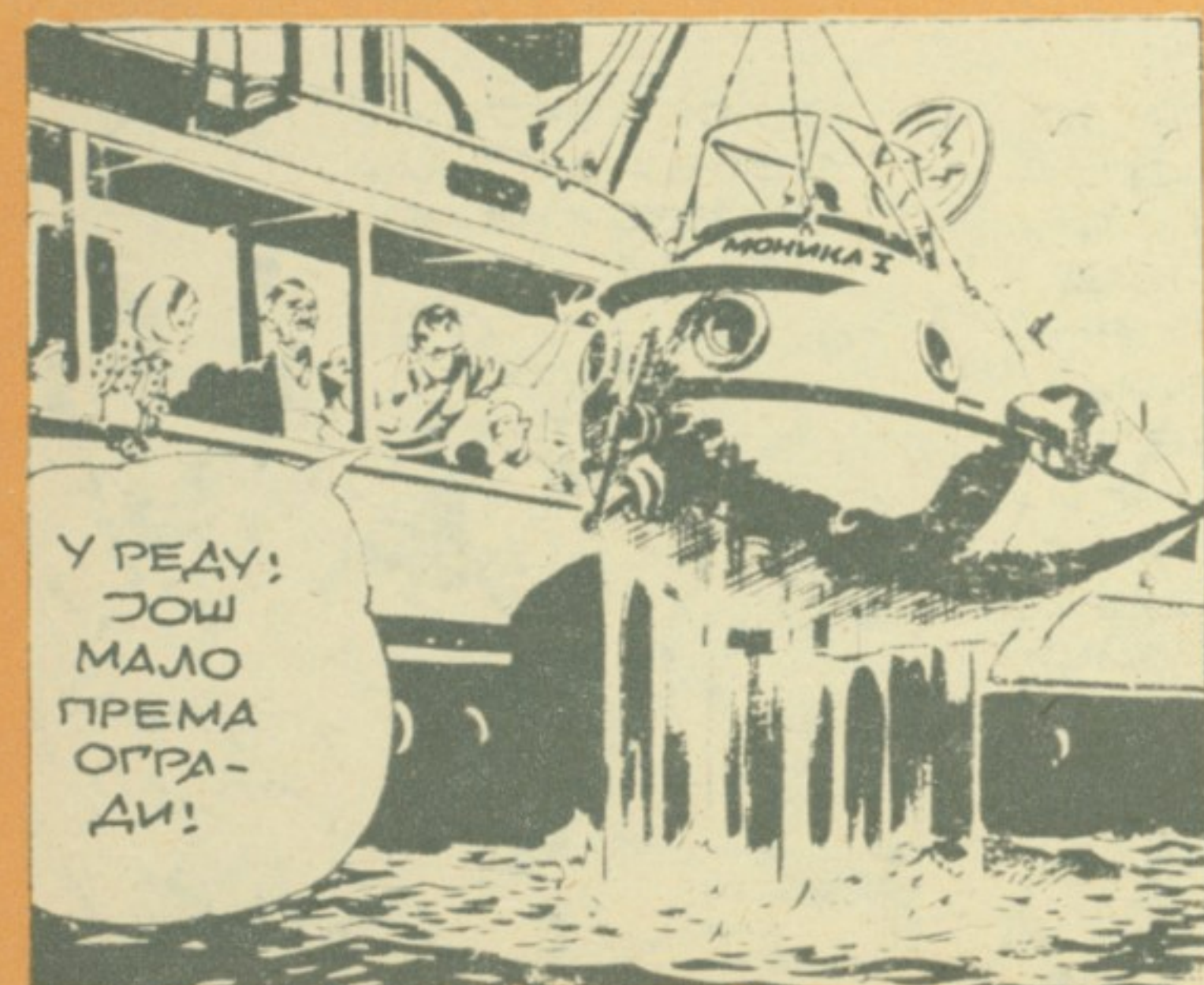
ГОТОВО ЈЕ, ТРЕЋИ!
ЗА ОСТАЛЕ
БУ СЕ ПОВРИНУ-
ТИ ДРУГИ
ПУТ!

МОРАМ
НАТРАГ НА
БРОД... ДА ИМ
СЕ МОЈЕ ЗАДР-
ЖАВАЊЕ НЕ
УЧИНИ СУМЊИ-
ВО!

ЕВО
ГА!
ИЗ-
РА-
ЊА!

ДРАГИ СТАРИ
ПРИМ! ДА ЛИ ЈЕ
ОТКРИО ШТО ЗА-
НИМЉИВО?

У РЕДУ!
ЈОШ
МАЛО
ПРЕМА
ОГРА-
ДИ!

КАКО
ЈЕ БИЛО,
ПРО-
ФЕСО-
РЕ?

ОДЛИЧНО,
РИПЕ! ЗА-
ИСТА ОДЛИЧ-
НО!

ЈЕСТЕ
ЛИ ОТКРИЛИ
КАКАВ ПОТО-
НУЛИ ГРАД
ИЛИ ГАЛИ-
ЈУ?

БАШ СТЕ ВИ
РОМАНТИЧНА
ЏУРИЦА! ОВО
ЈЕ НАУЧНА ЕКС-
ПЕДИЦИЈА,
СТРОГО
НАУЧНА!

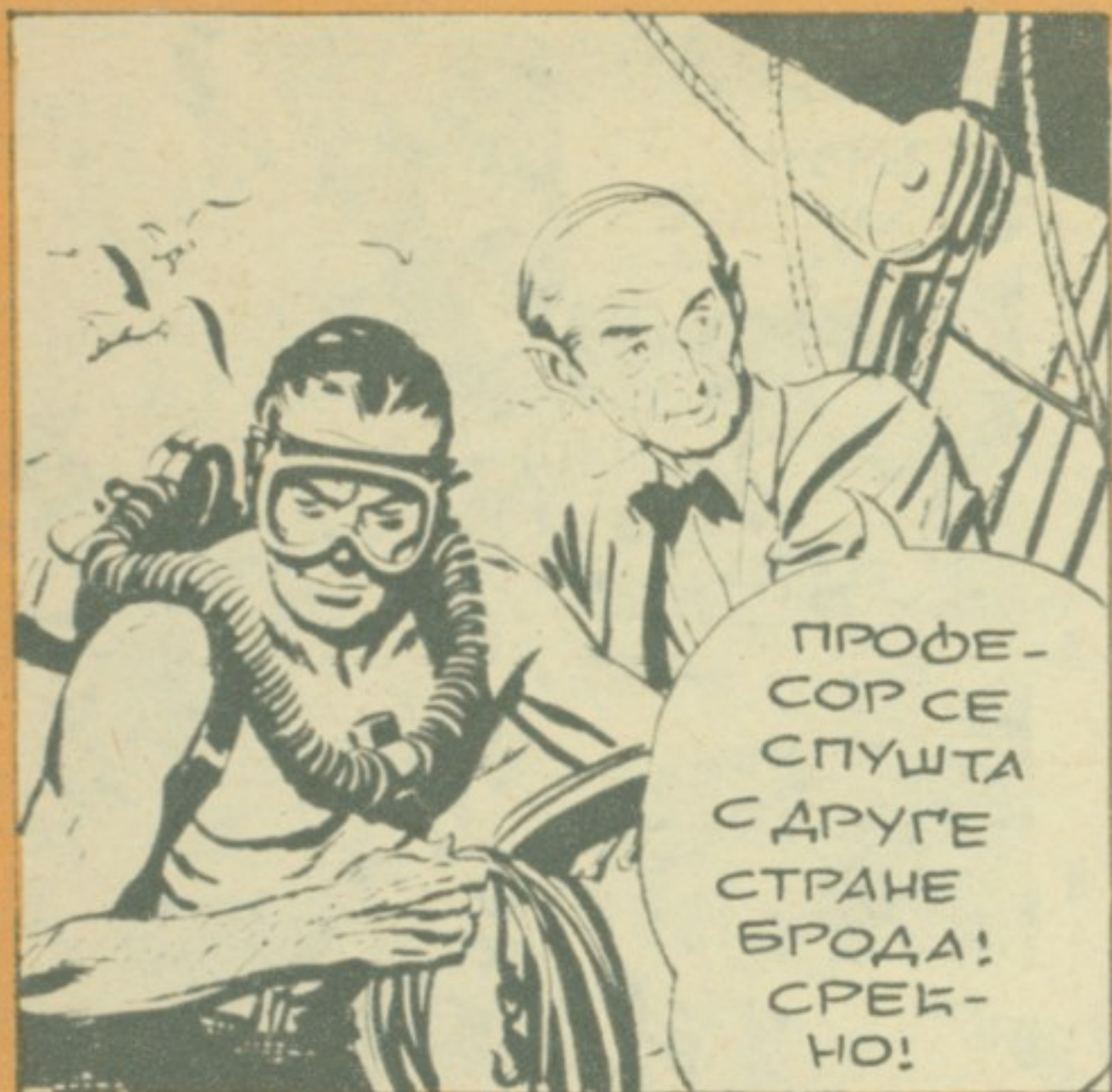

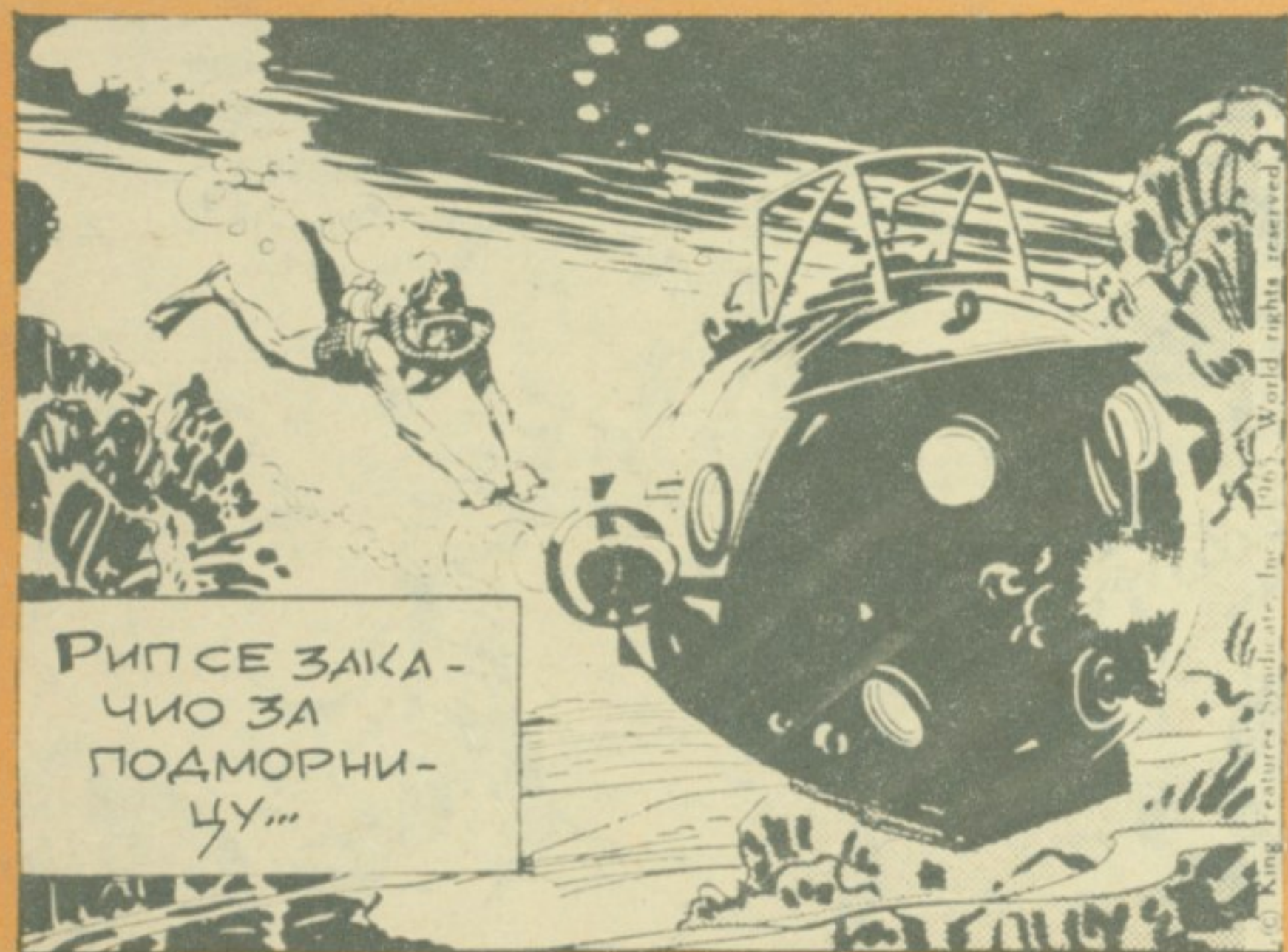

ПРОФЕ-
СОР СЕ
СПУШТА
С ДРУГЕ
СТРАНЕ
БРОДА!
СРЕК-
НО!

ИАКО
НЕ
ЗНАТЕ...
ХВАЛА
НА ВОЖ-
ЊИ, ПРО-
ФЕСОРЕ!

РИП СЕ ЗАКА-
ЧИО ЗА
ПОДМОРНИ-
ЦУ...

ДОЗНАКУ,
ПРОФЕСОРЕ,
КУДА ИДЕТЕ...
И ЗА-
ШТО!

НЕШТО ДАНАС
СПОРИТЕ ИДЕМ...
КАО ДА МОТО-
РИ НИСУ У
РЕДУ!

ЈАСНО ДА
ПОДМОРНИЦА
СПОРИТЕ
ПЛОВИ
ВИШЕ ЈЕ
ОПТЕРЕ-
ЋЕНА...

ОЛУПИНА НЕКОГ
БРОДА... ПРИМ ЈЕ
НИЈЕ НИ ПОМЕНУО...
ГЛЕ, НЕ ЗАУСТАВ-
ЉА СЕ!

ЗА ТО ВРЕМЕ У
ПЕКИНИ...

СЛАЖИ
ПОЛУГЕ
КРАЈ
ТУНЕЛА...
ОНДА
ЋЕМО ИХ
ПРЕБА-
ЏИТИ НА
БРОДИК!

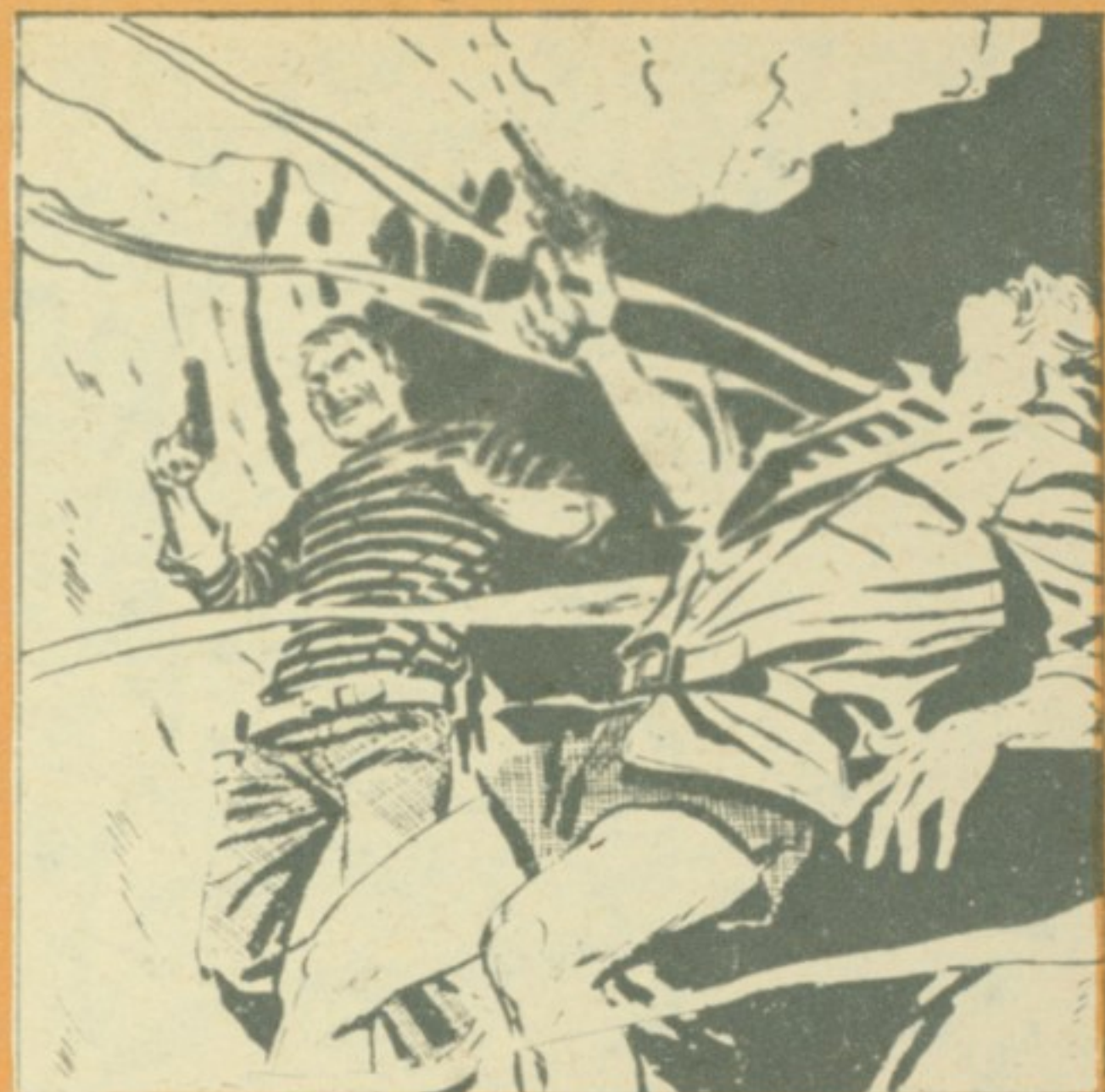
УСПОРАВА!
ГЛЕ... КАО
ДА УЛАЗИМО
У НЕКУ
ПЕКИНУ!

ТРЕБА
ДА ЈЕ
ТУ...

МОНИКАТ

УСКОРО ЌЕ МЕ -
ХУРИЌИ ПРЕСТА -
ТИ ДА ИСКЛЧУ!
ТАДА ЌЕШ ТИ
ИСКОЧИТИ...

ВАЗДУХА ЈЕ
ОСТАЛО САСВИМ
МАЛО! ИЗГЛЕ -
ДИ НИСУ БАШ
ВЕЛИКИ... АЛИ
МОРАМ...

САМО ВИ ИСКАЧИ -
ТЕ, МЕХУРИЌИ! ПРО -
ФЕСОРОВ ПОГЛЕД
ПРИКОВАН ЈЕ ЗА
ВАС!

НАПУНИО САМ ПЛУ -
ЌА... АЛ' ДУГО НЕЌУ...
НЕКОЛИКО МЕТАРА...

ИЗ БОЦА СУ ИЗБИ -
ЈАЛИ ПОСЛЕДЊИ
МЕХУРИЌИ...

НЕ
ИЗБИЈАЈУ
ВИШЕ! КИР -
ВИ ЌЕ САД
МОРАТИ
ДА ИЗРО -
НИ...

И ДОК ЈЕ
ПРИМ
ЧЕЌАО...

НЕМА ИЗГЛЕДА ДА
СЕ ДОЧЕПАМ ОНОГ
ПИШТОЉА... А ДА МЕ
ОН НЕ ЧУЈЕ!

МОРАЌУ
ДА МУ СКО -
ЧИМ НА
ЛЕЌА...

БАЏИ
ПИШТОЉ,
ПРИМЕ!

ПИШТОЉ
ЈЕ
ПАО...

АЛИ, ПРОФЕСОР СЕ НИЈЕ
ЛАКО ПРЕДАВАО...

JOHN
PRELLE
9-15

ПАДЕ У
ВОДУ!

НЕ МРДАЈ...
ИНАЧЕ ЋУ
ТИ СЛОМИ-
ТИ ВРАТ!

ДА СЕ СПОРА-
ЗУМЕМО,
РИПЕ! ОВ-
АЕ ИМА
БЛАГА ЗА
ОБОЈИЦУ!

САМО
МИ
ЗНАМО
ЗА
ОВО
ЗЛАТО,
РИПЕ!
НАШЕ
ЈЕ!

НЕ ПРЕЗИ-
РЕМ
ЈА
ЗЛА-
ТО...

...АЛИ НА ОВО-
МЕ ИМА СУВИШЕ
КРВИ! НЕ БИХ
УЖИВАО У
ЊЕМУ...

ИЗНЕНАДА, ПРИМ СЕ
ОТЕО...

ПРИМЕ,
СТАНИ...
ЛУДА-
ЧЕ!

...И ПОТР-
ЧАО
КРОЗ
ПЕКИ-
НУ.

НА
ЈЕДНОМ
МЕСТУ
СЕ
ОКЛИЗ-
НУО...

ПРОФЕСО-
РЕ...
ПАЗИ!

JOHN
PRELLE
9-18

НЕ
МОЖЕШ
ПОБЕ-
КИ,
ПРИМЕ!

ПРИМУ СУ НОГЕ
ПОЛЕТЕЛЕ
УВИС ...

© King Features Syndicate, Inc., 1965. World rights reserved.

ПОКУШАВАЈУКИ
ДА СЕ ЗАДРЖИ,
ЗГРАБИО ЈЕ ИВИЦУ
КОТЛА ...

...КОЈИ
ЈЕ БИО
ПУН
РАСТОП-
ЉЕНОГ
МЕТА-
ЛА.

© King Features Syndicate, Inc., 1965. World rights reserved.

ДОБИО
ЈЕ ОНО
ШТО ЈЕ
ЖЕЛЕО ...
ЗЛАТО!

СИРОТИ ПРИМ!
НИЈЕ НИ САЊАО
ДА ЊЕ ГА УБИТИ
ЗЛАТО ЗА КОЈИМ
ЈЕ ТОЛИКО ЖУ-
ДЕО!

АКО СЕ ЈА
ПИТАМ ...
ОНО ЊЕ ОВ-
ДЕ ЈОШ ДУ-
ГО ОСТАТИ!

© King Features Syndicate, Inc., 1965. World rights reserved.

ОВИМ СЕ СИ-
ГУРНО, ОТ-
ВАРА ВЕЛИ-
КА РЕШЕТ-
КА ...

ХММ...САМО
ЈОШ ДА
ИЗВУ-
ЧЕМ
МОНИКУ
ИЗ
ПЕКИ-
НЕ!

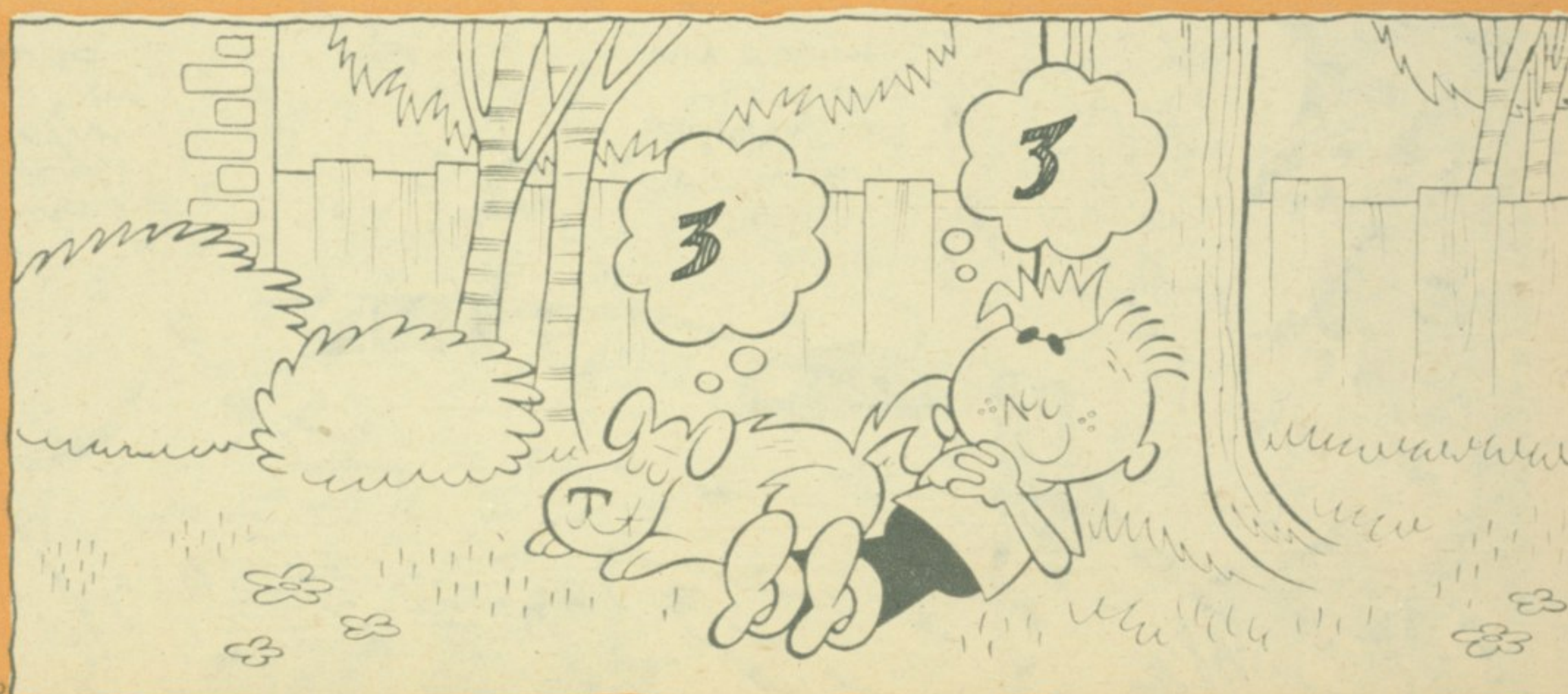
НИКАД МИ
НИЈЕ ДАН
БРОД НИЈЕ
ИЗГЛЕДАО
ЛЕПШИ!

© King Features Syndicate, Inc., 1965. World rights reserved.

РИПЕ! ТОЛИ-
КО СМО БРИ-
НУЛИ! ГДЕ ЈЕ
ПРОФЕСОР
ПРИМ?

У КОВЧЕГУ
ОД ЧИСТОГ
ЗЛАТА!
САМ ГА ЈЕ
СЕБИ НА-
ЧИНИО!

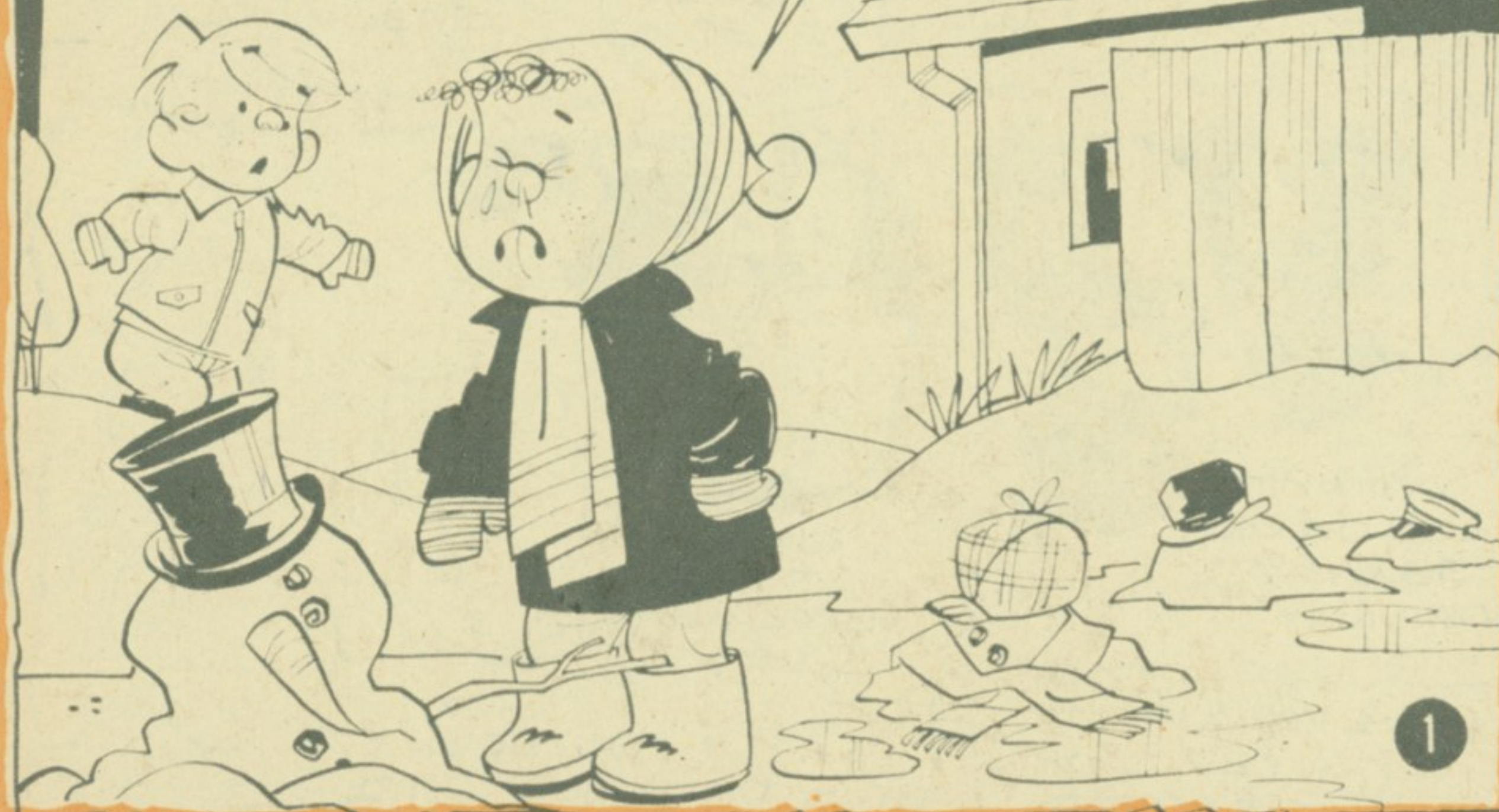

Денис:

ЏОЗОВИ ПРИЈАТЕЉИ

ШТА ТИ ЈЕ,
ЏОЗ?

БАДА! СИРОМАХ
ЈОЛЕ! НЕШТО МУ СЕ
СТРАШНО ДОГОДИЛО!

1

ЈОЛЕ? КО ТИ
ЈЕ ПА ТАЈ ЈО-
ЛЕ?

МОЈ ПРИЈА-
ТЕЉ...
ШМРК...

ЕВО
ГА!

ГДЕ ЈЕ? ПА
ЈА НИКОГ НЕ
ВИДИМ!

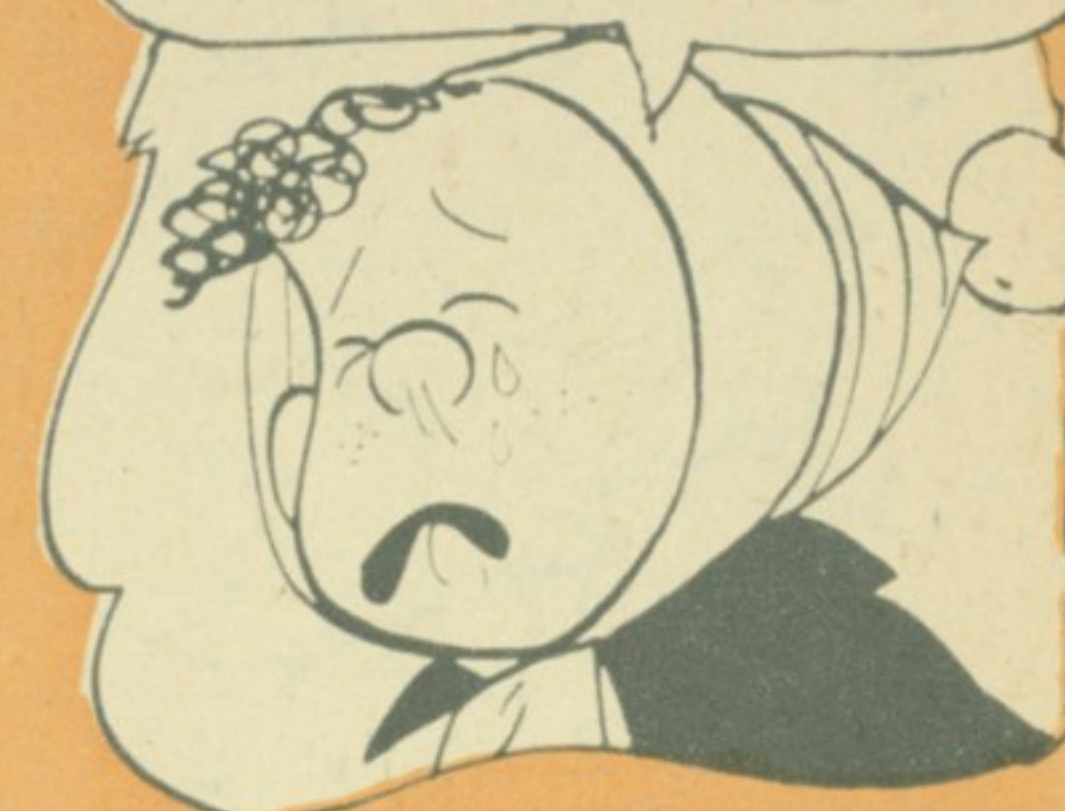

ТО ЈЕ
ЈОЛЕ!

ИХ, БРЕ... ПА ТО ЈЕ
САМО СЕ-
ШКО БЕ-
ЛИКО-
ЈИ СЕ
СКОРО
ОТОПИО!

БАДА! ТО И ЈЕСТЕ
ОНО СТРАШНО...
ЈОЛЕ СЕ ТОПИ!

С ГЛИШОМ
И МИШОМ ЈЕ
ЈОШ СТРАШНИ-
ЈЕ... А ОД
МАЛОГ СРЕК-
КА ОСТАЛА
ЈЕ САМО
БАРА!

СЛУШАЈ, ЏОЗ!
МОРА ДА СЕ ТОПЕ
КАД СИ ИХ НАПРА-
ВИО НА СУНЦУ!

А ЗАР СЧЕШКИ
БЕЛИКИ НЕ ВО-
ЛЕ СУНЦЕ?

ЈАСНО
ДА НЕ ВО-
ЛЕ! ОНО
ИХ ТОПИ!

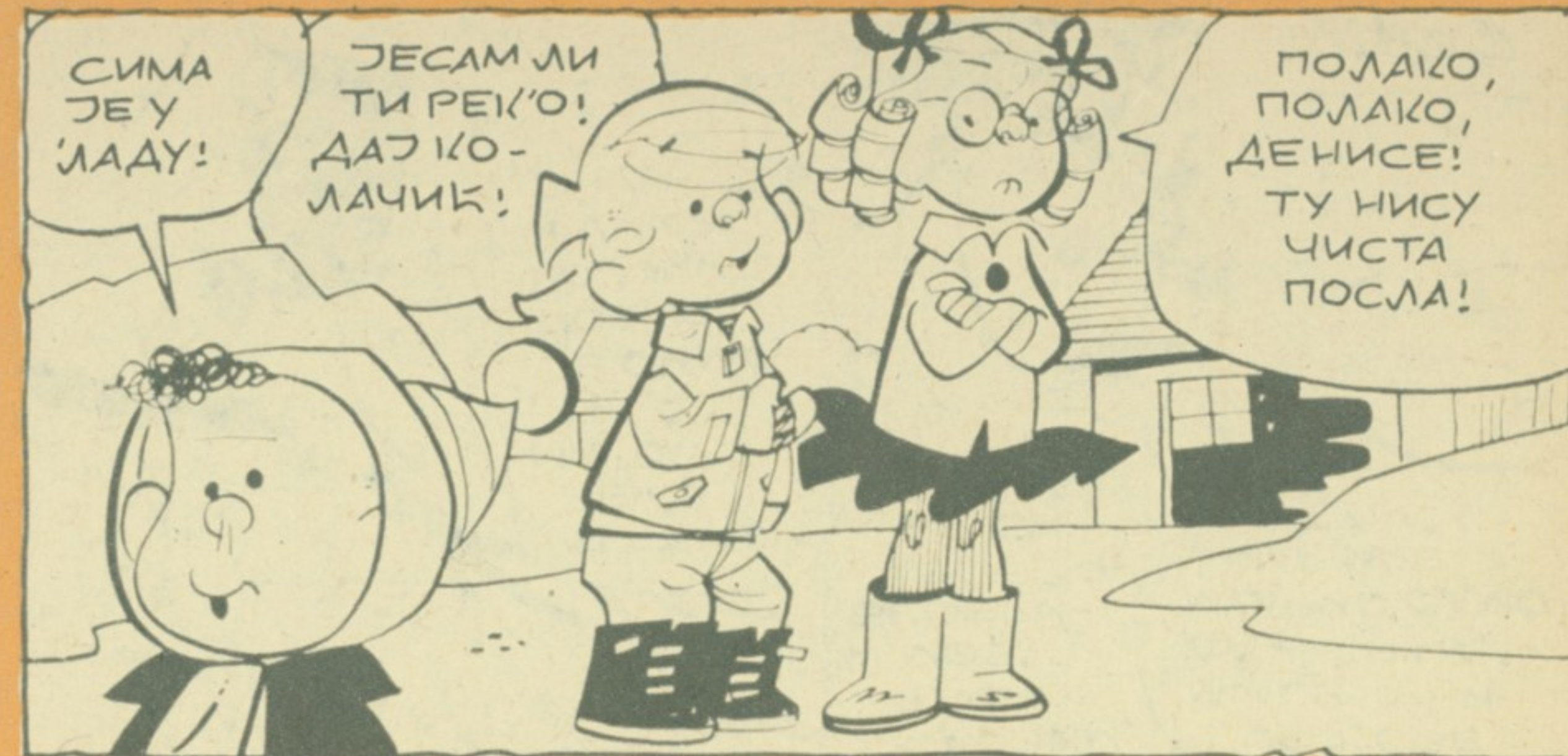
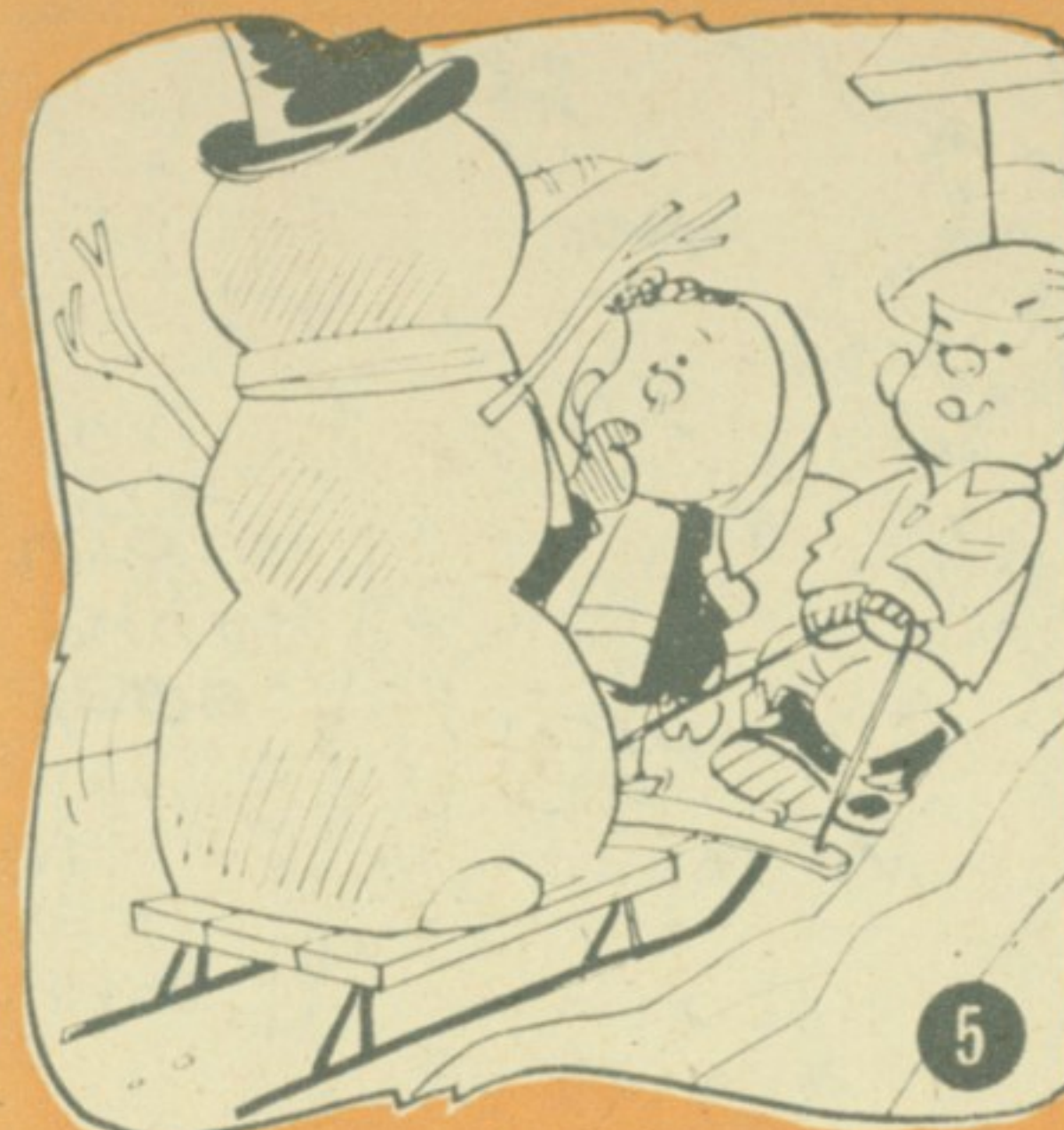
ПОМОЌИ КУ ТИ
ДА НАПРАВИШ НОВОГ...
ОВДЕ У ХЛАДО-
ВИНИ!

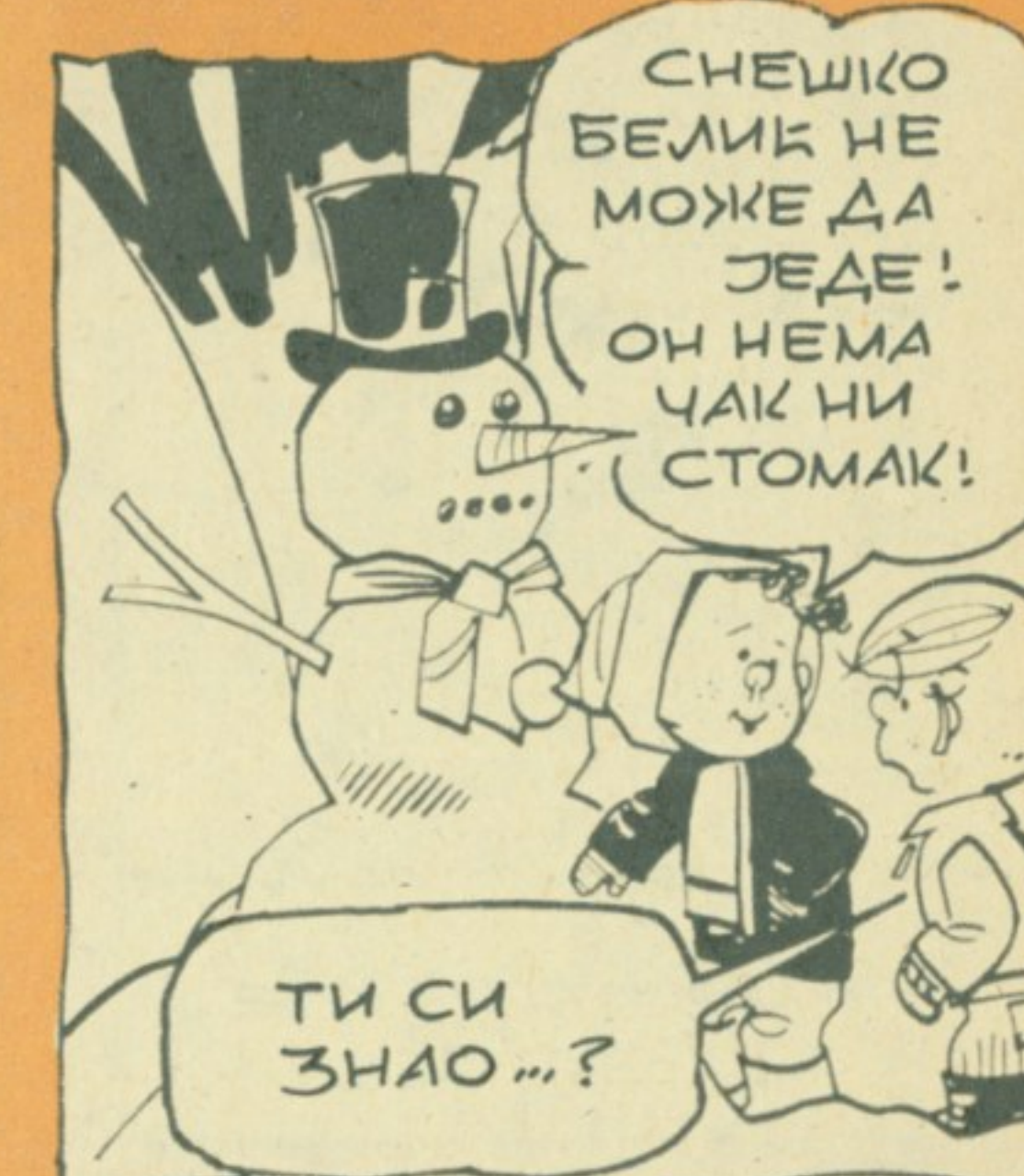
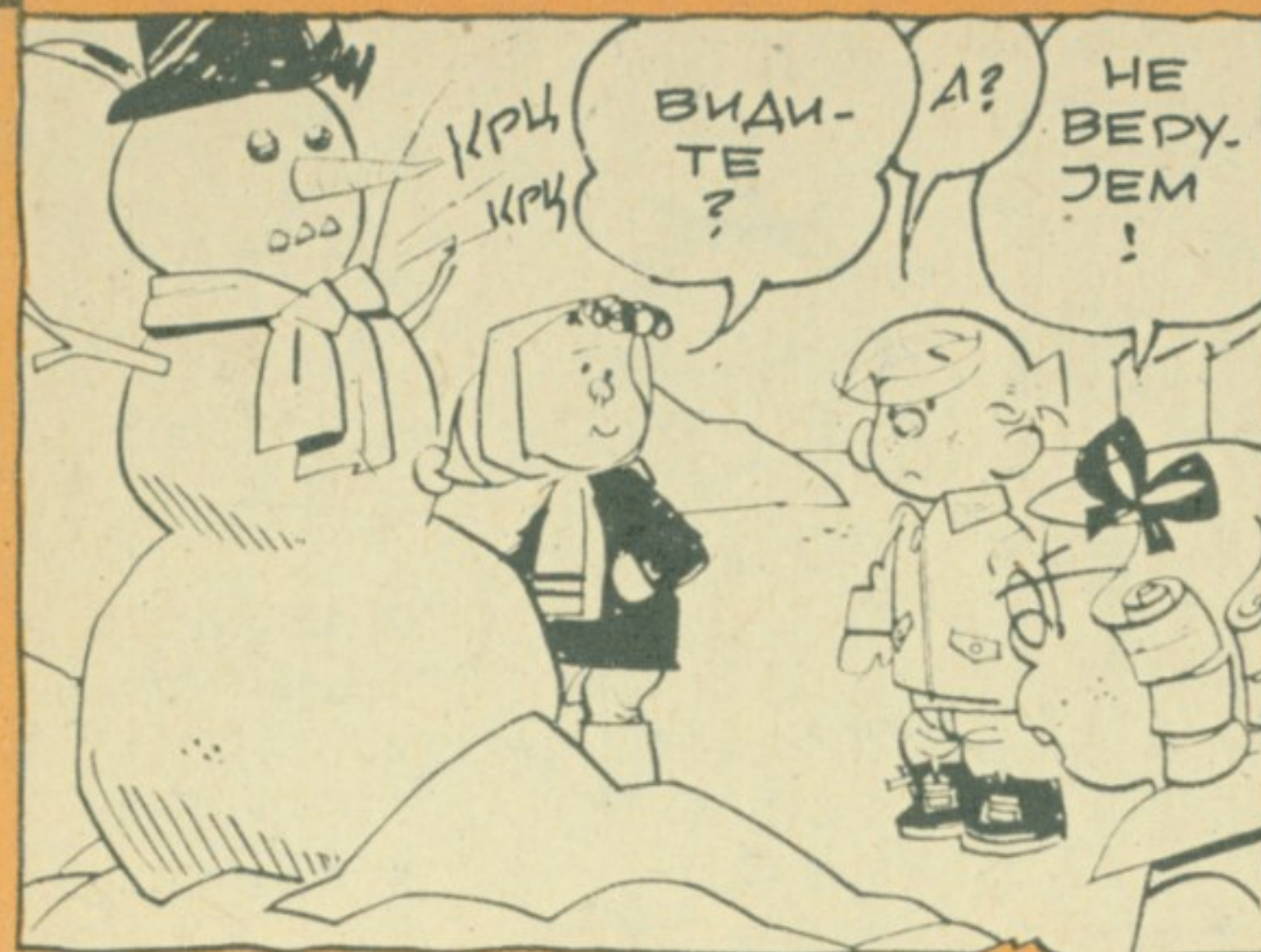
ДОБРО!
НАЗВАКУ
ГА
СИМА!

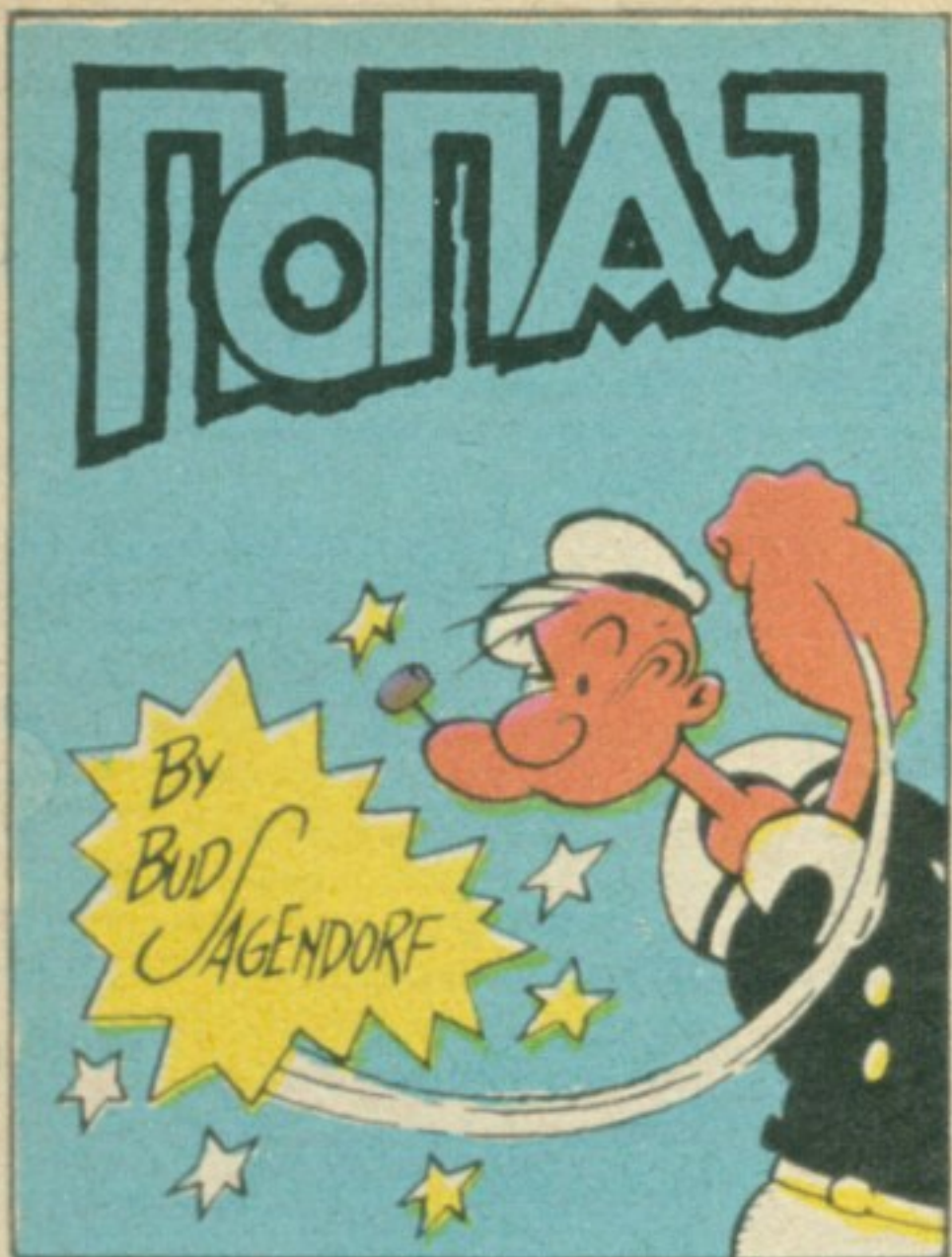

21

Средином лета ове године све је било спремно за почетак необичне представе: и брзи чамци и њихови власници. Људи жељни сензација придолазили су цело пре подне и заузимали слободна места на дугачкој плажи Лонг Бича. Док су неки, седећи на плажи, прекраћивали време уз песму и шалу, други су тумарали између групица кратко се задржавајући код разнобојних, на брзину склепаних, продавница сладоледа, освежавајућих пића и куваних кобасица.

Сунце је издашно распало своје зраке као да је желело да увећиа догађај. За дивно чудо и море је било мирно, што је иначе права реткост за Пацифик.

Један омањи старчић упорно се пробијао кроз гужву. На себи је имао изношене панталоне, кошуљу с кратким рукавима и шешир. Одмерио је од главе до пете кршиног човека поред најлепшег чамца на обали а онда се подбочио рукама и наострешено му се обратио.

— Шта ви радите овде?

800

КИЛОМЕТРА

Човек га је зачуђено погледао одозго јер му је старчић једва досезао до груди. После неколико тренутака лице му се развукло у осмех.

Старчић се још више љутну.

— Такмичимо се, чикице! Ускоро треба да почне трка моторних чамаца одавде до Сан Франциска! Стаза није дуга, „само“ 800 километара! — покушао је да му објасни човек јер је схватио да старчић није упућен у целу ову лудо-рију.

ЛУДА ТРКА

ТАКМИЧАРИ СУ ХРАБРО КРЕНУЛИ У СУСРЕТ МНОГИМ ОПАСНОСТИМА КОЈЕ СУ ИХ ВРЕБАЛЕ НА МОРУ ИЗМЕЂУ ЛОНГ БИЧА И САН ФРАНЦИСКА. НЕВОЉЕ СУ ОДМАХ ПОЧЕЛЕ.

Старчић шмркну, обриса шаком нос и још једанпут погледа људину испред себе.

— Ђакнути! Сви сте ви ђакнути! — процедио је кроз зубе, окренуо се и одгегао гунђајући.

— Зашто, дедице? — довикнуо је за њим човек поред чамца мотајући око руке неки конопац. — Ако се постиже светски рекорд у томе колико ће се људи сместити у телефонску говорницу или аутомобил, зашто се не би одржала и једна трка моторних чамаца у оваквим околностима?!

И заиста: трка чамаца са једним или више мотора која је требало да почне била је необична по много чему. Старт је био у Лонг Бичу, познатом летовалишту на тихоокеанској обали у Сједињеним Америчким Државама, а циљ у Сан Франциску. Такмичари су морали да пређу 800 километара и да уз пут направе само једну мању паузу!

Избор чамаца није био прописан. Свако је пловио у онаком какав је имао. Трка је само на изглед би-

ла забава, а у ствари је представљала праву вратоломију и захтевала од такмичара изузетну храброст.

Само добро обавештени такмичари знали су шта их чека на дугом путу од Лонг Бича до Сан Франциска у водама Тихог океана, али је организатор трке и осталима предочио да их очекује изузетно немирно море и да се код Монтреја брза и хладна калифорнијска струја спаја са екваторском стварајући огромне таласе. Скренуо је пажњу такмичарима и на „кромпирово поље“, место у мору испред Сан Франциска где су таласи тако велики да се ранијих година један прелио преко неког танкера и преврнуо га као кутију шибице.

Међутим, највећу опасност представљало је густо растиње којим је било прекривено море дуж обале. Оно је хватало чамце као у мрежу.

Подводне стене и маглу нико није ни помињао.

НЕ ОДУСТАЈЕМО!

Сазнавши све ово, многи такмичари су одустали још на старту, па је на море испловило само девет чамаца. Најбољу екипу чи-

нили су Питер Ротчајлд, Лари Смит и бивши аутомобилистички ас Чаг Дејг. На трку су дошли као најбољи такмичари западне обале. Њихов чамец „Тандерболт“, дугачак седам метара, био је и једини једносмоторац који је учествовао у трци.

Њихов највећи супарник био је Дан Ерон. Дошао је на трку овенчан славом најбољег са источне обале. Пловио је у чамцу лаке конструкције који је имао споља два мотора марке „волво“. Чамец је носио име „Лил Малтезе Магнум“ и у поређењу са чамцем „Пети Лоу“ Боба Ротборта личио је на играчку.

Да би све било исправно, односно да такмичари не би скраћивали пут, дуж стазе су и у мањим градовима, биле постављене контролне станице. Такмичар који се не би пријавио на свакој станици губио је право даљег учешћа у трци.

После првих 55 пређених километара два чамца су одустала од даљег такмичења. Мегдан су наставили да деле њих седморица. Ускоро је одустао и трећи због кvara на мотору. На челу трке нашао се чамец „Пети Лоу“ Боба Ротборта. И Еронов чамец добро се држао, био је четврти.

Код рта Концепши наишли су на прве веће таласе. Пловећи у цик-цак „Пети Лоу“ је изостао. На чело је избио чамец „Биг

брод јумпер“. Али када је иза такмичара остао рт, почео је прави пакао. Таласи су потпуно откинули поклопац Ротчајлдовога чамца. Део поклопаца ударио је власника по глави и нанео му тешку повреду. Међутим, он није хтео да одустане од трке.

ПРВИ НА ЦИЉ

Почело је невреме које је беснело све више. Кад би „Тандерболт“ са Ротчајлдом, Смитом и Дејгом изронио из једног таласа, ишчепао би га други и љуљао на све стране као брахову љуску. Људи су падали један преко другог. Чим би покушали да усташу, нов талас би их поново обарао на под. Руке су им биле израњављене од покушаја да се чврсто ухвате за неки део чамца.

Из носа Ларија Смита текла је крв јер је ударио главом у стакло контролне табле. Морска вода му је нагрисала рану, али он није хтео да се преда и напусти трку.

Невоље су пратиле и „Биг брод јумпер“, али је он био већи од осталих чамаца, па је зато успео да задржи прво место. Али, на домаку прве контролне станице, на отвореном мору, нестало му је бензина. Пошто га је обалска стража одвукла у луку, искључен је из такмичења.

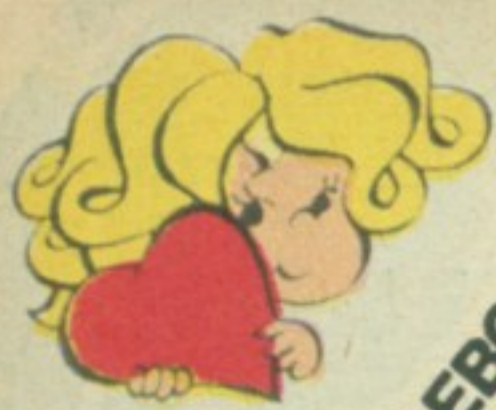
Први део трке завршио се у заливу Моро. Због густе магле трка је настављена тек сутрадан. Такмичари су кренули у 7,30 ујутро: запловили су по магли јер није било наде да ће се ускоро подићи. Није се видео прст пред оком али су учесници трке храбро кренули у неизвесност.

„Тандерболт“ је имао велику временску предност. И други део трке почео је одлично, али му се мотор убрзо покварио. Аутомобилистички вук Чаг Дејг прионуо је на посао и мотор је прорадио. На жалост, само накратко: чамец није превалио ни стотину метара кад је поново стао. То је било довољно да „Сурф ридер“ пројури поред њих и избије на чело.

Изгледало је да ће „Сурф ридер“ бити победник трке, али „Тандерболт“ га је стигао чим му је поправљен мотор и први прошао кроз циљ у Сан Франциску. Посада је добила награду од 350 долара. Најдужа трка чамаца, прва овакве врсте у свету била је завршена.

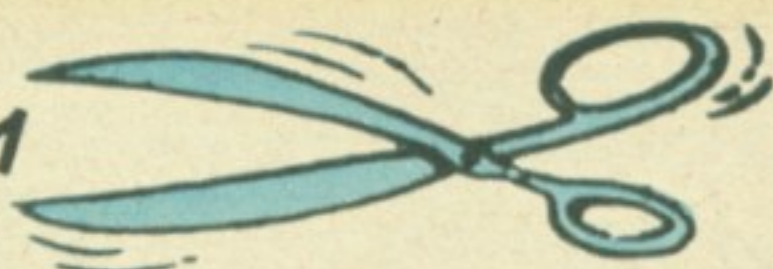
М. Т.

КУТАК ЗА ДЕВОЈЦИЦЕ

НАПРАВИТЕ САМИ

300 СРТ ОД ВУНЕ

Ускоро ће и Нова година а украса за јелку никад није доста. Зато вам предлажемо да покушате да направите ових неколико животињица од разнобојне вунице које касније, кад прођу новогодишњи празници, можете држати

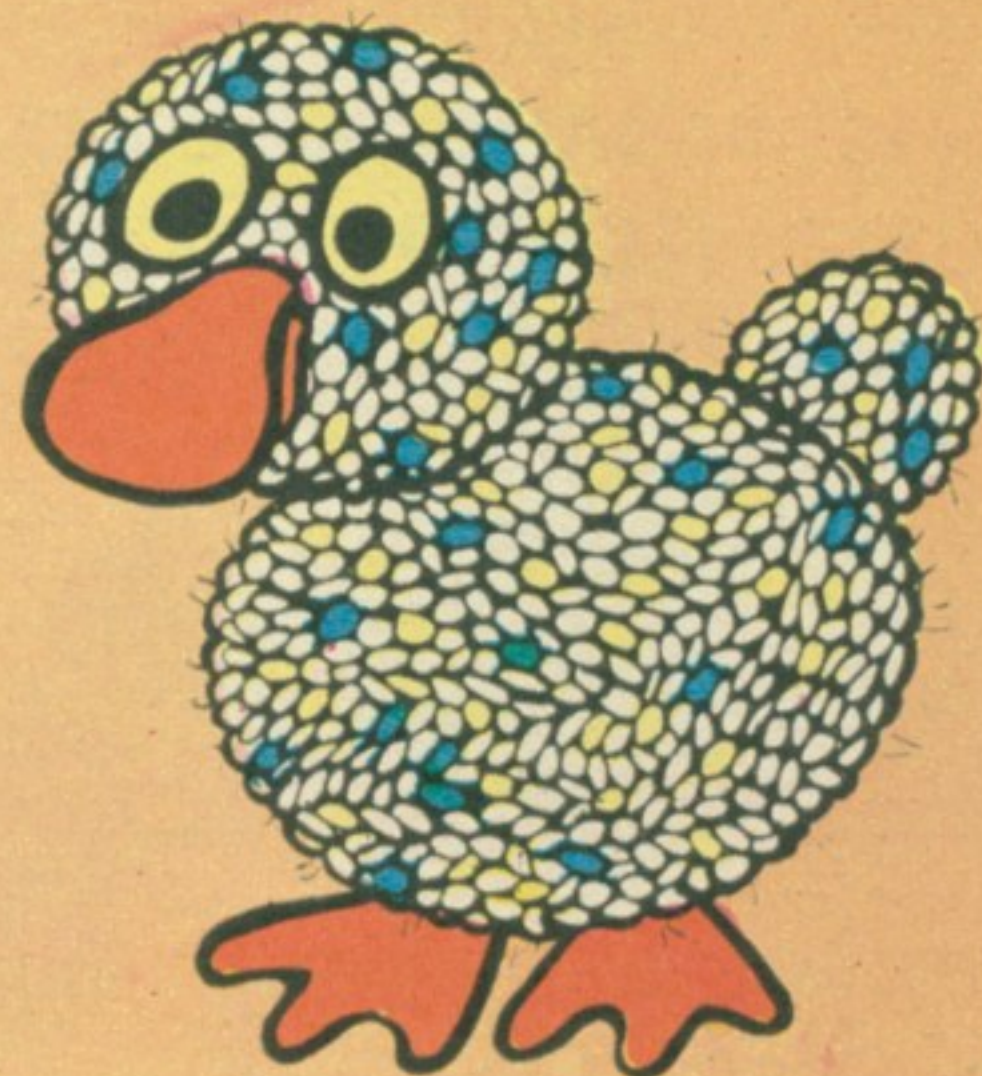
и као украс на својим полицама или сточићима.

Од материјала потребно вам је више разнобојних клупчића вунице, комадића цица, кретона, штофа или јон боље чоје, перлица и тање жице.

Као основа за тело сваке ове животињице је бомбица која се прави на следећи начин: исеците од картона два круга исте величине и у средини сваког од њих оставите већи отвор (црт. 1). Око оба кружића густо обмотајте вуницу да би вам бомбица била што богатија (црт. 2). Затим, као што то видите на цртежу број 3, маказама просеците намотану вуницу између картона, пазећи да вам нити не спадну док их не причврстите концем. А то урадите овако: провучите јак конац између два кружића и вежите га чврсто у чвор (црт. 4) па тек онда извуците картон. С обзиром да су вам за сваку животињу потребни различити облици, маказама обликујте бомбице у облику лопте, полулопте, јајета итд. (црт. 5). Бомбице спајајте концем (црт. 6), а можете их и лепити мада је то теже. Водите рачуна да свака животиња буде друкчије боје.

Очи, уста и ноге направите од разнобојних крпица или од перлица, ђушке од чиоде које имају стаклене главице а уши и бркове од тање жице обојене масном бојом или пресвучене вуницом или текстилом.

Уз мало маште и воље своју колекцију животињица од вуње можете и проширити.

ПАЈЧЕ

СОВА

ПАНДА МЕДА

КОРЊАЧА

ОВЦА

ЧОВЕК КОЈИ ЈЕ ИЗВРШИО ШЕСТ
УБИСТАВА ЗАРЕКАО СЕ ДА НИ
ПРЕМА МЕНИ НЕЋЕ ИМАТИ МИ-
ЛОСТИ. ВЕЗАНИ ЛИСИЦАМА, БИ-
ЛИ СМО ПОТПУНО САМИ ВИСО-
КО У ПЛАНИНАМА ВАЈОМИНГА.

ЧУ

Пред нама је био
дуг и опасан пут.

Тед Метју и ја до-
били смо задатак
да превеземо ше-
стоструког убицу
из Билингса, у
Монтани, до Денвера. За-
датак је био опасан, али
ниједан пилот не би одбио
толику суму новца коју
нам је 4. маја 1974. године
понудио шериф Џин Реј-
берн.

Наоружани пиштољима,
узлетели смо у шест ча-
сова ујутру са аеродрома
у Билингсу. Ја сам седео
привезан лисицама за уби-
цу Бада Ривза. Пошто смо
се снабдели горивом у Ла-
рамију, наставили смо пут
преко планинског венца
Медсин Боу, у Вајомин-
гу. У почетку све је било
у реду. Два часа касније
наоблачило се и почео је
да пада крупан град. Тед
је покушао да издигне а-
вион изнад планинских вр-
хова који су се сада једва
назирали. Крила су се за-
ледила. Тед је управо хтео
да успостави везу са аеро-
дромом у Ларамију када је
Бад Ривз одједном скочио
и зграбио микрофон. Све
време пута Бад је ћутао,
али је сада у бури која нас
је задесила видео спас. Ни-
је желео да се сазна где
се авион налази.

Помислио сам да ће само

ишчупати микрофон, али
он се бацио на Теда пову-
кавши и мене за собом. Тед
је изгубио контролу над
авионом и почели смо да
пропадамо. Пре него што
сам једном руком успео да
се дскопам командних уре-
ђаја ударили смо у један
од врхова Медсин Боуа.

У БЕСПУЋУ

Не знам колико дуго сам
био у несвести. Када сам
дошао к себи, угледао сам
мртвог Теда. Осећао сам
страховит бол у грудима и
левсј руци. Бад Ривз је не-
помично лежао поред ме-
не. Напицао сам му пулс.
Бис је жив. Са ужасом сам
схватио да кључеви од ли-
сица нису код мене. Био
сам везан за убицу! Желео
сам да га уништим, да га
убијем. Зар је имао права
да живи сада када је мој
пријатељ мртав? Извадио

сам пиштољ и уперео га у
Ривза, али тог тренутка
схватио сам да се налазим
најмање три дана хода од
најближег насеља. Зар да
га убијем сада када ми мо-
же бити само од користи?
Ко ће носити храну и ша-
торско крило по овом бес-
пућу?

Вратио сам пиштољ у
футролу и ударио Ривза да
бих га освестио. Прва ствар
коју ми је рекао када се
придигао била је:

— Убићу те, проклетни-
че, а онда ћу ти одсећи ру-
ку!

— Пред нама је дуг пут
— рекао сам — и биће бо-
ље да одмах кренемо, сем
ако не желиш да останеш
овде и смрзнеш се. Хајде
да погледамо шта можемо
донети из авиона.

Тек сада је Ривз схватио
где се налазимо. Осврнуо
се и задрхтао. Били смо на
надморској висини од 3000

метара. Хладан ветар је
завијао.

Ривз је послушно кренуо
ка авиону. Нашли смо ша-
торско крило и нешто хра-
не. Хтео сам да понесем и
Тедсв пиштољ, али сам
схватио да би то био само
непотребан терет јер ми
је ионако само једна рука
слободна. Потражио сам
компас који нам је сада
био неопходан, али га ни-
сам нашао. Надао сам се да
ћу се и без њега добро сна-
ћи јер добар пилот мора
да има осећај за оријента-
цију. У овом тренутку ви-
ше ме је бринуло то како
да сачувам главу.

БАЦИ ТУ ГУМУ!

Одлучио сам да се спу-
штамо падином док не наи-
ђемо на неку реку а да
онда следимо њен ток.

Ривз је ишао мало испред
мене тако да ми је све вре-
ме био на нишану. Једва
смо се кретали по шиља-
тим и клизавим стенама
Медсин Боуа. Ударали смо
један у другог, падали и
брзо се дизали. Ривз је не-
колико пута намерно пао и
повукао ме за собом же-
лећи да ме убије. Када
смо се удаљили око 800 ме-
тара од авиона, готово му
је то пошло за руком. Ба-
цио се на мене и када је
замахнуо да ме удари пес-
ницом у главу успео сам
да уперим пиштољ у њега.
Зацерекао се и пустио ме.
Било је нечег дивљег у
његовом погледу. Док је
устајао, рекао ми је:

— Овог пута си ти побе-
дио!

Наставили смо да се спу-
штамо. Схватио сам да ћу
успети да сачувам главу
само ако га заплашим и по-
љуљам његово самопоузда-
ње. Ривз је жвакао гуму.

— Баци ту гуму! — вик-
нуо сам.

Било је то тако безна-
чајна ствар али морао сам
да га присилим да ме слу-

ЗАО САМ УБИЦУ

ша. Погледао ме је и подсмехнуо се.

— Рекао сам да бацаш гуму! — поновио сам и уперио пиштољ у њега.

Застао је за тренутак, а онда наставио да жваће, чудно ме погледајући. Нисам знао шта мисли, али када је проговорио било је нечег злослутног у његовом гласу:

— Смешта ти што жваћем? — рекао је и бацио се на мене. Опалио сам и окрзнуо му уво. Ривз није пао, али се у његовим очима појавио страх.

— Зар не схваташ, Хејстингсе, да ја немам шта да изгубим!

— Онда ти дајем 10 секунди да бацаш гуму или ћеш умрети!

Почео сам да одбројавам. Ривз се повукао мало и почео да трља браду.

— Девет! — викнуо сам настјећи да ми рука не дрхти. Одлуку сам већ донео јер нисам смео да дозволим да изгубим ову битку нерава. Ако ме не послуша, умреће!

— У реду! — викнуо је и у последњој секунди избацио гуму, док му је поглед био пун мржње. Поражен, повукао се и више од 24 часа ни реч није проговорио.

РУКА НА ОБАРАЧУ

Ту ноћ провели смо испод једног гребена. Око себе смо набацали борове гране. Иако смо запалили ватру, било нам је хладно испод шаторског крила. Почео је и снег да пада. Осећао сам раздирући бол у левој руци и рамену али нисам смео да дозволим да Ривз то примети. Био сам исцрпљен због дугог пешачења и непрестаног мотрења на њега, али нисам смео да заспим. Наредио сам му да легне испред мене. Његову десну руку на којој су се налазиле лисице везао сам пертлом за своју ногу, а леву руку и ногу везао каишем. Тако сам могао да осетим и најмањи Ривзов покрет. Да бих остао будан, бројао сам гране на најближем бору, али шум ветра ме је ипак успавао.

Када сам се пробудио, приметио сам да Ривз покушава да прегризе пертлу око руке, и да је од наше ватре остало још само мало жара. Набацао сам гранчице и ватра се одмах распламсала. Ривз се смејао. Мало затим је заспао.

Чим је почело да свиће, подрмао сам га и одмах смо наставили пут. Кретали смо се по снегу који

је у току ноћи нападао. Што смо даље одмицали, Ривз је све био нервознији, погледу када смо наишли на реку.

Река је постајала све шира и дубља. По утабаним путу и разбацаним конзервама закључили смо да ово место посећују излетници. Ривз је био очајан. Кретао се све брже и ја сам једва успевао да га пратим. Морали смо да напустимо тск реке и пређемо преко оближњег гребена. Док смо се пели, осетио сам да Ривз нешто смера и бис спреман да осујетим његове намере. И заиста, Ривз се бацио на земљу и повукао ме за сасвим. Лисице су ми се усекле у месо и осетио сам раздирући бол. Док смо се котрљали низ падину, руку сам држао на обарачу. А онда смо се зауставили на семој обали реке.

Ривзово лице било је обликовано крвљу, а моје прекривено блатом. Једва сам гледао. Изненада Ривз се као разјарена звер бацио

не ударце. Тада сам га извукао на обалу и сигурно бих га убио ножем да нисам угледао пиштољ. Са пиштољем у руци осећао сам се много сигурнији. Наредио сам Ривзу да крене и он је, изгледа, сасвим озбиљно схватио моје претње јер је читаво после подне послушно корачао поред мене.

НЕЋУ УМРЕТИ САМ

Умор и бол полако су ме савладали. Нисмо имали више ни хране, а шаторско крило изгубили смо у реци. Промрзли и гладни зауставили смо се пред једном пећином и заложили ватру у њој. Ја сам ускоро заспао, али ме је Ривз пробудио. Жалио се на болове и тражио да промени положај у коме се налазио. Допустио сам му да се про-

кроз његово лево раме, али ме је он и поред тога снажно ударио у вилицу. У истом тренутку ја сам још једном опалио и окрзнуо му главу. Ривз је пао на колена, али није био тешко рањен. Сачекао сам да се придигне и, приметивши мало даље чамац с веслима, повукао га према њему. Али, он је и овог пута желео да ме се ослободи.

Последњом снагом повукао сам Ривза да се попне у чамац и отиснули смо се према другој обали реке. Ривз је једва веслао због бола који је осећао у рамену. Одједном, пренули смо се на страховито хучање воде које је, кад смо се нашли на средини реке, допрло до нас.

— Веслај! — викнуо сам Ривзу и завеслао из све снаге. — Морамо се докопати десне обале.

Ривз је одједном бацио весло и закикотао се:

— Нећу! Мене ионако чека електрична столица.

Грчевито сам се ухватио за спасоносни конопц.

на мене. Мало затим нашли смо се у хладној реци. Чим смо изронили, потражио сам свој пиштољ, али њега није било. Ривз се поново устремио на мене и још једном смо заронили. Хтео је да ме удави. Више нисам осећао бол, мислио сам само на то како да га се ослободим.

Више пута сам га привукао к себи и задао му снаж-

тегне и боље намести, а онда поново заспао.

У зору смо без речи наставили пут дуж реке и убрзо наишли на свеже трагеве. Ривз је тада учинио свој последњи очајнички корак не обзирајући се на свој пиштољ. Окренуо се према мени и покушао да ме удари посред лица и ја сам без оклевања повукао обарач. Метап је прошао

Сад бар нећу умрети сам! — рекао је мирно.

Док смо незадрживо пловили право на водопад, из воде је стрчало камење око којег су се стварали огромни пенушави таласи. Ривз је нешто викао настојећи да надјача хучање воде. Нисам га слушао. Покушао сам очајнички да се докопам обале. А онда смо налетели на једну грану и ја

сам се грчевито ухватио за њу, али је струја била толико јака да нас је повукла даље. Са ужасом сам приметио да сам поново изгубио пиштољ. Учинило ми се да је Ривз желео да ми се насмеје. Одједном се придигао, али ништа није могао да предузме, јер смо се већ у следећем тренутку нашли у разбеснелој и запенушалој реци. Нисмо смели да дозволимо да се чамац преврне. Ривз и ја први пут смо сложено радили: рукама смо настојали да управљамо чамцем.

КАКО ЗАБОРАВИТИ

— Пази, Ривзе! — узвикнуо сам опсмињући га да ћемо ударити о камен који је вирио из воде на његовој страни чамца. Када се нагнуо да се одбије од њега и сам сам му при том посматрао. Касније је он то исто учинио за мене.

— Добро си то урадио! — викнуо је када сам већто избегао да се чамац преврне.

Већ смо се сасвим приближили слапу. Зауставили смо дах и чекали најгоре. Када смо се нашли на самој ивици снажна речна струја бацила нас је увис. А онда смо се стрмоглавили. Захватио нас је вртлог и струја нас је поново повукла, бацајући нас тамо-амо. Ривз се први уморио и почео да тоне. Када је последњи пут изронио, угледао сам његове пожутеле зубе, али се он уопште није смејао. Његово беживотно тело вукло ме је све дубље. Покушао сам да се ухватим за неку грану или стену.

Одједном сам осетио камење под ногама. Струја је овде још била снажна али могао сам да дохватим дно и држим главу изнад воде. Угледао сам крај себе стену и чврсто се ухватио за њу. Ривзово беживотно тело које је и даље висило на мојој левој руци причинавало ми је страховит бол и онемогућавало да се даље крећем. Изненада, већ помирен са судбином, зачуо сам повике са обале. Био је то шумар. Добадио ми је уже и ја сам се грчевито ухватио за њега и после неколико минута нашао се на обали. Када је шумар угледао лисице на мојим рукама и Ривзово тело, застао је с неверицом, повукао се неколико корака уназад и уперио пиштољ у мене. Касније ме је претресао а ја нисам имао ништа при себи.

Требало ми је више од једног часа да све објасним шумару и да ми он поверује.

Тет после три дана био сам способан да кренем назад у Билингс.

Желео бих да што пре заборавим Бада Ривза, али то би значило заборавити и доброг пријатеља Тода Метјуа.

Том Хејстингс

Don
BARRY

ФЛАШ ГОРДОН

Kandit НАЈСЛАЂА НАГРАДНА ИГРА НА СВЕТУ

ГЛАСАЈТЕ ЗА НАЈСЛАЂЕ

26. БОРЂЕ
ОТАШЕВИЋ
7. 3. 1968

27. ЗОРАН
МИЛЕНОВИЋ
20. 5. 1966.

28. НЕНАД
ЂУРОВИЋ
20. 7. 1966.

29. МИРОСЛАВ
ГМИЗОВИЋ
1. 3. 1969.

Објављујемо првих 25 слађаних које је специјални жири „Кандита“ одабрао међу онима који су послали фотографије за конкурс — **Најслађа наградна игра на свету!**

Читаоци Забавника, гласајте за једног дечака, разуме се онсга који вам се највише свиђа. На купону упишите број дечака, за вас најслађег, исеците купон, залепите на дописницу и пошаљите **одмах** на адресу: **ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК, 11001 Београд, Македонска 29.**

Међу свима који гласају за најслађег дечака из прве групе извући ће се на срећу **15 добитника**. Они ће добити по један **слатки пакет, поклон фабрике „Кандит“.**

ИЗАБЕРИТЕ ЈЕДНОГ ДЕЧАКА!

30. МИЛОШ
СТАМЕНКОВИЋ
15. 6. 1969.

31. СЛОБОДАН
РОМИЋ
8. 10. 1970.

32. СЛОБОДАН
ЦВЕТИЋ
26. 3. 1968.

33. ВЛАДИМИР
МАЈСТОРОВИЋ
20. 5. 1970.

34. НЕНАД
МАНЧИЋ
11. 10. 1968.

35. МИРОСЛАВ
КРАЈНОВ
30. 12. 1967.

36. ПРЕДРАГ
СУБОТИЋ
7. 12. 1970.

37. ДЕЈАН
ЧЕРНАК
18. 8. 1969.

38. МИОДРАГ
ТРНИНИЋ
23. 3. 1970.

39. ИВИЦА
БРАТИЋ
11. 6. 1966.

40. ДРАГАН
МАНДИЋ
18. 10. 1970.

41. ЗОРАН
РУЖИЋ
7. 5. 1970.

42. ДИМЧЕ
ДИМИТРОВСКИ
2. 3. 1966.

43. МЕТОДИЈА
МИХАЛОСКИ
12. 9. 1966.

44. ВЛАДИМИР
ГРУВИША
16. 11. 1968.

45. СЛАВОЉУБ
МИЛОШЕВИЋ
8. 5. 1970.

46. ДЕЈАН
ЂОКИЋ
9. 6. 1970.

47. ГОРАН
ИЛИЋ
19. 6. 1966.

48. ДАРКО
СТЕФАНОВИЋ
17. 4. 1968.

49. АЛЕКСАНДАР
ПАВЛОВИЋ
20. 2. 1966.

50. ЉУПЧО
ДУРКОВСКИ
10. 8. 1966.

ФАБРИКА ЧОКОЛАДЕ И БОМБОНА *Kandit* НАГРАДИЋЕ НАЈСЛАЂЕГ ДЕЧАКА И НАЈСЛАЂУ ДЕВОЈЧИЦУ 1974. СА ОНОЛИКО ЧОКОЛАДЕ И БОМБОНА КОЛИКО СУ ТЕШКИ

ГЛАСАМ ЗА ДЕЧАКА бр.

(Име и презиме)

(Поштански број и место)

(Улица и број)

У следећем броју Забавника бирамо најслађу девојчицу

НЕЗАБОРАВНИ ЈУНАЦИ ИЗ ФИЛМОВА ВОЛТА ДИЗНИЈА

СРПСКОХРВАТСКИ
(ЋИРИЛИЦА)
ХРВАТСКОСРПСКИ
(ЛАТИНИЦА)

ПОКЛОН КОЈИ ТРАЈЕ ЦЕО ЖИВОТ!

У ЧЕТИРИ ИЗВАНРЕДНО ИЛУСТРОВАНЕ КЊИГЕ СА ПРЕКО 60 ПРИ-
ПОВЕДАКА ПОНОВО ЋЕТЕ УЖИВАТИ У ЧУДЕСНОМ СВЕТУ МАШТЕ
ВОЛТА ДИЗНИЈА, СА ДИЗНИЈЕВИМ ЛИКОВИМА ПОСЕТИЋЕТЕ ДАЛЕ-
КЕ ЗЕМЉЕ И УПОЗНАТИ ТАЈНЕ ПРИРОДЕ.
КОМПЛЕТ ОД 4 КЊИГЕ СА УКРАСНОМ КУТИЈОМ СТАЈЕ 300 ДИНАРА.

КУПЦИ ЗА ГОТОВО уживају попуст, тако да добијају по по-
влашћеној цени од 250 динара цео комплет. Уплату ћете извр-
шити приликом пријема пакета од поштару — поузећем.

КУПЦИ НА ОТПЛАТУ добиће комплет по цени од 300 динара.
Уплатиће у Јуредовних месечних рата по 30 динара, после при-
јема књига (рачуна и уплатница) почев од дана пријема књига.
ПРВУ РАТУ ПЛАТИЋЕТЕ ПОШТАРУ.

КУПЦИ ИЗ БЕОГРАДА МОГУ ПОДИЋИ КОМПЛЕТ У ПРЕ-
ДУЗЕЋУ СВАКОГ РАДНОГ ДАНА ДО 15 ЧАСОВА.

ПОРУЏБЕНИЦА

Издавачком предузећу ВУК КАРАЏИЋ, 11001 Београд, Краљева Марка 3.
Овим НЕОПОЗИВО купујем комплет од 4 књиге ЧУДЕСНИ СВЕТОВИ ВОЛТА
ДИЗНИЈА.
ЗА ГОТОВО — по цени од 250 динара. Платићу поузећем.
НА ОТПЛАТУ — по цени од 300 динара. Прву рату платићу поштару.

Купац _____ Место и пошт. бр. _____

улица и бр. _____ Радна организација _____
Овера о запослењу _____

(печат и потпис овлашћеног лица)

Купац

Поруџбеница се оверава само при куповини на отплату.
Пензионери уместо овере прилажу одрезак чека од пензије.
(У случају спора признајем надлежност II општинског суда у Београду)

ПЕСМА НЕДЕЉЕ

ЗВИЖДУК У ОСАМ

Музика: Дарко Краљић
Текст: Александар Нећак
Пева: Ђорђе Марјановић

Ко некад у осам
и сад проћем улицом твојом
и станем тад
под прозор твој.

Ко некад у осам
и сад звиждим улицом твојом
кад станем сад
под прозор твој.

И мада знам: ниси ту
чекам као у сну,
мислим негде у даљини
чућеш ти.

Те кишне капи на окнима
задње сузе две,
у очима заборављени сн
и знај:

Ко некад у осам
и сад проћем улицом твојом
и станем тад
под прозор твој.
И звиждим тад
наш стари знак.

ПЕСМУ НЕДЕЉЕ: ЗВИЖДУК У ОСАМ можете чути у понедељак 16. XII ове године у емисији **ВЕЧЕ УЗ РАДИО** која се налази на I програму Радио-Београда од 20.00 до 22.00 часа.

ХИТ СТРАНА

Петком у Забавнику, а понедељком на Радио-Београду I, у емисији Вече уз радио, најбољи певачи, ансамбли и хитови...

ЈУБИЛЕЈ
ЂОРЂА МАРЈАНОВИЋА

„Одлучио сам да јубилеј прославим солистичким концертном у Београду (6. децембра 1974) и издавањем првог двоструког албума. На једној плочи наћи ће се дванаест мојих, по мишљењу публике, најуспешнијих песама. На другој ЛП плочи налазиће се само нове композиције. Мислим да ће то бити прави поклон свим мојим пријатељима које сам стекао за ових двадесет година“.

СЛОБОДНО ПИТАЈТЕ

Како радо слушам Боба Дилана молио бих вас да објавите попис свих његових плоча хронолошким редом.

Зоран Шимић
Пролетерских бригада 283/IV
41000 Загреб

Један француски музички часопис објавио је прошле године попис „сто плоча Боба Дилана“. Уколико бисмо желели да све те плоче наведемо и ми требало би нам много више простора него што имамо на ХИТ СТРАНИ.

ЂОРЂЕ МАРЈАНОВИЋ

Мој глас је обичан, сличан гласовима оних који ме воле!“

Ових дана Ђорђе Марјановић прославља двадесет година певања. Редак јубилеј кад се зна да су слава, популарност и аплаузи у свету забавне музике тако пролази. Остати толико дуго у врху, увек изложен најбучнијим одобравањима пријатеља и најбољим звиждуцима противника, радовати се, трпети, истрајати — то је истински подвиг првог југословенског естрадног уметника и првог певача забавне музике, носиоца Ордена рада са сребрним венцем.

Појавом Ђорђа Марјановића на нашој забавно-музичкој сцени почело је ново доба. Појавио се тад као симпатичан студент фармације и брзо, као нико пре тога, „завео“ публику. Глас није био главни аргумент његовог талента. Он је пленио, шармирао, освајао и при добијао комплетним утиском. Његова популарност узела је толике размере да је постала феномен пред којим су се збуњивали како социолози тако и психолози. А та популарност, створена у сталном сукобу укуса публике и мерила у музици, има и свој парадокс. Ђорђе је знао за тријумфе као нико други, певао је два пуна сата са крова аутомобила паркираног на

НАЈПОЗНАТИЈЕ КОМПОЗИЦИЈЕ ИЗ РЕПЕРТОАРА ЂОРЂА МАРЈАНОВИЋА:

„Лазарела“, „Звиждук у осам“, „Милорд“, „Плави пуловер“, „Потражи ме у предграђу“, „Ангелина“, „Стари фрек“, „Још само пет минута“, „Продавац новина“, „Муштафа“, „Натали“, „Стјуардеса“, „Свирајте, свирајте“, „Мене нема ко да жали“, „Девојке“, „Ја плаћам ове ноћи“, „Грешница“, „Београде, Београде“, „Жена је жена“, „Две црвене руже“, „Симпатија“, „Клећећи те молим“, „Боснога“, „Ако љубави нема“, „Романа“, „Од љубави до мржње“, „Дирла-да-да“, „Ако ме желиш, драга“, „Та тужна музика“, „Љубав је вечна игра“, „За дане љубави“ и „А живот те че даље“.

Теразијама у Београду аудиторију му од 6 хиљада људи, одржао безброј незаборавних представа а опет један је од ретких познатих уметника наше лаке музике који у своју колекцију признања није уврстио и „златну“ плочу.

Са Ђорђем и његовим успоном на ишле су битне промене у нашој забавној музици. Иза њега су наишли „бокисти“ први клуб обожаваца код нас, велики публицитет, букети цвећа и овације. Први је увео покрет и глуму на сцени. Први је живео заједно са својим пе-

смама и за песму. Таквим наступом, сасвим природно, заувек је поделио публику. На ону „за“ и на ону „против“. Он је почео серију великих солистичких концерата, први окусио сласти и све горчине славе.

Годинама је био оспораван. Био је певач без гласовних квалитета. Опет, годинама је обожаван. И не само годинама већ и деценијама одушевљава присталице и узнемирава противнике.

А из тих година успеха, кућења, похвала изникла је личност која се по свему издваја. И поред најразличитијих искушења постао је прва личност наше а касније и совјетске забавно-музичке сцене. Комплетан уметник, спреман да заигра и рецитије, пронашао је најбољу формулу „како владати публиком“. Изградио је репутацију пред којом ће московски дописник листа „Ла Стампа“ остати искрено задивљен: „Бит репертоар, глас као Че лентано, коса и држање хишика, шарм и енергија који не трпе поговоре“, — то је Ђорђе Марјановић, идол совјетске младежи.

У Совјетском Савезу његова популарност је изузетна. Чак већа него што се и може претпоставити. „Можда је тајна мог успеха, и тамо и овде у Југославији, у темама о којима сам певао. Можда баш интимношћу, топлим жаром саме песме коју сам певао онако како су слушаоци желели да чују, или како би они певали да могу. Сасвим обично, значи лирски, људски“.

„Зашто ме воле они који ме воле? Ваљда зато што их никада нисам изневерио!“

Ђорђа воле и поштују годинама. Можда зато што је годинама остао професионалан, што никада није потцењивао ни омаловажавао публику. Што је увек и свуда кроз песму нудио себе. Што је увек остао тако искрен и тако присан.

Између многих признања које је добио певајући, Ђорђе издваја два: Орден рада са сребрним венцем којим га је одликовао Председник Републике и златан орден Црвеног крста за највећи број бесплатно одржаних концерата. „Орден Председника ме обавезује још више. Он не значи тешку већ велику моралну подршку и нову обавезу да истрајем у овоме што радим.“

У динамичној професији, варљиве и неизвесне будућности, Ђорђе Марјановић је провео читав један век, двадесет година. И задивљујуће спремно ради, снима, путује.

„Идем на концерте. Они су и данас увек распродати. А то ми је највеће признање после две деценије рада...“

АДРЕСА ЂОРЂА МАРЈАНОВИЋА:
Ђорђе Марјановић,
Милоша Поцерца 25,
11000 Београд

ПАЖЊА ПАЖЊА* ПАЖЊА*

Микијев
ЗАБАВНИК
ПРОДАВНИЦА
ПЛОЧА
ЗА ЉУБИТЕЉЕ
ПОП И ЗАБАВНЕ
МУЗИКЕ

НАЈНОВИЈЕ ХИТОВЕ ПОП И ЗАБАВНЕ МУЗИКЕ МОЖЕТЕ ДА ПОРУЧИТЕ ПРЕКО МИКИЈЕВОГ ЗАБАВНИКА. ПЛО-

ЧЕ ЋЕТЕ ПЛАТИТИ КАД ВАМ ИХ ПОШТАР ДОНЕСЕ

Цена:
Лонг-плеј плоча 65 д.
Сингл плоча 17 д.

ПОЛИТИЧНИ
ЗАБАВНИК

Ђорђе Марјановић

Снимио: М. Исаиловић

РЕЈ БРЕДБЕРИ

САМОЋА

Није могао да побегне од шелефона. Звонио је из сваке куће гавно ошелој прага.

Један осамдесетогодишњак је седео у пустој соби пусти куће, у пустој улици једног пустог града на пустој планети Марс.

Педесет година је седео, као и сада, и чекао.

На столу испред њега лежао је телефон који није звонио ко зна откад.

Одједном старцу се учинило да ће телефон зазвонити. Мишићи на лицу су му заиграли. Можда ће се нешто ипак десити.

Телефон је... зазвонио.

Старац се тргао, столица се љуљала и — преврнула.

— Не! Не! — викао је.

Телефон је поново зазвонио.

— Доста!

Пружио је руку и успео да обори телефон, али се одмах затим чуло звончење, по трећи пут.

— Не, то је немогуће — убеђивао је себе старац. Знао је да је потпуно сам у кући, у граду, чак и на планети. Био је једино живо створење на Марсу.

А ипак...

— Бартоне! — неко га је позвао по имену.

Бартон — то име му је одзвањало у свести. „Господе... па то сам ја“, помислио је.

— Бартоне! Бартоне! Бартоне! — понављао је телефон.

Два Емила

Старац се знојио. Није више могао да остане миран на овакво изазивање. Подигао је слушалицу.

— Бартон овде — рекао је.

— Знаш ли ко те зове?... Ох, извини, баш сам глуп. Наравно не можеш да препознаш сопствени глас преко телефона... Дакле, Бартоне, овде Бартон.

— Шта?

— А шта си ти мислио, ко је? питао је глас. — Можда капетан неке ракете? Да ниси можда помислио да је неко дошао да те спасе?

— Не, то не.

— Који је датум?

— 20. јул 2097.

— Да ли је могуће? Педесет година! И ти си све време тако седео и чекао брод са Земље?

Старац није имао снаге да одговори. Само је климнуо главом.

— Знаш ли сад ко те зове? — питао је глас.

— Да — дрхтао је старац — сећам се. Ми смо једно. Ја сам Емил Бартон и ти си Емил Бартон.

— Да, да, само с малом разликом. Теби је осамдесет година, а мени двадесет. Преда мном је живот.

Старац је почео да се смеје, а онда заплакао. Слушалицу није испуштао. Кад се мало прибрао, почео је поверљивим гласом:

— Слушај! О, боже, како да те

упозорим кад си само глас? Кад бих само могао да ти покажем како је страшна самоћа! Учини нешто, убиј се, само немој да чекаш да доживиш ово.

Млади Бартон се смејао негде далеко.

— Баш ме интересује како сада изгледаш. Криво ми је што не могу да знам хоћеш ли уопште добити овај мој позив. Морам да те подсетим да је ово све механика и да се много не заносиш. Сада је 2047. година. Данас је на Земљи почео атомски рат. Колоније на Марсу су напуштене, сви су отишли на Земљу. Сви сем мене.

у ствари не верујем да ћу се тада још налазити на Марсу, али ово је у сваком случају забавно. Ја, млад и пун живота, зовем тебе, већ старог и оронулог. Јеси ли то заиста ти, Бартоне? Јесам ли ово заиста ја?

Старац је плачући рекао:

— Да, Бартоне, то си ти.

— Направио сам хиљаду Бартона, хиљаду трака са његовим гласом и разним темама, однео сам их у све градове на Марсу и позвао их. Сад постоји читав армија Бартона док ја чекам да ме неки брод врати на Земљу.

— Будало! — Старац је немоћно

рац. — Твоје ми друштво није потребно. Увек си био циничан. Тебе ништа не може да уплаши, је ли? Ти си увек најпапетнији? Е, видиш... Хало? Хало?

Нико се није јављао. Веза је била прекинута.

Све је досадно

Сутрадан је телефон поново зазвонио. Старац није дизао слушалицу. „Нико ме не може натерати да одговорим“, помислио је. Телефон је неуморно звонио.

Против своје воље, Бартон је ди-гао слушалицу.

— Хало, Бартоне, овде млади Бартон. Данас сам напунио двадесет једну! Имам одличну идеју. Снимићу свој глас хиљаду пута на једној траци. Емитовано из града, звучаће као хиљаду људи. Биће то пријатна галама. Снимићу разне звуке: врата док се отварају, откуцаје часовника музику. Ако не будем гледао кроз прозор, неће бити лош утисак... Слушај, Бартоне, осећам се помало усамљен.

— То је тек почетак — рекао је старац.

— Шта кажеш? Па, сасвим је нормално да човеку буде понекад досадно. Јуче сам се лудо забављао. Седео сам сам у биоскопској сали и пуштао филм са Станлијем и Олијем. Што је било смешно!

Не! Неће дићи
слушалицу!

— Сећам се — шаптао је старац. — Замисли, сам на Марсу — смејао се младић. — Месец, годину, шта мари. Има довољно хране и књига. У слободном времену снимам свој глас, хиљаде речи, питања, одговора и све то комбинујем. Кроз педесет година зваће мој глас, да ми не буде досадно. Ја,

вртео главом. — Чекаћеш педесет година. Остарићеш и бићеш стално сам.

— Од мене не очекуј саосећање. Ја не могу да те разумем, јер још нисам тужан, жив сам и здрав, и пун оптимизма. Ја не могу да плачем, јер не знам будућност.

— Престани! — повикао је ста-

Бартон више није могао да слуша брбљање тог балавца. Треснуо је слушалицу и излетео из куће.

Дочекао га је мрачан и хладан град. Пре много година, њега је напустила воља да се забавља тим механичким лажима. Досадило му је да слуша звуке које је сам снимио. Чему то заваривање? Јесу ли

то нечији кораци? Или, чујеш ли, неко свира! Давно је прекинуо са тим глупостима.

Док је размишљао, у кући је поново зазвонио телефон. Мало је оклевао, а онда одлучним кораком кренуо низ улицу.

Узалуд, млади Бартон га је прогањао. Чим се неко не би јавио у једној кући, веза би била пренета на другу. Старац није могао да издржи свратио је у кућу из које се чуло звоњење.

— Овде Бартон, 24-годишњак. Ја још чекам, нешто усамљенији него пре. Прочитао сам много књига, бавио се разним пословима... Све ми је досадило.

— Престани да ме зивкаш! — викнуо је Бартон. Није подносио оног сасвим младог Бартон, али му је ипак био симпатичнији од овог који је све више личио на старог Бартон.

— Ако сам ти досадан — настављао је глас — не постоји начин да ме се отресе. Ти се вероватно не сећаш свих места на којима су сакривене траке. Ја сам свуда: на улицама, у кућама, под земљом.

Млади Бартон се смејао, а затим — клик — веза се прекинула.

Бартон је изишао на улицу и погледао око себе. Свуда су биле разапете телефонске жице. Могао би да их пресеке, то би било најједноставније. Али, давно покопани оптимизам поново се јавио. „Шта ако дође нека ракета са Земље? Како ће успоставити везу са мном ако су покидане жице?“

брода Аполо 48. Мало пре смо стигли са Земље. Јесте ли још ту Бартоне?

— Немогуће — шаптао је старац. — То си опет ти, Бартоне, и тераш шегу са мном.

— Бартоне, шта је с вама? Где сте?

— У Грин Вила — одговорио је Бартон тешко дишући.

— Да ли бисте могли да дођете овамо?

— Па тло је сувише...

— Поправљамо брод. Можете ли да дођете да нам помогнете!

— О, да, да. Само ми још реци-те како је Земља. Како је у Њу-јорку? Је ли рат завршен.

— Кад се видимо, имаћемо довољно времена за разговор — рекао је капетан.

— У реду, у реду...

Значи, били су ту, после толико година. Дошли су да га врате на Земљу. Одмах је сео у кола. Астродром је далеко, возиће целу ноћ, али ће се исплатити.

Тај глас, тај капетан, то не може бити његов глас од пре четрдесет година. Никад није снимио такав разговор. Или можда јесте? Одлучно је завртео главом. Сад није требало сумњати.

Рођенданска ђесма

Сунце се полако дизало. Бартон је био исцрпљен од дугог пута, прашњав и гладан. Срце му је јако ударало, а руке дрхтале при помисли на сусрет с људима.

Стигавши на астродром, изишао је из кола, трљајући закрвављене очи. Али, pista за слетање је била празна. Нико му није пошао у сусрет. Био је сам.

Одегао је до канцеларије. Унутра је било шест телефона. Сео је и чекао. Најзад, један је зазвонио.

— Питао сам се хоћеш ли стићи жив доврде — рекао је глас.

Старац није имао снаге да одговори. Само је стајао са слушалицом у руци, разочаран.

Глас је настављао:

— Капетан Роквел, вама на служби. Наређујте, господине.

— Бедниче! — просиктао је Бартон. — Више те нећу слушати. Више ми није стало ни до спасења.

Последњом снагом зграбио је телефон и разбио га о под. Тако је учинио са још три. На крају се, уморан, спустио у столицу. У грудима га је стезало. Није имао ваздуха. Пао је на под и више се није мицао. Био је мртав...

После дуже паузе, преостала два телефона су почела да звоне. Негде, ко зна где, веза је успостављена и два гласа су ступила у разговор.

— Хало... Бартоне?

— Да, овде Бартон.

— Мени је двадесет шест.

— Ја имам двадесет осам година. Шта се десило?

— Немам појма. Слушај.

У соби није било никаквог шума. Човек на поду се није мицао.

— Честитај ми, Бартоне. Данас ми је рођендан.

— Срећан рођендан!

И два гласа су заједно запевала рођенданску песму која се мешала са хујањем ветра и одјекивала празним градом.

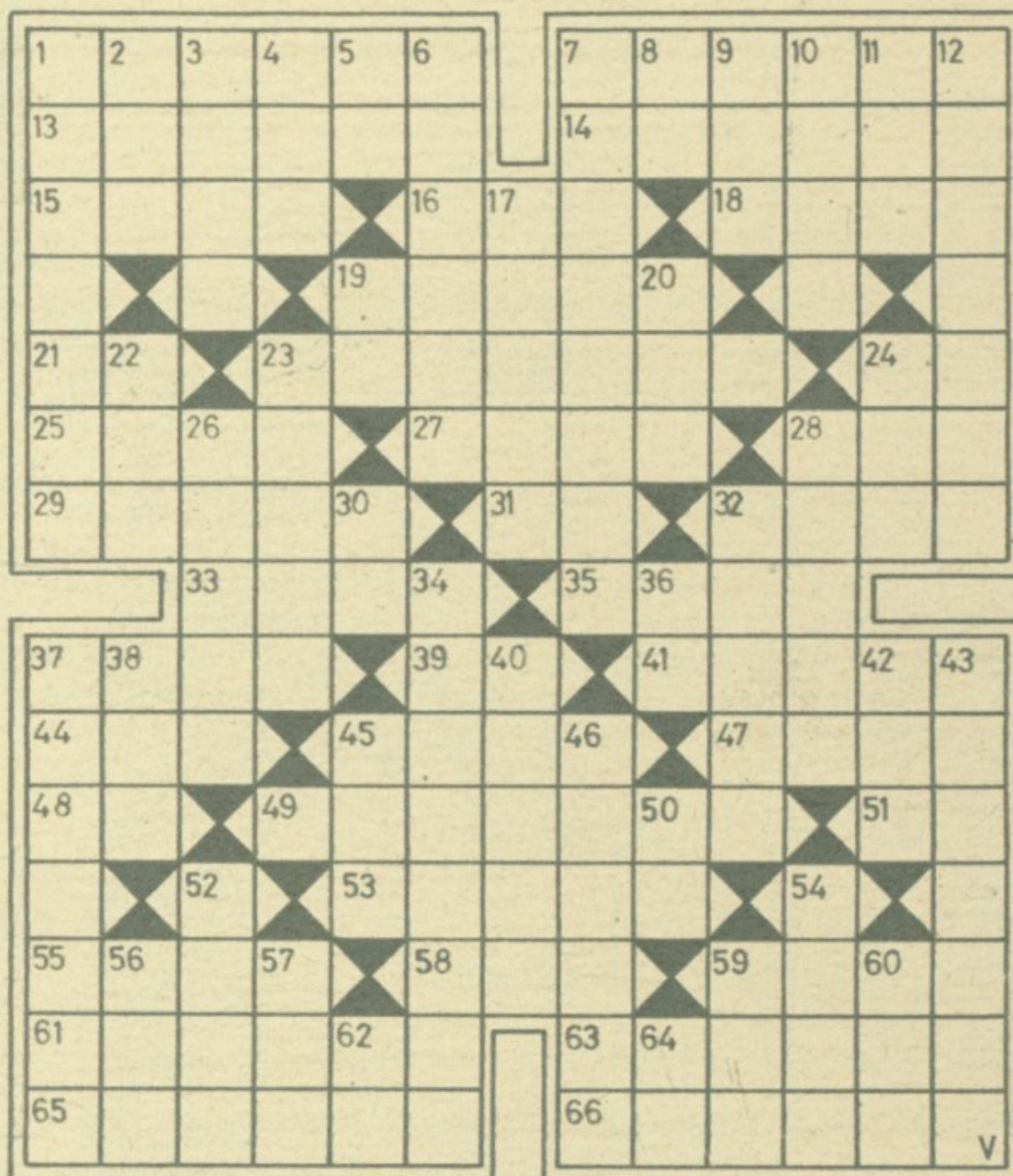
укрштене речи

ВОДОРАВНО:

1) административна област у Швајцарској, 7) предњи део брода, 13) средоземна биљка (мн.), 14) непобитна чињеница, 15) уздржавање од масних јела, 16) римски песник и филозоф (Тит Лукреције), 18) бог љубави, 19) мања текућа вода, 21) лична заменица, 23) бродски конопац, 24) река у Аустрији, притока Дунава, 25) карика, 27) становник највећег полуострва на свету, 28) мера за површину (мн.), 29) љубљанска фабрика козметичких препарата, 31) немачки предлог (у), 32) притисак, 33) популаран начин одевања, 35) име чувеног физичара Њутна, 37) врста житарице, 39) два сугласника, 41) сила, 44) староперсијски цар, 45) један месец, 47) државна благајна, 48) хемијска ознака за иридијум, 49) наш писац (Јосип), 51) упитна речца, 53) књижевно дело, 55) главни град Гане, 58) чувени фудбалски стадион у Будимпешти, 59) пулс, 61) име совјетских васионских бродова, 63) већа војна формација, 65) старина, 66) наш индустријски град.

УСПРАВНО:

1) војнички чин, 2) узречица која значи одобравање, 3) америчка национална компанија за свемирска истраживања (скр.), 4) тринитротолуол (скр.), 5) самогласник и сугласник, 6) име нашег познатог кошаркаша (Плећаш), 7) потпаљивач кућа (мн), 8) два сугласника, 9) отац (слов.), 10) име наше тенисерке, 11) чехословачка афирмација, 12) човек који контролише пртљаг на граници, 17) сеоска подручја, 19) ауто-ознака за Панчево, 20) део течности, 22) шумска креда, 23) дрвени под, 24) староримска богиња беса и мржње, 26) бродски управљач, 28) учесник старе сињске игре, 30) подземни свет (мит.), 32) македонски фолклорни ансамбл, 34) припадница женског ратоборног племена (мит.), 36) два иста сугласника, 37) јапанско острво, 38) водени вртлог, 40) врста позоришног дела (мн.), 42) наш песник и приповедач мађарске националности (Ласло), 43) једна од САД, 45) енглески утописта (Томас), 46) једна геометријска слика, 50) ауто-ознака за Анкону, 52) део шаке, 54) драги, 56) град у Француској, 57) коњи (тур.), 59) стара босанска владајућа титула, 60) бродски пилот, 62) скраћеница за „све у реду“ (енгл.), 64) два самогласника.

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

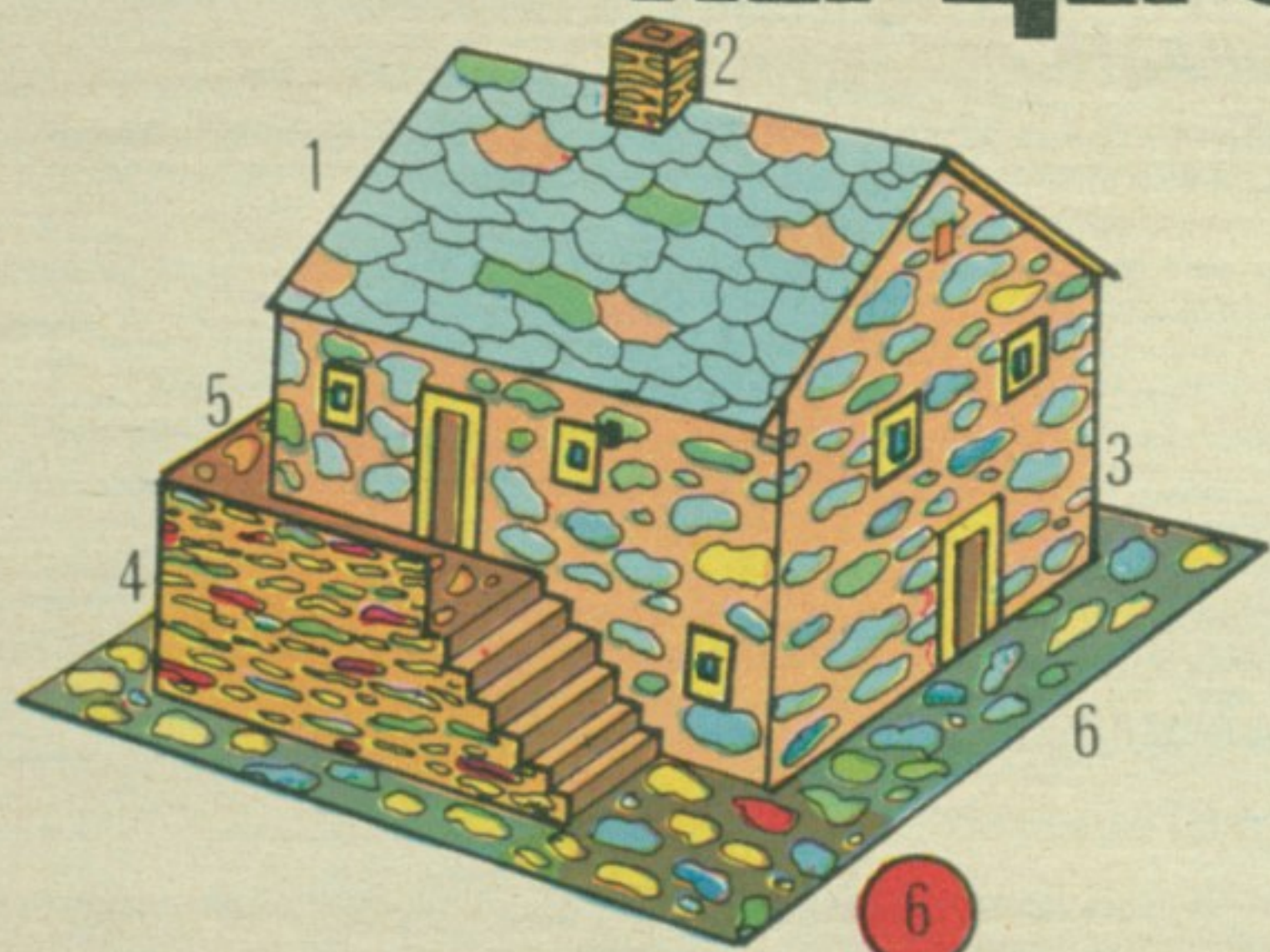
ВОДОРАВНО: 1) спрат, 6) спорт, 11) труба, 13) костур, 14) репа, 15) варвар, 17) тока, 18) ала, 19) оркан, 21) наг, 22) Но, 23) прст, 24) От, 26) ВА, к, 27) брат, 28) аков, н, 30) алаун, 32) Мратиње, 34) орт, 35) част, 36) Си, 37) рј, 38) реса, 39) див, 40) оданост, 42) појас, д, 44) Кант, 45) врба, т, 46) Ба, 48) дд, 49) роса, 50) ар, 51) опа, 53) Одеса, 55) грм, 56) јова, 58) Ана, 59) Руси, 60) кратер, 62) кремен, 64) атлас, 65) одана.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА“ 11000 Београд, Македонска 29. Директор НИП „ПОЛИТИКЕ“ Милољуб Лазаревић.

Главни и одговорни уредник „Политикиног забавника“ Живорад Стојановић, технички уредник Владимир Горбунов. Претплата за нашу земљу: годишња 176,00 дина, полугодишња 88,00 дина, тримесечна 44 дина. Претплата за иностранство: годишња 352,00 дина, полугодишња 176,00 дина, тримесечна 88,00 дина. Уплате на текући рачун број 60801-601-822. Годишња претплата у страниј валути: ДМ 60.—, Долар 24.—, Фф. 112.—, Шфр. 70.—, Шкр. 162.—. Девизне уплате из иностранства слати преко Београдске банке — Београд на рачун 60811-620-292-32000-000-00054. Поштански факс 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу нишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. 1. 1973. године не плаћа се порез на промет.

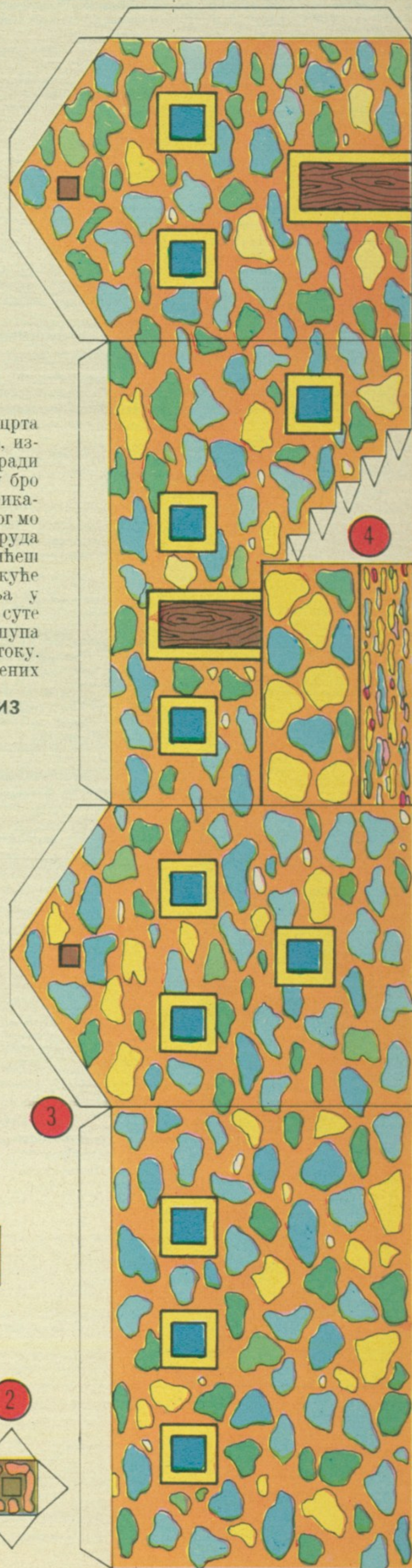
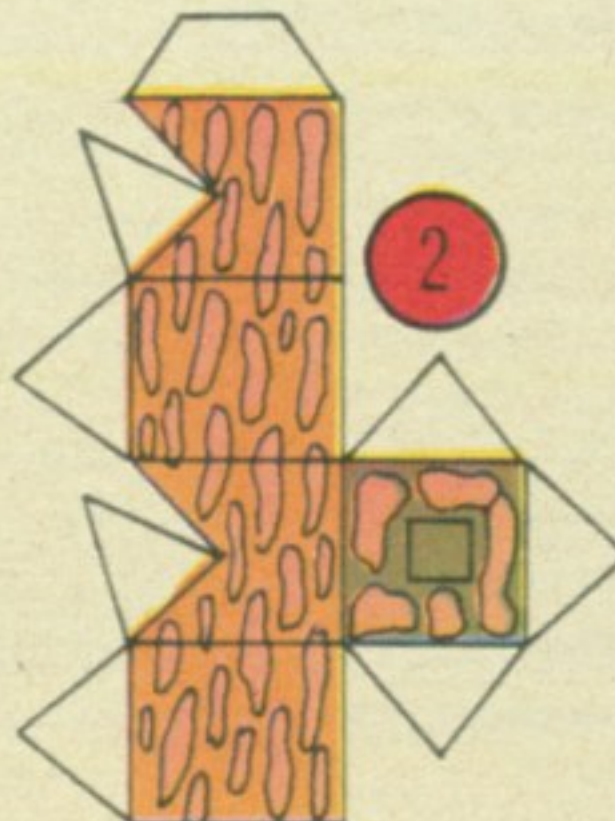
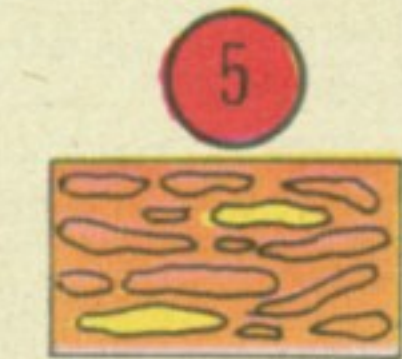
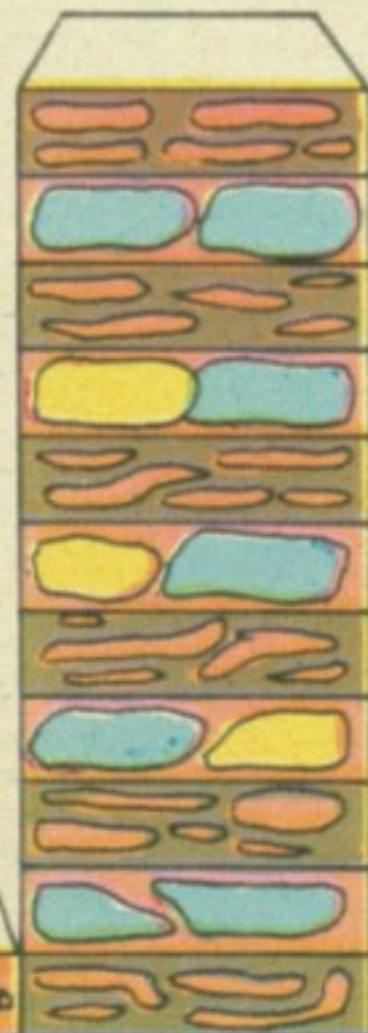
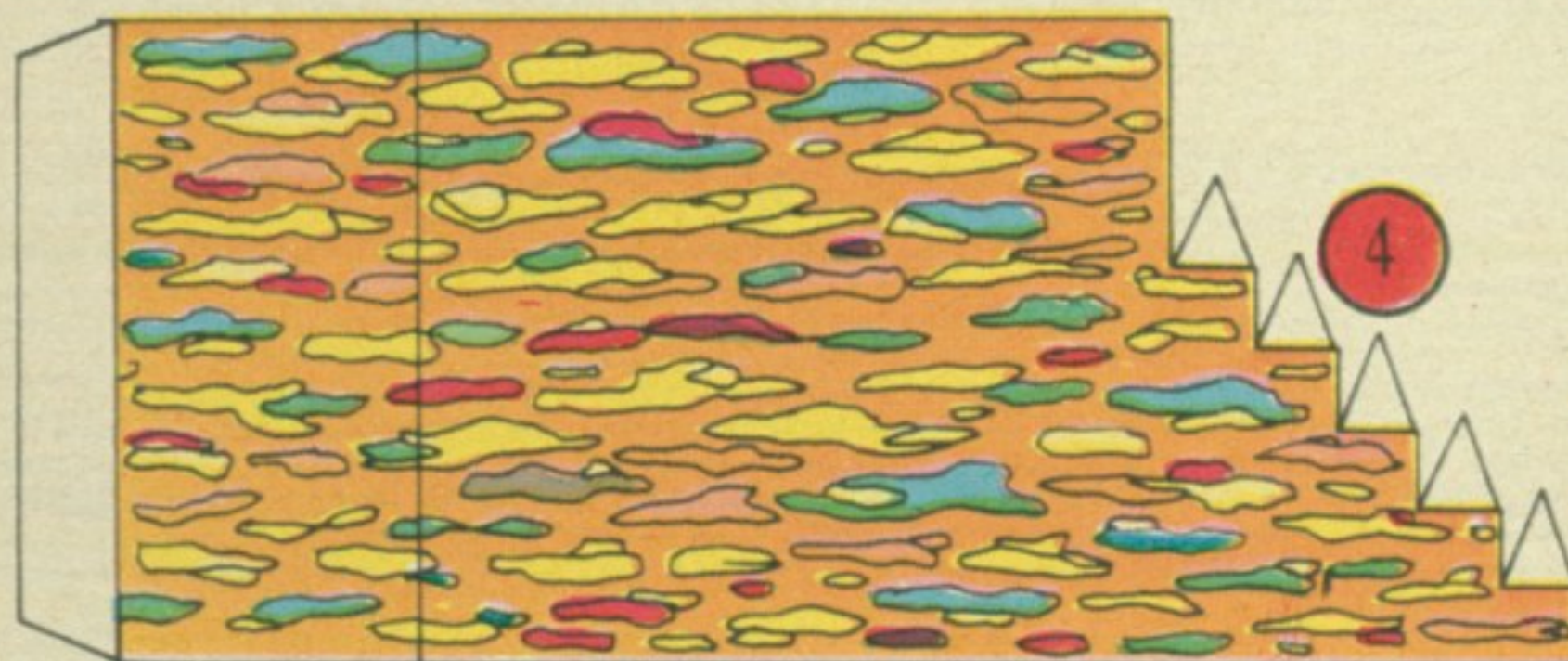
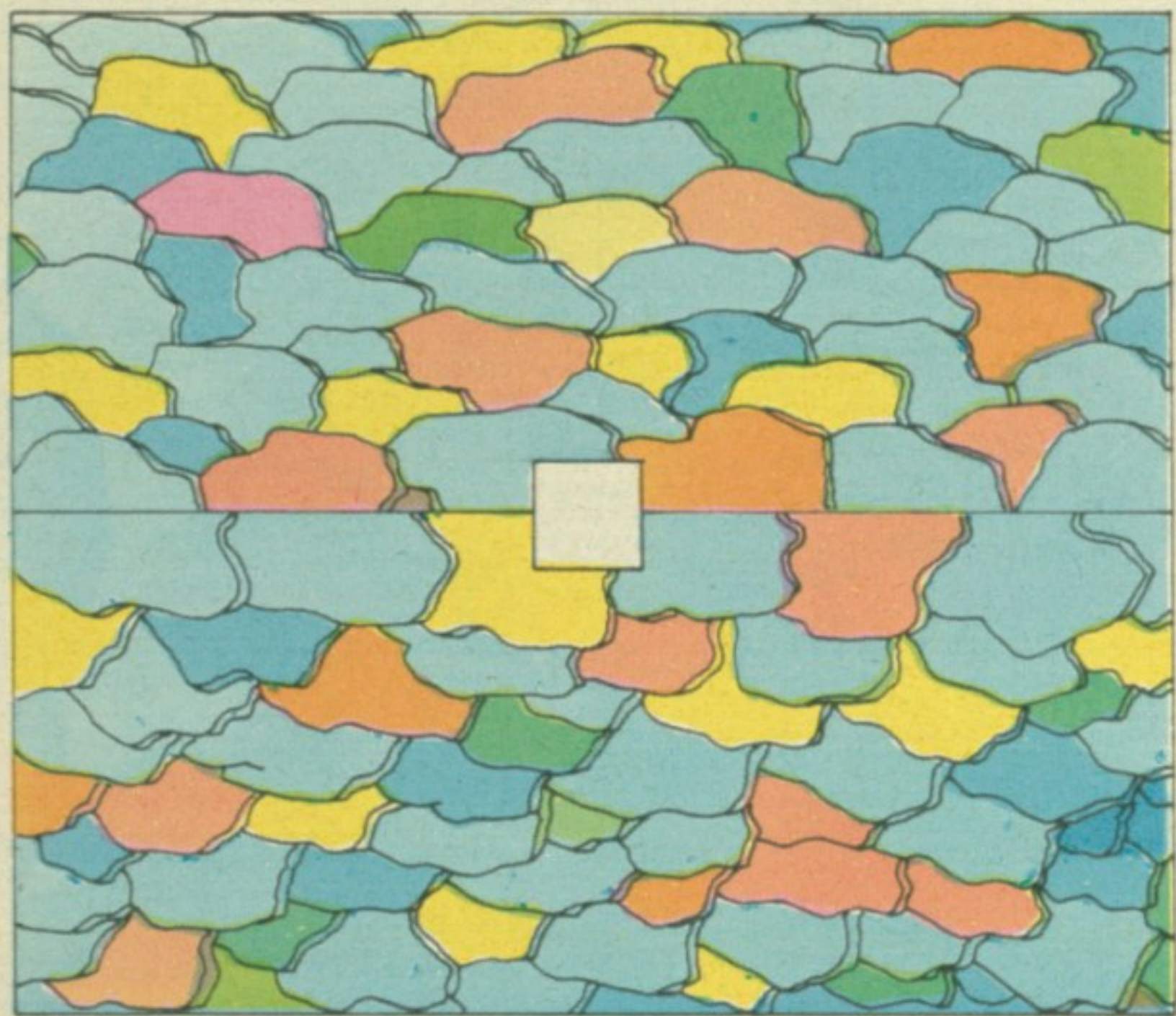
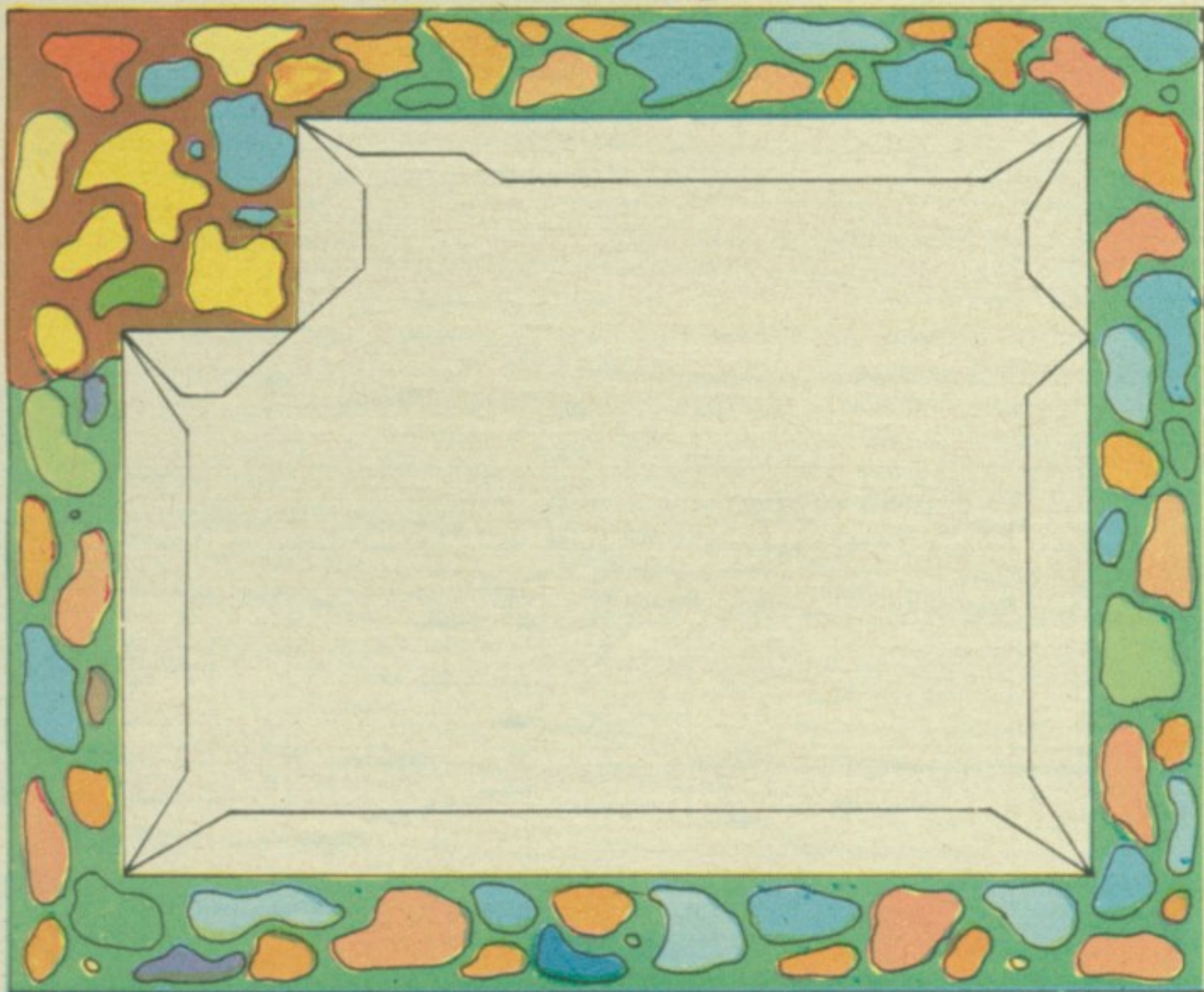
КУЋЕ
НАШИХ КРАЈЕВА

ХЕРЦЕГОВАЧКА КУЋА

Све делове нацрта залепи на хамер, изрежи их и обради према редоследу бројева као што приказује слика готовог модела. Са мало труда и стрпљења добићеш модел камене куће из Поповог поља у Херцеговини. У сутерену зграде је шупа са стајом за стоку. Кров је од камених плоча.

МИ-РИЗ

ПОЛИТИКИ
ЗАБАВНИК

Мала пошта

11001 БЕОГРАД
МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

Граин Забавниче,

КАД ЈЕ ОСНОВАНА ОУН?

Интересује ме које године је основана Организација уједињених нација.

Радомир Васић,
Рајловац

Организација уједињених нација основана је у Сан Франциску на конференцији која је трајала од

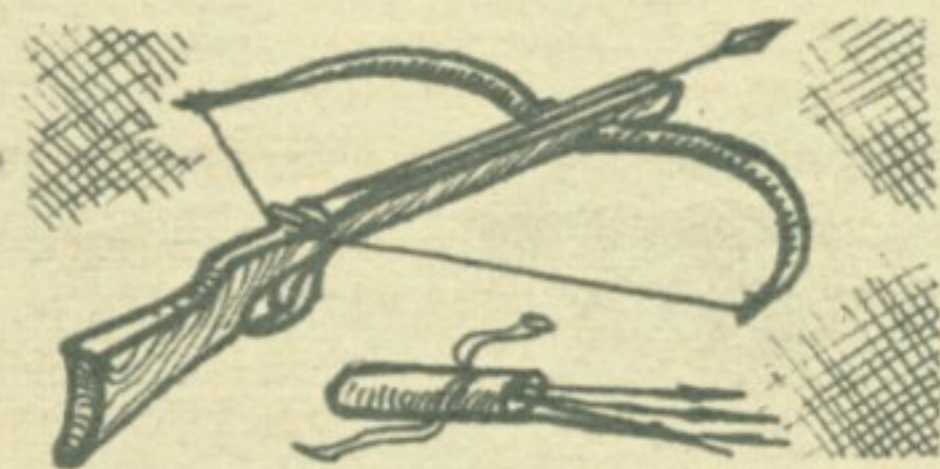
гену за физику, Хофу за хемију, Берингу за медицину и Динану, оснивачу Црвеног крста, за мир.

ПУШКА ЗА СТРЕЛЕ

Желио бих да у Малој пошти опишеш самостријел.

Мате Марков,
Макарска

Када је изумљен самострел, људи су у рукама имали моћније и убојитије оружје од лука и стреле, али и непрецизније и мање брзине гађања. Самострелом су избациване гвоздене и запаљиве стреле, камене и металне кугле. Ово хладно оружје састоји се од дрвеног кундака (држаља) са деловима за запињање и одапињање

тетиве, лука (дрвени, рожнати и челични) и тетиве. За борбу око тврђава самострели су имали и постоља. Самострел је имао већи домет (око 500 м) од лука и већу пробојност; пробијао је грудњак на 100 — 125, а кацигу на 300 корака.

У једном минуту стрелац луком могао је да избаци око 7 стрела, а самострелом само две.

Самострелом су биле наоружане пешадије и коњица. Ово оружје, које је настало од лука, спомиње се још у списима староримских историчара. Било је у широкој употреби код многих народа, од староримског доба до 17. века, кад се појављује самострел комбинован са ватреним оружјем.

Код нас је самострел био у употреби у старом Дубровнику, у средњовековној Србији и Хрватској.

Развој и усавршавање ватреног оружја избацили су самострел из употребе.

САМО ЗА ФИНИ НОС!

Интересује ме шта је бурмут па те молим да о њему напишеш нешто више у Малој пошти.

Љиљана Митић,
Тузла

Француски амбасадор Нико (Nicot) по којем је никотин, отровни

састојак дувана и добио име, послао је 1560. године из Лисабона лек против главобоље Катарини Медичи. А лек је био необичан — дукан. Тако се лист ове биљке, пренесене из Америке у Европу, најпре одомаћио на француском двору, а касније по целом старом континенту.

Поред пушења и жвакања, целу Европу, нарочито помодарску властелу на раскошним дворовима, захватила је „епидемија“ ушмркивања бурмута, ситно самлевог дувана с додатком мирисних материја. Бурмут је добио име са истока, из турског језика: бурун

— нос и оту — трава. Овакав дукан носио се у малим, често уметнички украшеним кутијама — бурмутицама. Облик и израда бурмутица зависио је од моде и ношње. То је био луксузан и скупоцен предмет, често од злата и сребра, украшен минијатурним сликама и орнаментима.

Међутим, почетком 20. века, употреба бурмута и, ношење бурмутице полако ишчежавају, да би до данас потпуно нестали.

ЗАБАВНИКОВ ФИЛМСКИ КВИЗ ОДГОВОРИ:

1. Миа Фароу и Дастиин Хофман 2. Карл Малден 3. Стив Мек Квин 4. Господин Магу 5. Борис Бузанчић и Божи-дарка Фрајт 6. Вјачеслав Тихонов 7. Булијета Масина 8. Типи Хедрен 9. Клод Шаброл 10. Едвард Робинсон 11. Беба Лончар 12. Виторио де Сика 13. Монтгомери Клифт и Елизабет Тејлор и 14. Мак Сенет.

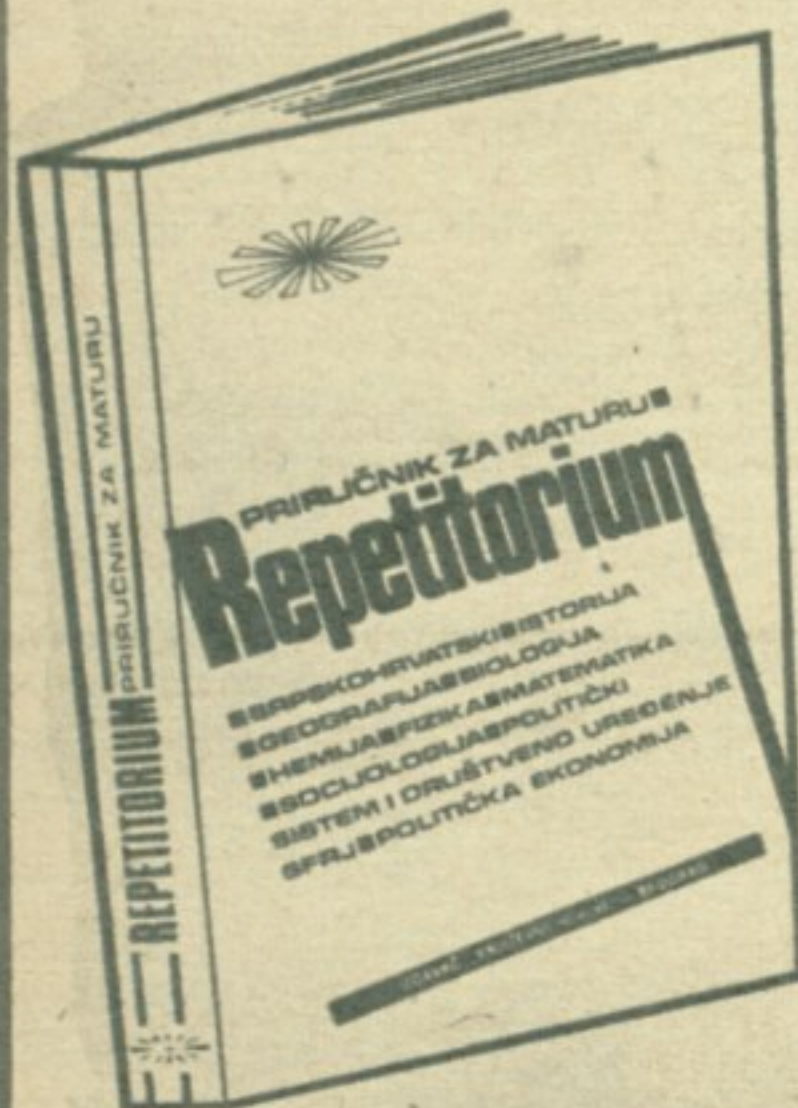
КЊИГА О РУКОМЕТУ

Желио бих да купим књигу о рукомету, али не знам коме да се обратим. Молим те да ми помогнеш.

Славко Мијатовић,
Дервента

Књигу Р. Матсона „Играмо рукомет“ (96 страна, 10 динара) можете набавити ако се обратите на адресу: НИП „Спортска књига“, Македонска 19, п. ф. 720, 11000 Београд. Књига се може купити и поужећем.

УЧЕНИЦИ — СРЕДЊОШКОЛЦИ! ЦЕЛА МАТУРА У ЈЕДНОЈ КЊИЗИ!

Са приручником за матуру — репетиторијумом — у коме је прегледно и сажето изложено градиво из српскохрватског језика, географије, историје, биологије, хемије, физике, математике, социологије, политичке економије, политичког система и друштвеног уређења СФРЈ по наставним плановима од I до IV разреда.

Ово је ново, прерађено и допуњено издање на коме је радила група познатих педагога, тако да РЕПЕТИТОРИЈУМ представља јединствен приручник за успешно обнављање градива у току школске године, а посебно у време припремања завршног испита школе — матуре.

Репетиторијум можете добити поужећем, по цени од 60.— дин. ако пошаљете писмо или дописницу са наруџбеницом на НИП „КЊИЖЕВНЕ НОВИНЕ“, Француска 7, 11001 Београд, пошт. факс 23.

$$\log x = \cos 60^\circ \\ \Rightarrow x = \sqrt{10}$$

КАКО СЕ РЕШАВАЈУ ЗАДАЦИ ИЗ МАТЕМАТИКЕ

Лако и брзо можете и сами научити из књига „ИЗРАБЕНИ ЗАДАЦИ ИЗ МАТЕМАТИКЕ“. Нудимо вам четири књиге које садрже целовиту израду свих задатака из математике за гимназије, техничке и остале средње школе (I књига — Алгебра за I разред, II књига — Алгебра за II разред, III књига — Тригонометрија и алгебра за III разред и IV књига — Аналитичка геометрија, низови, диференцијални и интегрални рачун и стереометрија за IV разред). Наручите дописницом или писмом са назнаком које књиге желите на адресу: МАТЕМАТИКА — 71001 Сарајево, п.п. 64. Књиге ћете одмах добити и платити поштару кад вам донесе (поужећем). Цена сваке књиге је 60 динара. Ко наручи све четири књиге заједно, платиће свега 190 динара!

